

KS § 65

Dnr. KS ~~2012/57-105~~2012/150-042^{FZ}

Utdrag: akten, KF

Årsredovisning 2011 för Österåkers kommun och dess bolag**Ärende**

Redogörelse av årsredovisning 2011 för Österåkers kommun och dess bolag.

Tidigare beredning

- Ekonomieheten redogör för ärendet i tjänsteutlåtandet daterat 2012-03-16.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat ärendet 2012-03-14, §-38.42 FZ

Kommunstyrelsen föreslår**Kommunfullmäktige beslutar**

Årsredovisning 2011 för Österåkers kommun och dess bolag godkänns och noteras till protokollet samt att redaktionella ändringar medges.

Deltar ej i beslutet

Christina Funhammar (M) deltar inte i beslutet då hon ej fått extra utskicket före mötet.

Särskilt yttrande:

Ann-Christine Furustrand (S) lämnar följande särskilda yttrande:

Österåker lämnar återigen ett överskott i sin budget. Det har skett samtidigt som skolor och äldreomsorg har tampats med svårigheter att få sina resurser att räckta till. Fördelningen av de sammanlagda resurserna önskar vi socialdemokrater hade sett annorlunda ut. Inom några områden vill vi uttrycka vår oro över resultat och fakta för det gångna året:

- 1. Ungdomsarbetslösheten i Österåker låg 2011 på 10 procent. Ett medskick inför 2012 är att Österåkers kommun bör noga följa utvecklingen och göra vad man kan för att stödja en utveckling för fler arbetstillfällen i kommunen och därmed minskad arbetslöshet bland unga.*
- 2. Cirka 28 procent av kommunen anställda har inte heltidsanställning. Österåkers kommun bör under 2012 erbjuda fler av sina anställda heltidstjänster eller tillsvidare anställningar.*
- 3. Personalomsättningen har ökat med 3,3 procent jämfört med 2010. Österåker måste analysera orsaken och försöka vända trenden till att bli en mer attraktiv arbetsgivare*

4. Vårterminen 2011 fick 76,6 procent av eleverna i grundskolan godkänt i alla ämnen. Målet var 79,5 procent, vilket innebär att målet inte uppnåddes. Det innebär att 24,4 procent, eller nästan 1 200 elever inte uppnådde kunskapsmålet att bli godkänd. Vi anser att målet är för det första satt för lågt, för det andra innebär det att vi skall vara nöjda med att ge ifrån oss cirka 963 elever som ej har godkända kunskaper. Inför 2012 måste trenden vändas kunskapsmålet sättas högre och en handlingsplan tas fram för att väsentligt öka antalet godkända elever. Målet måste vara att alla elever når godkänd nivå.

I övrigt återkommer vi med synpunkter inom övriga områden när ärendet kommer upp i kommunfullmäktige.

Ann-Christine Furustrand (S)

Kommunstyrelsens kontor/Ekonomienheten
Katarina Leinar

2012-03-16 Dnr *KS 2012/150-042*

Till Kommunfullmäktige

Årsredovisning 2011 för Österåkers kommun och dess bolag

Ekonomienheten har sammanställt bokslut för nämnderna och kommunens bolag i bilagd handling. Den innehåller kommunens totala årsredovisning med en sammanfattning av respektive nämnds verksamhetsberättelse. Vidare återfinns en redovisning av koncernen Österåkers kommun.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Årsredovisning år 2011 för Österåkers kommun och dess bolag godkännes

Bakgrund

Enligt Lagen om kommunal redovisning samt kommunens egna styrregler skall ett sammanställt årsbokslut för kommunen och dess bolag framläggas för Kommunfullmäktige.

Tidigare beredning, källhänvisning och bilagor

Bilaga 1. Årsredovisning för Österåkers kommun 2011

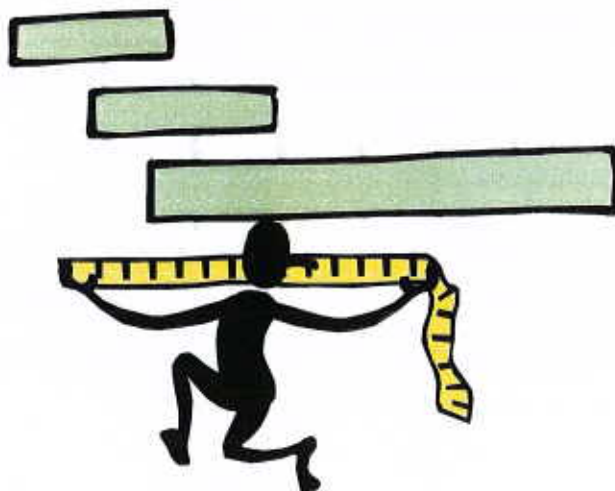
Katarina Leinar
Ekonomichef

Lena Wester
Redovisningschef

ÅRSREDOVISNING

2011

Skärgårdskommunen med alla möjligheter

2011 var ett återigen ett händelserikt år för Skärgårdskommunen Österåker. Österåkers kommun visar än en gång goda resultat, även ekonomiskt. Med ökad tillväxt i landet och förbättrade skatteintäkter för Österåker blev resultatet för 2011 +127,2 mkr vilket är +69,2 mkr mer än budgeterat. Kommunalskatten sänktes med 33 öre vilket resulterat i att vi ligger på 9:e plats i länet med 18,90 kr. Genom god planering och bra förutsättningar har vi tidigare år betalat av våra långfristiga lån vilket ger stora möjligheter att investera för framtiden samt att avsätta 117 mkr till framtida pensionsåtaganden.

Österåker är en ”ung” kommun med en medelålder på 38 år, som växer i takt med hela länets utveckling och 2012 kommer vi att få glädjen att välkomna vår 40.000:ende invånare i Österåker.

Ett starkt samarbete med våra grannkommuner genom Stockholm Nordost har ökat våra möjligheter att tillsammans förbättra bland annat infrastruktur, kommunikationsmöjligheter och näringslivsutveckling. Utbyggnaden av dubbelspår på Roslagsbanan fortsätter och beräknas vara klart 2016. Under året har Nordost-kommunerna tagit fram en Vision för regionen som lanseras under kommande år.

Trygghetsfrågorna har varit prioriterade. Arbetet med en uppsnygning av Åkersbergas centrala delar har fortgått genom bl.a. effektbelysning i gångtunnlar och upprustning av delar av Åkers Kanal.

I kommersiellt hänseende ger byggandet av det nya handelscentrat vid första rondellen en stark entré till Åkersberga. Kanalstadens första etapp har vunnit laga kraft och 2012 tas första spadtaget för detta unika och sjönära boende som fullt utbyggt möjliggör ca 3000 nya bostäder.

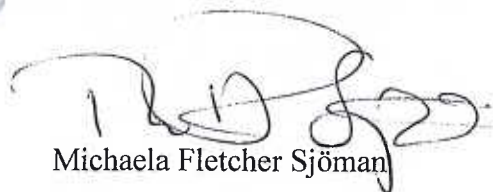
Omvandlingen av fritidsområden till permanentboenden har fortsatt under året, där ett flertal planer i Svinninge har vunnit laga kraft och genom det nu får kommunalt vatten och avlopp och därmed blir starkt bidragande till det mycket viktiga miljöarbetet. Miljöfrågorna är prioriterade och en miljöstrateg har anställts för att säkerställa att miljöfrågorna har en självklar plats i kommunens arbete.

Österåker har ett unikt geografiskt läge och för att öka besöksnäringen har Visit Roslagen AB bildats, vars syfte kommer vara att stärka Roslagen ytterligare som destination. Satsningar på skärgården har skett på bred front. Möjligheterna att bosätta sig permanent och driva företag i skärgården förbättras kontinuerligt, både genom klok samhällsplanering och bredbandsutbyggnad och inte minst genom en positiv syn på näringslivs- och turistfrågor. En gästbrygga vid Österskärs havsbad har invigts.

Under året fick Österåker en glädjande 8:e placering i landet med flest nystartade företag och näringslivsfrågor är fortsatt en strategisk fråga för att öka möjligheterna med fler arbetsplatser. Även 2011 har Österåker haft bland den lägsta arbetslösheten i landet med 2,4%.

Kulturaktiviteter har under året haft stort utrymme genom bland annat den omfattande ombyggnaden av Berga Teater som nu har potential att ta emot större och fler uppsättningar av teater- och konsertföreställningar. Nu finns fyra musikskolor i kommunen som ger barn och unga möjligheter att utveckla sina musikaliska talanger.

Med fortsatt energi och glädje ser jag fram emot att få utveckla Österåker till den mest attraktiva skärgårdskommunen i länet där vi kännetecknas av länets bästa skolor, hög kvalitet i omsorgen, hög servicenivå till invånare, företagare och besökare med valfrihet och mångfald och med en ekonomi i balans.

Michaela Fletcher Sjöman
Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommunalrådet har ordet	3
Förvaltningsberättelse	5
<i>Finansiell analys</i>	7
<i>Driftsredovisning på central nivå</i>	10
<i>Driftsredovisning på nämndsnivå</i>	11
<i>Investerings- och exploateringsredovisning på nämndsnivå</i>	12
<i>Personalredovisning</i>	13
<i>Miljöuppföljning</i>	15
<i>Koncernöversikt</i>	17
Resultaträkning	18
Balansräkning	19
Finansieringsanalys	20
Noter	21
Redovisningsprinciper	25
Verksamhetsberättelser	
<i>Kommunfullmäktige m m</i>	27
<i>Kommunstyrelsen</i>	28
<i>Kultur- och utbildningsnämnden</i>	30
<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>	38
<i>Samhällsbyggnadsnämnden</i>	41
<i>Socialnämnden</i>	44
<i>Produktionsstyrelsen</i>	47
<i>Armada Fastighets AB</i>	51
<i>Roslagsvatten AB</i>	53

Förvaltningsberättelse

OMVÄRLDSFAKTORER

Inför budget år 2011 var de ekonomiska förutsättningarna goda för en relativt snabb ekonomisk återhämtning. Återhämtningen i världshandeln har inneburit att den svenska exporten har ökat kraftigt. Tillväxten i den svenska ekonomin har varit mycket stark t.o.m. 3:e kvartalet.

Men den ekonomiska utvecklingen har varit mycket svag under slutet av 2011 i stora delar av Europa. Den svaga utvecklingen har bidragit till ett påtagligt fall i svensk export och industriproduktion. Trots svagare tillväxt under 4:e kvartalet har skatteunderlags-tillväxten för 2011 blivit betydligt högre än vad som beräknades i budgetförutsättningarna inför 2011.

Tillfälliga statsbidrag och förbättrade skatteintäkter i kombination med återhållsam kostnadsutveckling gjorde att landets kommuner fick ett överskott på sammanlagt ca 9 mdr kronor.

Befolkning

Österåkers kommun är en kommun i tillväxt. Befolkningen uppgick till 39 729 personer per 2011-12-31, en ökning med 271 personer (0,7 %) jämfört med föregående årsskifte. Stockholms län ökade med 1,8% och riket med 0,7%. Ungefär 67 % av befolkningsökningen beror på födelsenettet.

Det är antalet äldre över 65 år som har ökat kraftigt i Österåker under de senaste åren (363 under 2011). 16,5 % av befolkningen är över 65 år.

Arbetslöshet

Arbetslösheten för befolkningen i Österåker uppgick i december till 2,4 %, vilket är ungefär på samma nivå som år 2010. Arbetslösheten för personer mellan 18-24 är ca 10 %. Österåker är bland de kommuner som har lägsta arbetslöshetsnivån i riket.

Arbete och sysselsättning

I åldersgruppen 16 år och äldre var 19 837 personer förvärvsarbetande, varav ca 64 % arbetar utanför kommunen. Utpendlingen går främst till Stockholm och Täby. Inom Österåkers kommun var 9 778 personer sysselsatta, varav inpendling 2 561 personer, främst från Stockholm och Täby.

SKATTEKRAFTEN

Kommunens skattekraft är för taxeringsår 2011 115,4 % vilken innebär en ökning med 0,4 procentenheter. Detta medför att kommunen får betala avgift till inkomstutjämningen, då kommunerna garanteras ett skatteunderlag per invånare på 115 % av medelvärdet för landet.

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat uppgick till 127,2 mkr. Resultatet visar ett överskott med ca 69,2 mkr jämfört med budget.

Enligt KF:s tidigare beslut har årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital, reserverats för pensionsskulden. Förslaget för reservation omfattar 117 mkr och kan längre fram utnyttjas för att möta framtida kostnadsökning till följd av pensionsförpliktelser. Detta innebär att resultatet jämfört med kommunallagens balanskrav uppgår till 10,3 mkr (se specifikation i driftsredovisningen sid 10).

Nämndernas samlade nettokostnader avvek negativt med 2,9 mkr jämfört med budget. Nämnderna har till viss del kompenserats i budget för volymökningar.

Under året har redovisningsmodellen avseende plan- och exploateringsredovisning implementerats, se avsnitt Redovisningsprinciper sid 25.

Skatter och statsbidrag

De kommunala skatteintäkterna uppgick till 1 558,7 mkr, en ökning med 39,4 mkr eller 2,6 % jämfört med 2010.

Pensionskostnader

Kommunens totala pensionskostnader består av pensionsutbetalningar för pensionärer, individuell del för nuvarande anställda samt avsättningar för kompletterade pension. Kommunens avsättning till pensionsskuld inkl. löneskatt uppgick till 90,3 mkr, en ökning med 19,4 mkr jämfört med 2010. Kommunens pensionsskuld avseende pensioner inarbetade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgår till 753 (inkl löneskatt) mkr vid bokslutet 2011.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Lagstiftningens krav på god ekonomisk hushållning innebär att en kommun skall ha ett överskott i både den budgeterade resultaträkningen och i bokslutet. Vid ett konstaterat underskott måste detta återställas inom en treårsperiod. Kommuner skall i sin budget ta fram särskilda mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning, vilket innebär både verksamhetsmål och finansiella mål.

Verksamhetsmål

Kommunen har i huvudsak uppfyllt sina verksamhetsmål. En utförlig redovisning återfinns under respektive verksamhetsbeskrivning.

Finansiella mål

Nettokostnadsandelen ska motsvara högst 98 % av skatt och bidrag. Målet är uppfyllt.

Utdebiteringen ska hållas så låg som möjligt under mandatperioden. Kommunen har sänkt skattesatsen med 33 öre inför 2011.

Investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar ska finansieras med årets

resultat. Kommunen har investerat för 68,6 mkr under året. Målet är uppfyllt.

Kontrollen över kommunens kostnader ska fortsatt vara stark. Kommunens kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,0 % i snitt under mandatperioden. Kostnadsutvecklingen för 2010-2011 är 2,5 %. Målet är uppfyllt utifrån boksluten 2010 och 2011.

Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för skuldpenning i balansräkning under posten eget kapital. Målet är uppfyllt.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Erhållna investeringsbidrag från exempelvis exploitörer och Trafikverket finns nu bokförda som långfristiga skulder. Investeringsbidragen kommer periodiseras över samma tidsperiod som motsvarande investeringar skrivs av.

INVESTERINGAR

Under året har kommunen investerat för 68,6 mkr, ett överskridande jämfört med budget med 9,8 mkr. Orsaken till underskottet är främst förskjutningar i tid och vissa omprioriteringar samt högre kostnader för nya byggnationer.

De största investeringarna under året, ca 22 mkr, utgörs av investeringar i samband med nya Åkersberga centrum samt utbyggnad av gator och vägar, dvs investeringar i kommunens infrastruktur. Vidare fortgår investeringar i kommunens infrastruktur, exempelvis beläggningsarbeten, kommunens gång- och cykelvägar samt naturmiljöer.

Exploateringsredovisningen framgår av tabell sidan 12.

Finansiell analys

RK-MODELLEN

RK-modellen är ett sätt att identifiera finansiella problem och därigenom klargöra huruvida kommunen har en god ekonomisk hushållning eller inte. Fokus läggs på trender och ett helhetsperspektiv.

RESULTAT OCH KAPACITET

Med hjälp av följande sju bilder kartläggs

- vilken balans kommunen har haft över sina intäkter och kostnader
- vilken kapacitet kommunen har att möta finansiella svårigheter på lång sikt

Bild 1 Nämndernas budgetavvikelser

(mkr)	2007	2008	2009	2010	2011
Produktionsstyrelsen	-2,9	12,0	1,5	-13,0	-11,6
Kommunfullmäktige	-0,5	-0,3	-0,2	0,4	-0,3
Kommunstyrelse	-3,4	-3,0	1,0	1,2	-0,5
Förskolenämnd	1,9	-0,5	5,3	4,5	-
Kultur- och fritidsnämnd	0,3	0,1	0,2	0,0	-
Kultur- och utbildningsnämnd	-	-	-	-	1,5
Utbildningsnämnd	-12,3	-17,7	-11,2	-4,7	-
Vård- och omsorgsnämnd	4,8	0,0	-1,0	0,0	-1,0
Samhällsbyggnadsnämnd	-	-	-	-	4,5
Byggnadsnämnden	2,4	4,0	-2,4	0,0	-
Miljö- och hälsoskydds.	2,3	-1,8	0,5	-0,1	-
Socialnämnd	3,6	-4,4	-3,6	2,6	4,4
	-3,6	-11,6	-9,9	-8,4	-2,9

En grundläggande förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder bedriver verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten.

Årets resultat innebär en förbättring jämfört med året innan, både vad gäller totala avvikelser och gällande antal nämnder med större avvikelse. Produktionsstyrelsen som har den största avvikelserna gentemot budget arbetar nu med åtgärdsplaner.

Bild 2 Olika kostnaders andel av skatteintäkter och generella statsbidrag (nettokostnadsandel)

%	2007	2008	2009	2010	2011
Verksamhetens nettokostnader	95,6	99,0	95,2	90,0	90,2
Avskrivning (andel)	1,9	2,4	3,0	2,7	2,4
Finansnetto (andel)	-0,4	-0,3	-0,3	0,0	0,0
	97,0	101,1	97,9	92,7	92,6

Av bild 2 framgår att verksamheten exkl. avskrivningar och finansnetto tog i anspråk 90,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2011. Avskrivningarnas andel var 2,4% och finansnettots -0,0%.

Bild 3 Investeringsvolym och självfinansieringsgrad

Investeringar (mkr)	2007	2008	2009	2010	2011
Nettoinvesteringar (mkr)	75,2	77,0	59,9	67,1	68,6
i % av nettokostnad	5,5%	5,2%	4,0%	4,5%	4,5%
Avskrivning/nettoinvest	36%	46%	78%	66%	60%

Samtliga av årets investeringar har finansierats av egna medel.

Bild 4 Årets resultat

(mkr)	2007	2008	2009	2010	2011
Årets resultat	42,9	-15,7	32,9	122,2	127,2
Resultat före extr.poster	42,9	-15,7	32,9	122,2	127,2
Resultat exkl realisationsvinster	41,7	-15,7	25,3	119,7	127,2

Årets resultat uppgår till 127,2 mkr att jämföra med budgeterat 58,0. Avvikelsen utgörs av verksamhetskostnader för nämnderna -2,9 mkr, centrala verksamhetskostnader 31,4 mkr, försäljning av exploateringsfastigheter 8,8 mkr, skatteintäkter 32,1 mkr, utjämningsystemet 3,5 mkr samt finansiella poster -3,7 mkr. Budgetavvikelsen för centrala verksamhetskostnader berör främst posterna för nedskrivningar, buffert för oförutsedd verksamhet samt avsättningar till pensioner. Kommunens resultat i enlighet med balanskravet är positivt.

Bild 5 Soliditet

% / mkr	2007	2008	2009	2010	2011
Soliditet	46,7%	44,6%	45,9%	55,6%	63,6%
- inkl pensioner inom linjen	-35,6%	-36,0%	-35,6%	-17,5%	-11,0%
Tillgångsförändring	73	4	49	62	83
Förändring av EK	42,9	-15,7	32,9	116,8	127,2

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med det egna kapitalet. Soliditeten exklusive pensionsåtaganden inom linjen uppgår för 2011 till 63,6 %, vilket är en ökning från föregående år. Den faktiska soliditeten (inklusive pensionsåtaganden i balansräkningen och inom linjen) uppgår till -11,0 %.

Bild 6 Skuldsättningsgrad

%	2007	2008	2009	2010	2011
Total skuldsättningsgrad	53%	55%	54%	44%	36%
varav avsättningsgrad	6%	7%	8%	8%	9%
varav kortfr. skuldsättn.	33%	34%	42%	35%	26%
varav långfr. skuldsättn.	14%	14%	5%	1%	2%

Skuldsättningsgraden visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital. Kommunens banklån amorterades i sin helhet 2010. Långfristiga skulder består till fullo av periodiserade investeringsbidrag.

Bild 7 Kommunens intäkter

(mkr)	2007	2008	2009	2010	2011
Verksamhetsintäkter	245	256	267	272	283
Skatteintäkter	1363	1452	1485	1519	1559
Skatteuttag (%)	19,43	19,33	19,23	19,23	18,90

En viktig del vid bedömning av kommunens finansiella kapacitet är vilken potentiell möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor

Eftersom Österåker har en relativt låg skatt är kommunens finansiella kapacitet god.

RISK OCH KONTROLL

Med hjälp av följande fem bilder kartläggs:

- om någon risk föreligger som kan påverka kommunens resultat och kapacitet
- vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen

Bild 8 Likviditet ur ett riskperspektiv

	2007	2008	2009	2010	2011
Balanslikviditet (%)	69%	50%	113%	134%	189%
Rörelsekapital (mkr)	-83	-140	47	111	232

När det gäller risk ur ett kortsiktigt perspektiv är den kortsiktiga betalberedskapen i form av likviditet en viktig del. Kommunens likviditet är mycket god och beslut har fattats om att avsätta medel för extern pensionsförvaltning.

Bild 9 Ränterisker

% av totalt lånebelopp	2007	2008	2009	2010	2011
Lån med rörlig ränta *	100,0%	85,0%	100,0%	-	-
Lån med bunden ränta	-	15,0%	0,0%	-	-
Swap (redovisat 4 res 5 år)	48,0%	46,0%	100,0%	-	-

* inkl 3 månaders stibor

Då kommunen under 2010 amorterat samtliga banklån exponeras kommunen inte för någon ränterisk.

Bild 10 Borgensåtagande

(mkr)	2007	2008	2009	2010	2011
Borgensåtagande	1714	1768	1809	2124	2180
varav inom koncernen	1705	1760	1802	2117	2174

Kommunen har inte varit tvungen att lösa in något borgensåtagande sedan 1999.

Bild 11 Pensionsskuld

Pensionsskuld (mkr)	2007	2008	2009	2010	2011
Inom BR	77	91	96	103	122
Inom linjen	667	683	703	676	753
Totalt	744	774	799	779	875
varav återlånad till verksamheten	744	774	799	779	875

Enligt Lag om kommunal redovisning skall nyintjänade pensionsförmåner redovisas som en avsättning i balansräkningen. Pensionsförmåner intjänade före år 1998 skall redovisas under ansvarsförbindelser utanför balansräkningen. Denna del av pensionsskulden är viktig att betrakta ur ett riskperspektiv eftersom skulden löpande skall finansieras över resultaträkningen under de kommande femtio åren.

Kommunens totala pensionsskuld uppgår till 875 mkr varav 753 mkr ligger inom linjen som en ansvarsförbindelse. Det innebär således att 86 % av pensionsskulden inte finns upptagen som en skuld i kommunens balansräkning. Hela skulden är återlånad till verksamheten.

Bild 12 Finansiell målsättning, budgetföljsamhet och prognossäkerhet

avvikelse, nämnderna (mkr)	juni	nov	Bokslut
Produktionsstyrelse	0,0	-8,8	-11,6
Kommunfullmäktige	0,0	-0,5	-0,3
Kommunstyrelse	0,5	0,0	-0,5
Kultur- och utbildningsnämnd	0,0	1,8	1,5
Vård- och omsorgsnämnd	0,0	-1,1	-1,0
Samhällsbyggnadsnämnd	-1,3	2,2	4,5
Socialnämnd	1,4	1,9	4,4
Total nämnderna	0,6	-4,5	-2,9

Vid månadsuppföljningen per juni 2011 prognostiserade nämnderna ett överskott jämfört med budget för helåret om 0,6 mkr. Helårsresultatet slutade på -2,9 mkr jämfört med budget.

KÄNSLIGHET**Bild 13 Känslighetsanalys**

Händelse (mkr)	Årseffekt
Skatteunderlagsförändring med 1%	15
Förändrad kommunalskatt med 1 kr	80
Löneförändring med 1%	9
Inflation med 1%	6

Olika yttre faktorer påverkar kommunens ekonomi olika mycket. Tabellen ovan visar ett urval av händelser och vilken helårseffekt de skulle få på kommunens resultat.

SAMMANFATTANDE KOMMENTAR

Syftet med den finansiella analysen är att lyfta fram och identifiera kommunens ekonomiska förutsättningar.

Österåkers kommun har under åren 2009 till 2011 stärkt sin ekonomi betydligt. Kostnadsutvecklingen har bromsats och samtliga lån är amorterade.

En reservation för framtida pensionskostnader görs dels med ett engångsbelopp men också med ytterligare reservation på den del av resultatet som överstiger 2 % av det egna kapitalet, i båda fallen efter beslut i kommunfullmäktige.

Driftsredovisning på central nivå

Driftsredovisning per slag, inkl interna poster (tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Budget-avvikelse	Utfall 2010
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	81 866	86 309	4 444	82 868
Övriga intäkter	1 103 640	1 078 176	-25 464	1 121 369
Summa intäkter	1 185 506	1 164 485	-21 021	1 204 237
- Varav interna intäkter		911 892		954 070
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-775 410	-772 346	3 064	-783 030
Lokalkostnader	-163 173	-166 609	-3 436	-164 784
Kapitalkostnader	-59 248	-60 297	-1 049	-60 271
Köp av verksamhet externt	-1 623 012	-682 887	50 949	-620 325
Köp av verksamhet internt		-889 176		-928 084
Övriga kostnader	-158 375	-189 802	-31 427	-202 674
Summa kostnader	-2 779 219	-2 761 117	18 102	-2 759 167
- Varav interna kostnader		-1 010 677		-1 050 864
Verksamhetens nettokostnader	-1 593 713	-1 596 632	-2 919	-1 554 930
Ökning semesterlöneskuld	-1 000	-474	526	6
Intern kapitalkostnad	59 653	60 297	644	60 271
Statsbidrag maxtaxa	21 160	21 173	13	21 540
Ned- och avskrivning	-50 000	-41 456	8 544	-44 556
Investeringsbidrag, periodiserat	0	274	274	0
Pensioner, regleringspost	-35 600	-32 553	3 047	-17 577
Särskilda insatser	-3 000	-720	2 281	-6 200
Lokaler	-3 000	-876	2 124	-2 922
Öförutsedd verksamhet	-14 000	-26	13 974	-2 204
Exploateringsintäkter	0	8 788	8 788	0
Reavinster och -förluster	0	1	1	2 412
Nettokostnad inkl centrala poster	-1 619 500	-1 582 203	37 297	-1 544 161
Skatteintäkter	1 526 600	1 558 708	32 108	1 519 347
Utjämningsystem mm (bidrag)	146 800	150 277	3 477	151 534
Utjämningsystem (avgift)	0	0	0	-4 261
Finansiella intäkter	6 400	10 940	4 540	2 518
Finansiella kostnader	0	-201	-201	-1 516
Fin. kostn. pensionsskuld	-2 300	-10 336	-8 036	-1 294
Periodens resultat	58 000	127 186	69 186	122 167
Reavinster och -förluster		-1		-2 412
Reserv för pensionskostnader		-116 900		-111 800
Resultat mot balanskravet		10 285		7 955

Driftsredovisning på nämndsnivå

Driftsredovisning per nämnd (tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Budget- avvikelse	Utfall 2010
Produktionsstyrelsen	0	-11 587	-11 587	-12 957
Intäkter	971 491	920 863	-50 628	973 518
Kostnader	-971 491	-932 450	39 040	-986 475
Kommunfullmäktige	-7 990	-8 247	-257	-8 070
Intäkter	120	606	486	589
Kostnader	-8 110	-8 853	-743	-8 659
Kommunstyrelsen	-61 740	-62 199	-459 1)	-145 541
Intäkter	53 799	65 617	11 818	81 680
Kostnader	-115 539	-127 816	-12 277	-227 220
Förskolenämnden	0	0	0 2)	-224 143
Intäkter	0	0	0	34 213
Kostnader	0	0	0	-258 355
Kultur- och fritidsnämnden	0	0	0 3)	-55 619
Intäkter	0	0	0	405
Kostnader	0	0	0	-56 024
Kultur- och utbildningsnämnden	-882 842	-881 293	1 549 4)	-587 501
Intäkter	60 257	65 831	5 574	27 650
Kostnader	-943 099	-947 125	-4 026	-615 151
Vård- och omsorgsnämnden	-435 370	-436 363	-993	-416 502
Intäkter	58 132	67 110	8 978	60 874
Kostnader	-493 502	-503 473	-9 971	-477 376
Samhällsbyggnadsnämnden	-118 871	-114 415	4 456 5)	-18 762
Intäkter	25 749	26 017	268	8 225
Kostnader	-144 620	-140 432	4 188	-26 986
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	0	0 6)	-4 847
Intäkter	0	0	0	6 556
Kostnader	0	0	0	-11 403
Socialnämnden	-86 900	-82 486	4 414	-81 020
Intäkter	15 958	18 545	2 587	10 530
Kostnader	-102 858	-101 031	1 827	-91 549
Verksamhetens intäkter	1 185 506	1 164 589	-20 916	1 204 237
Verksamhetens kostnader	-2 779 219	-2 761 180	18 039	-2 759 199
Verksamhetens nettokostnad	-1 593 713	-1 596 590	-2 877	-1 554 961

1) 2010 ingick här Exploatering/Teknik/Mät och 2011 ingår denna verksamhet i Samhällsbyggnadsnämnden

2) 2010 redovisades Förskolenämnden separat och 2011 ingår denna verksamhet i Kultur- och utbildningsnämnden

3) 2010 redovisades Kultur- och fritidsnämnden separat och 2011 ingår denna verksamhet i Kultur- och utbildningsnämnden

4) 2010 ingick här endast Utbildningsnämnden, med grundskole- och gymnasieverksamhet.

5) 2010 ingick här endast Byggnadsnämnden

6) 2010 redovisades Miljö- och hälsoskyddsnämnden separat och 2011 ingår denna verksamhet i Samhällsbyggnadsnämnden

Investeringsredovisning på nämndsnivå

Investeringsredovisning per nämnd (tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Budget-avvikelse	Utfall 2010
Produktionsstyrelsen	-3 000	-1 687	1 313	-13 120
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	-3 000	-1 687	1 313	-13 120
Kommunstyrelsen	-3 000	-3 018	-18	-46 721 1)
Inkomster	0	0	0	1 702
Utgifter	-3 000	-3 018	-18	-48 423
Samhällsbyggnadsnämnden	-52 790	-63 881	-11 091	-7 236 2)
Inkomster	300	3 533	3 233	0
Utgifter	-53 090	-67 414	-14 324	-7 236
Verksamhetens inkomster	300	3 533	3 233	1 702
Verksamhetens utgifter	-59 090	-72 119	-13 029	-68 779
Verksamhetens nettokostn.	-58 790	-68 586	-9 796	-67 077

1) 2010 ingick här Exploatering/Teknik/Mät och 2011 ingår denna verksamhet i Samhällsbyggnadsnämnden

2) 2010 ingick här endast Byggnadsnämnden

Exploateringsredovisning

Exploateringsredovisning per område (tkr)	Utfall 2011	varav balanserats	varav resultatförts
Svinninge	-1 150	-1 131	-19
Täljö, Näs mm	1 437	-190	1 627
Centrala Åkersberga	-27 159	-34 042	6 883
Ljusterö och norra fastlandet	2 222	130	2 092
Summa	-24 650	-35 233	10 583

Nettobelopp där positiva belopp innebär inkomst och negativa belopp innebär utgift

Personalredovisning

PERSONALFAKTA

Anställda och årsarbetare

Antalet årsarbetare har minskat med 51 jämfört med år 2010. Det är främst inom förskola och utbildning som minskning har skett, pga minskade barnkullar och ökad konkurrens.

	2011	2010	2009
Antal årsarbetare tillsvidare	1 549	1 601	1 671
Antal årsarbetare tidsbegränsade	136	135	131
Summa årsarbetare	1 685	1 736	1 802
Antal anställda månadsavlönade	1 856	1 929	1 997

Kön och åldersfördelning

Av de tillsvidareanställda är andelen kvinnor 83,7% (2010, 84,5%). Medelåldern är 47,5 år (2010, 47,5 år).

De anställda över 50 år utgör 45,3% (2010, 45,4%).

Arbets tid

Av den möjliga arbetstiden (enligt avtal) har arbete utförts motsvarande 79,6%.

Resterande del utgörs av:

- semester 7,3%
- sjukfrånvaro 5,8%
- övrig frånvaro (bl a föräldraledighet och annan tjänstledighet) 7,3%.

Det är små skillnader jämfört med år 2010.

Av kommunens tillsvidareanställda innehar 72,3% (2010, 70,9%) en heltidsanställning.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden ligger på 92,5%, (2010, 91,6%).

PERSONALKOSTNADER

Personalkostnaden i procent av kommunens totala verksamhetskostnad har minskat med 0,8% jämfört med föregående år.

Personalkostnad i procent av kommunens totala verksamhetskostnad			
	2011	2010	2009
Procent	43,8%	44,6%	45,6 %

Personalkostnad	2011	2010	2009
Löner och arvoden	564,1	566,3	577,4
Övriga personalkostnader	252,9	244,7	245,5
Summa (Mkr)	817,0	811,0	822,9

Kostnad för facklig verksamhet

Kostnaden för den fackliga verksamheten uppgår till 2,2 mkr kronor varav den största kostnaden avser personal.

HÄLSOBOKSLUT

Frisknärvaro

Tabellen visar bl a att 31,2% av de anställda med månadslön inte haft någon sjukdag under år 2011.

Andel månadsavlönade med ingen sjukdag eller 1-5 sjukdagar redovisat i procent			
Sjukdagar	2011	2010	2009
Ingen sjukdag	31,2 %	32,3 %	29,6 %
< 2 dagar	35,5 %	36,4 %	26,1 %
< 3 dagar	42,0 %	43,0 %	46,1 %
< 4 dagar	47,1 %	48,1 %	54,0 %
< 5 dagar	52,5 %	52,2 %	57,2 %
< 6 dagar	57,0 %	56,6 %	60,3 %

Sjukfrånvaro

Utfallet under år 2011 blev 5,8% vilket är en minskning med 0,1% jämfört med år 2010.

Sjukfrånvarons andel i förhållande till arbetstid enligt avtal (inkl timavlönade)

Generellt kan konstateras att ju högre ålder desto större andel sjukfrånvaro.

Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Sjukfrånvaron har ökat i åldersgruppen 30-49 år. I de två övriga åldersintervallen har sjukfrånvaron minskat.

	2011	2010	2009
Totalt Österåker	5,8 %	5,9 %	6,3 %

Kön	2011	2010	2009
Kvinnor	6,2 %	6,3 %	6,7 %
Män	3,8 %	4,2 %	4,2 %

Åldersintervall	2011	2010	2009
- 29 år	2,9 %	3,4 %	3,7 %
30 – 49 år	5,6 %	5,3 %	5,4 %
50 - år	6,5 %	7,0 %	7,7 %

Sjukfrånvaro i intervall

Sjukfrånvaro redovisat i intervallen kort (< 2 månader) och lång (> 2 månader).

Långtidssjukfrånvaron har minskat med 0,1% jämfört med år 2010. I sjukfrånvaron ingår sjukersättningar med 1,4%

Sjukfrånvaro	2011	2010	2009
< 2 mån	2,9 %	2,9 %	2,8 %
> 2 mån	2,9 %	3,0 %	3,5 %
Totalt Österåker	5,8 %	5,9 %	6,3 %

Andel sjukfrånvaro > 2 månader i förhållande till total sjukfrånvarotid	2011	2010	2009
Totalt Österåker	51,0 %	51,4 %	55,4 %

Friskvårdsbidrag

Under året har 838 anställda utnyttjat rätten till friskvårdsbidrag vilket motsvarar 48,3% av de som är berättigade till friskvårdsbidraget.

SEMESTEROMVANDLING

Under året har 213 anställda, av de ca 740 som är berättigade till att omvandla motsvarande semesterdagtilläggets storlek till ledig tid, utnyttjat förmånen.

REHABILITERING

Antalet långtidssjukskrivna personer uppgick i november 2011 till 78 personer. Det är en minskning med 5 personer jämfört med samma månad 2010.

PERSONALOMSÄTTNING

År 2011 har personalomsättningen ökat med 3,3 procentenheter till 13,8% jämfört med 2010.

ARBETSSKADOR

Under året har 107 anmälningar inkommit (2010; 104) varav 69 anmälningar avser tillbud (2010; 61). 89 av anmälningarna kommer från produktionsstyrelsen (2010; 101), som utgör knappt 87% av kommunens anställda (2010; 88%).

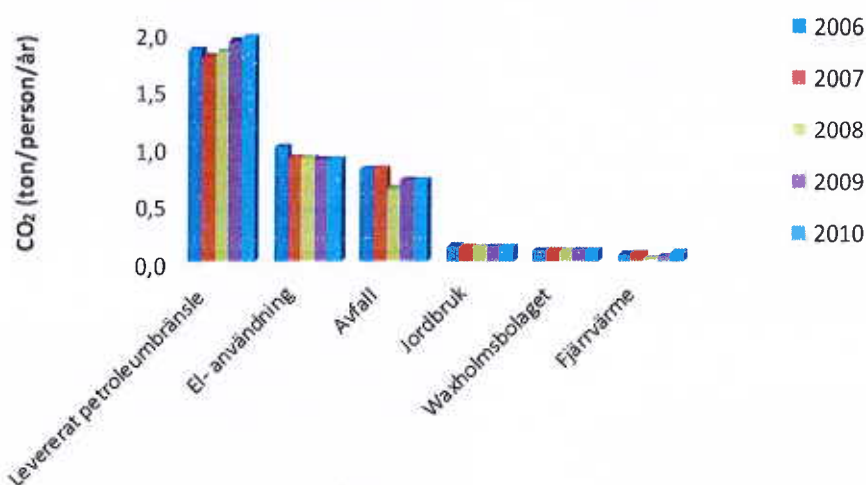
Miljöredovisning

Nämnder och bolag har åtagit sig att inom sina verksamheter aktivt arbeta med de av kommunen prioriterade miljömålen, begränsad klimatpåverkan, ingen övergödning samt giftfri miljö.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör varje år en kartläggning av de klimatpåverkande utsläpp

som sker inom kommunens gränser. Under året har en översyn av verktyget för klimatberäkningar gjorts för att det ska stämma bättre överens med tillgänglig statistik och nationella riktlinjer för hur en sådan beräkning bör göras. Utsläppen per person har minskat med 3 % från 2006 till 2010.

Utsläpp av CO₂-ekvivalenter per kategori och capita
2006-2010

Under året har en klimat- och energistrategi för kommunens egna förvaltningar och bolag tagits fram. Den omfattar mål och åtgärder för att effektivisera energianvändningen och minska klimatpåverkan från kommunen egen verksamhet fram till år 2020. Det kommer att ske en årlig uppföljning av strategin och en redovisning av hur målen kan uppfyllas. Arbetet genomförs med stöd från Energimyndigheten fram till år 2014. Strategin antogs av kommunfullmäktige i oktober.

DE KOMMUNALA BOLAGEN

Armada har under året arbetat vidare med energieffektivisering av kommunens lokaler. Eluppvärmda byggnader ska successivt kompletteras med värmepump eller annan uppvärmning. En tredjedel av elanvändningen till lokaler som Armada Fastighet AB ansvarar

för produceras vid ett eget vindkraftverk och ger därmed helt förnyelsebar energi.

Österåkersvatten har fortsatt utbyggnaden av kommunalt VA i Svinninge och i Vira. Vid årets slut var 105 respektive 22 fastigheter anslutna. Det har tagits beslut om att bygga om reningsverket i Rydbo med ökad kapacitet och förbättrad rening. Anläggningen kommer att stå klar under 2012. För att öka återanvändningen av näringsämnen i avloppsslammet genom spridning på åkermark har Österåkersvatten påbörjat en kvalitetscertifiering av slam.

En ny avfallsplan med renhållningsordning och taxa för avfallsverksamheten har tagits fram och antagits. Målsättningen med taxan är att styra mot minskade avfallsmängder och ökad återvinning. Planen omfattar bl a mål för matavfallsinsamling till biogasproduktion och

ökad insamling av farligt avfall. Anläggandet av en ny återvinningscentral har påbörjats under året. Den ska stå klar i under 2012.

KOMMUNENS OLIKA VERKSAMHETER

Produktionsförvaltningen arbetar aktivt med de av kommunen prioriterade miljömålen. Alla verksamheter arbetar med att successivt anpassa sig, bland annat genom att använda svanenmärkt utrustning som garanteras återvinning samt inköp av utrustning som är energieffektiv. Så många enheter som möjligt källsorterar sitt avfall i fraktionerna glas, papper, kartonger samt batterier. Pappersförbrukningen ska minska och inköp av miljöanpassat förbrukningsmaterial öka. Då möjlighet finns, ska varor sambeställas för att minska transporterna. Det finns en målsättning att andelen miljöklassade bilar som används ska öka, för att bidra till minskade koldioxidutsläpp.

Måltidsenheten har arbetat med att minska svinn av mat vid tillagning. Ett projekt har genomförts för att se hur mycket mat som slängs i skolan och med information till eleverna.

Kultur- och utbildningsnämnden

Alla förskolor källsorterar sitt avfall. Nämnden bidrar till att öka elevernas medvetenhet om vikten att värna vår miljö genom att sponsra ”Natur- och miljöparmen”. Läromedlet har skickats ut till alla elever i år 4-6. Kultur- och fritidsenheten har tagit fram egna miljömål. En miljöanpassning av fordonsparken genomförs när nya fordon ska köpas in eller leasas. I verksamheten används bara miljömärkta produkter för städning och andra förbrukningsvaror. Någon utbildning i ECO-driving har inte genomförts under året.

Socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden

Socialförvaltningen har tagit fram egna miljömål och en handlingsplan för genomförande. Målen handlar om att reglera bilanvändningen, göra miljömedvetna inköp, minska avfallet och källsortera samt att minska elförbrukningen. Förvaltningen deltar i kommunens gemensamma miljöarbete och nyttjar de möjligheter som ges vid arbetsplatsen i form av källsortering och åtgärder för att minska resurs- och

energiförbrukningen. I upphandlingar som socialförvaltningen genomför ingår krav på miljöhänsyn. Förvaltningen kommer att använda sig av cykelpoolen på Alceahuset.

Samhällsbyggnadsnämnden

Naturreservatet på Näsudden har färdigställts med stigar och informationsskyltar. En utredning om reservatsbildning vid Karsvreta träsk har påbörjats. Nya gång- och cykelvägar har färdigställts vid Svinningsvägen och Margretelundsvägen. En cykelparkering har anordnats vid Rydbo för de som pendlar med buss från Vaxholmsvägen. Väg- och trafikenheten samverkar med andra kommuner i arbetet med att ta fram en regional cykelstrategi. Förvaltningen har på olika sätt medverkat i SL:s arbete med att bygga om Roslagsbanan mellan Runö och Rydbo till dubbelspår. Det kommer att medföra säkrare och förbättrad kollektivtrafik och utbyggnaden ska vara klar under 2012. Den spårbundna trafiken inom SL drivs helt med förnyelsebar el. Utbyte av gatubelysning till kvicksilverfria lampor och mera energieffektiv armatur sker successivt fram till 2014.

Miljö- och hälsoskyddsgruppen har inventerat 380 enskilda avlopp inom områdena Norrö och Flaxenvik. Kontrollerna leder i många fall till förbättringar eller krav på nya anläggningar med bättre reningseffekt och mindre utsläpp av näringsämnen.

Kommunstyrelsen

IT-enheten arbetar med att använda utrustning som garanteras återvinning samt utrustning som är energieffektiv. Genom att använda virtuella servrar kan energiförbrukningen för serverdriften minskas.

Kommunikationsenheten ansvarar för bilpoolen. Det sker löpande en uppföljning av användningen och bränsleförbrukningen. Bilarna har en hög nyttjandegrad vilket har medfört minskad användning av privata bilar i tjänsten. Sedan i november har bilarna motorvärmare som medför lägre bränsleförbrukning, minskade utsläpp och en bättre arbetsmiljö för bilanvändarna. Enheten arbetar med att fortlöpande minska materialåtgången, hitta mera miljövänliga lösningar och produkter samt att underlätta återvinningen inom Alceahuset.

Koncernöversikt

I kommunkoncernen ingår, förutom Österåkers kommun, Armada Fastighets AB samt Roslagsvatten AB. Kommunkoncernen har en balansomslutning om totalt 3,6 mdr. I fastighetsbolaget ligger fastigheter till ett värde av 2,0 mdr.

Armada Fastighets AB är helägd av kommunen och ombesörjer bostads- och lokalförsörjningen i Österåkers kommun.

Österåkers Stadsnät AB ingår i Armadakoncernen och ansvarar för att bygga ut IT-infrastrukturen i kommunen.

Roslagsvatten AB handhar den övergripande vatten- och avloppsverksamheten i Österåker, Vaxholm, Vallentuna och Knivsta. Österåkers ägarandel uppgick till 61,8 % år 2011.

Syftet med den sammanställda redovisningen för hela kommunkoncernen är att ge en samlad bild av det totala ekonomiska åtagandet oavsett val av verksamhetsform. Ytterligare upplysningar om ekonomi och verksamhet återfinns i Armadas och Roslagsvattens bifogade verksamhetsberättelser.

ÅRETS KONCERNRESULTAT

Årets resultat för kommunkoncernen uppgår till 100,8 mkr efter eliminering av koncerninterna poster, vilket är en försämring jämfört med föregående år med 39,0 mkr. Koncernens finansnetto uppgick till -55,6 mkr (exkl kommunens jämförelsestörande finansiella kostnad) vilket innebär en försämring med 22,7 mkr jämfört med 2010. Koncernens soliditet uppgår till 19,6 %.

Armada Fastighets AB

RESULTATRÄKNING (tkr)	BOKSLUT 2011	BUDGET 2011	BOKSLUT 2010
Verksamhetens intäkter	264 210	272 500	286 589
Verksamhetens kostnader	-158 524	-153 500	-183 203
Avskrivningar enl plan	-78 643	-63 000	-52 496
Verksamhetens nettoresultat	29 043	56 000	40 890
Finansnetto	-54 710	-50 000	-27 842
Skatt på periodens resultat	1 014	0	3 526
Extraordinära poster	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	-24 653	6 000	16 604

Armada Fastighets ABs resultat efter finansiella poster uppgår till en förlust på 25,7 mkr. Restvärdesavskrivningarna efter rivningarna av Bergsättraskolan och Röllingby Gymnasium påverkar resultatet negativt med 13,2 mkr. Räntenettet har kraftigt försämrats pga ökad upplåning och högre marknadsräntor.

Roslagsvatten AB

RESULTATRÄKNING (tkr)	BOKSLUT 2011	BUDGET 2011	BOKSLUT 2010
Verksamhetens intäkter	231 010	197 750	194 455
Verksamhetens kostnader	-197 782	-167 543	-162 096
Avskrivningar enl plan	-21 793	-25 446	-19 850
Verksamhetens nettoresultat	11 435	4 761	12 509
Finansnetto	-14 763	-14 604	-7 410
Skatt på periodens resultat	866	0	-1 363
Extraordinära poster	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	-2 462	-9 843	3 736

Roslagsvatten AB visar ett resultat om -2,5 mkr.

Utöver de företag som ingår i den sammanställda redovisningen har kommunen ett mindre ägande i följande företag:

Brännbackens Återvinnings AB
Världsljus AB
Kommentus AB
Norrvatten
Storstockholms Brandförsvar
Stockholmsregionen Försäkrings AB
Visit Roslagen AB

Viss kommunal verksamhet bedrivs inom ramen för kommunala uppdragsföretag. Det innebär att verksamhet köps av externa entreprenörer efter upphandling eller tillståndsgivning. Köp av externa skolplatser räknas inte in här eftersom dessa agerar efter tillstånd från Skolverket.

Kundvals nämnderna ansvarar för att följa upp verksamheten oavsett driftsform, vilken innebär att lämnade redovisningar om måluppfyllelse mm även inkluderar uppdragsföretagen.

RESULTATRÄKNING

(mkr)	Kommunen			Koncernen		
	Not	2011	2010	Not	2011	2010
Verksamhetens intäkter						
Taxor och avgifter		86,1	83,0		168,7	171,2
Hysesintäkter		0,0	0,0		127,0	128,0
Övriga intäkter		196,9	188,9		220,2	201,1
Jämförelsestörande intäkter	1	0,0	2,4	26	2,6	28,6
Summa intäkter	2	283,0	274,2	27	518,5	528,9
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader		-817,0	-811,0		-851,5	-841,6
Lokalkostnader		-169,1	-168,9		-37,2	-40,1
Köp av verksamhet		-683,2	-620,8		-683,2	-620,8
Övriga kostnader		-154,4	-168,2		-359,1	-398,8
Jämförelsestörande kostnader	3	0,0	-4,9		0,0	-4,9
Skattekostnader		0,0	0,0		1,5	2,7
Summa kostnader	4	-1 823,8	-1 773,8	28	-1 929,4	-1 903,5
Av- samt nedskrivningar	5	-41,5	-44,6		-133,6	-119,3
Verksamhetens nettokostnader		-1 582,2	-1 544,2		-1 544,5	-1 493,9
Skatteintäkter						
Skatteintäkter	6	1 558,7	1 519,3		1 558,7	1 519,3
Generella statsbidrag och utjämning	7	150,3	147,3		150,3	147,3
Finansiella intäkter	8	10,9	2,5		15,1	4,9
Finansiella kostnader	9	-2,6	-2,8	29	-70,7	-37,8
Jämförelsestörande finansiell kostnad	10	-8,0	0,0		-8,0	0,0
Resultat före extraordinära poster		127,2	122,2		100,8	139,8
Extraordinära intäkter		0,0	0,0		0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0		0,0	0,0
Årets resultat	11	127,2	122,2	30	100,8	139,8

(mkr)	Kommunen			Koncernen		
	Not	2011-12-31	2010-12-31	Not	2011-12-31	2010-12-31
TILLGÅNGAR						
Immateriella anläggningstillgångar						
Övr immateriella anläggningstillgångar	12	15,5	24,5		15,7	24,8
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader, tekn.anläggning	13	400,2	354,8	31	2 406,2	2 417,5
Maskiner o inventarier	14	42,4	49,2	32	358,1	322,9
Övriga materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	33	111,4	7,5
Finansiella anläggningstillgångar						
Värdepapper, andelar	15	4,3	4,2		26,7	26,6
Bostadsrätter		7,4	7,4		7,4	7,4
Aktier i koncernföretag	16	44,9	44,9		-0,0	-0,0
Långfristiga fordringar		1,0	1,5		108,0	87,2
Långfristiga fordringar i koncernföretag		0,0	0,0		0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar		515,8	486,5		3 033,5	2 894,0
Omsättningstillgångar						
Förråd		0,0	0,0		0,4	0,4
Exploateringsfastigh mm		39,3	1,9		39,3	1,9
Fordringar	17	205,7	165,2		243,6	213,0
Kortfristiga placeringar		0,0	0,0		0,0	0,0
Kassa och bank		247,7	272,1		296,4	320,3
Summa omsättningstillgångar		492,7	439,2		579,7	535,6
SUMMA TILLGÅNGAR		1 008,5	925,7		3 613,2	3 429,5
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Eget kapital	18,19	641,9	514,7	34	696,0	595,2
varav årets resultat		127,2	122,2		100,8	139,8
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	20	90,3	70,9		92,6	73,1
Övriga avsättningar		0,1	0,1		7,4	8,1
Skulder						
Långfristiga skulder	21	15,2	11,5	35	2 464,3	2 355,5
Kortfristiga skulder	22	261,1	328,6		352,9	397,7
Summa skulder		276,3	340,0		2 817,2	2 753,2
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR O SKULDER		1 008,5	925,7		3 613,2	3 429,5
Ställda panter						
Fastighetsinteckningar		0,0	0,0		42,0	42,0
Ansvarsförbindelser						
Pensionsskuld	23	752,9	676,4		753,0	676,5
Borgensåtaganden	24	2 180,0	2 123,8	36	5,7	6,6
Övr ansvarsförbindelser	25	197,0	216,7		197,0	216,7

(mkr)	Kommunen		Koncernen			
	Not	2011	2010	Not	2011	2010
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		127,2	122,2		100,8	139,8
Justering för av- och nedskrivningar		41,5	44,6		133,6	119,3
Justering för pensionsavsättningar		19,4	4,4		19,5	4,1
Justering för övriga avsättningar		-0,0	0,1		-0,6	0,3
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		0,0	-3,4		0,0	-3,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		188,0	167,8		253,3	260,2
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-40,5	-39,7		-30,6	-51,2
Ökning/minskning förråd och lager		0,0	0,0		-0,0	-0,1
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-67,5	-31,5		-44,8	-52,5
Ökning/minskning exploateringsstillgångar		-37,5	-1,9		-37,5	-1,9
Medel från den löpande verksamheten		42,6	94,7		140,4	154,5
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-67,0	-55,4		-297,3	-256,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,0	1,9		49,2	103,6
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-4,1	-10,1		-4,1	-10,1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0		0,0	0,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-0,1	-12,4		-21,3	-60,3
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0		0,0	0,0
Investeringsbidrag		2,5	0,3		2,5	0,3
Medel från investeringsverksamheten		-68,7	-75,7		-271,0	-222,6
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Ökning av övriga långfristiga skulder		2,0	10,7		107,1	103,7
Amortering av långfristig skuld		-0,8	-40,0		-0,8	-40,0
Ökning av långfristiga fordringar		0,0	0,0		-0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar		0,5	0,4		0,5	0,4
Minskning av avsättningar pga utbetalningar		0,0	0,0		0,0	0,0
Medel från finansieringsverksamheten		1,7	-29,0		106,7	64,2
ÅRETS KASSAFLÖDE						
Summa av årets kassaflöde		-24,4	-9,9		-24,0	-3,9
Likvida medel vid årets början		272,1	282,0		320,3	324,3
Likvida medel vid årets slut		247,7	272,1		296,4	320,3

(mkr)	2011	2010	2011	2010
Not 1 Jämförelsestörande intäkt				
Posten 2010 utgörs av realisationsvinster vid försäljning av fastigheter enligt följande:				
Runö 7:178; 1,1 mkr				
Del av Tuna 3:1; 0,3 mkr				
Del av Smedby 19:1; 1,0 mkr				
Not 2 Summa intäkter				
Enligt driftsredovisningen	1 164,5	1 204,2		
Intern handel mellan nämnder	-911,9	-954,1		
Statsbidrag maxtaxa	21,2	21,5		
Realisationsvinst	0,0	2,4		
Exploateringsintäkter	9,0	0,0		
Övr centrala poster	0,3	0,2		
Summa	283,0	274,2		
Not 3 Jämförelsestörande kostnad				
Posten 2010 utgörs av kostnad för beslutat bidrag avseende statlig infrastruktur, rondell väg 276/Sockenv				
Not 4 Summa kostnader				
Enligt driftsredovisningen	2 761,1	2 759,2		
Intern handel mellan nämnder	-911,9	-954,1		
Intern kapitalkostnad	-60,3	-60,3		
Justering semesterlöneskuld	0,5	0,0		
Pensioner regleringspost	32,6	17,6		
Kommunens marknadsföring		0,0		
Särskilda insatser	0,7	6,2		
Övr centrala poster	0,2	2,4		
Lokaler	0,9	2,9		
Summa	1 823,8	1 773,8		
Not 5 Av- samt nedskrivningar				
Avskrivningsbeloppen utgörs av planenliga avskrivningar som beräknats på tillgångarnas anskaffningsvärde.				
Immateriella anläggningstillgångar	13,1	9,8		
Fastigheter och anläggningar	16,6	15,2		
Maskiner och inventarier	11,7	19,6		
Summa	41,5	44,6		
Not 6 Skatteintäkter				
Allmän kommunalskatt	1 524,4	1 500,5		
Skatteavräkning innevarande år	28,7	17,8		
Skatteavräkning förutvarande år	5,6	1,0		
Summa	1 558,7	1 519,3		
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning				
Kostnadsutjämning	11,7	-4,3		
Inkomstutjämning	1,1	8,4		
Regleringspost	40,4	10,0		
Kommunal fastighetsavgift	63,5	60,8		
Utjämningsbidrag LSS	33,5	34,2		
Tillfälligt konjunkturstöd	0,0	38,1		
Summa	150,3	147,3		
Not 8 Finansiella intäkter				
Utdelningar	0,3	0,6		
Ränta på rörliga medel	5,1	1,8		
Ränta kundfordringar	0,1	0,0		
Borgens avgift	5,3	0,0		
Avbetalningar förlustansvar	0,1	0,1		
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,0		
Summa	10,9	2,5		
Not 9 Finansiella kostnader				
Räntor på lån	0,0	1,3		
Räntor på pensionsskuld	2,4	1,3		
Övriga finansiella kostnader	0,2	0,2		
Summa	2,6	2,8		
Not 10 Jämförelsestörande fin. kostnader				
Posten 2011 utgörs av de merkostnader som orsakats av sänkt diskonteringsränta för pensioner				
Not 11 Kommunens resultat				
Tidigare ack förluster	0,0	0,0		
Positivt resultat 2010		122,2		
varav realisationsvinster		-2,5		
Reserveras för framtida pensioner		-111,8		
Positivt resultat 2011	127,2			
Reserveras för framtida pensioner	-116,9			
Positivt resultat gentemot balanskravet	10,3	7,9		

(mkr)	2011	2010		2011	2010
Not 12 Övr immateriella anläggningstillgångar			Ursprungligt anskaffningsvärde	474,6	
			Ackumulerade avskrivningar	-114,9	
			Publika fastigheter UB	359,7	
Utgifter avs utvecklingsarbete IB	23,9	23,3	Fastigheter annan verksamhet IB	6,5	6,7
nyanskaffning	4,1	10,1	nyanskaffning	0,3	0,0
avskrivning	-12,8	-9,4	avskrivning	-0,2	-0,3
Utg avs utvecklingsarbete UB	15,3	23,9	Fastigheter annan verksamhet UB	6,5	6,5
Ursprungligt anskaffningsvärde	27,6		Ursprungligt anskaffningsvärde	8,1	
Ackumulerade avskrivningar	-12,3		Ackumulerade avskrivningar	-1,5	
Utg avs utvecklingsarbete UB	15,3		Fastigheter annan verksamhet UB	6,5	
Förvärvade immat anlägg.n.tillg IB	0,5	0,9	Exploateringsfastigheter IB	0,0	5,3
nyanskaffning	0,0	0,0	nyanskaffning	0,0	0,0
avskrivning	-0,4	-0,4	avskrivning	0,0	0,0
Förv immat anlägg.n.tillg UB	0,2	0,5	nedskrivning	0,0	6,0
Ursprungligt anskaffningsvärde	0,7		omklassificering	0,0	-12,0
Ackumulerade avskrivningar	-0,5		Exploateringsfastigheter UB	0,0	0,0
Förv immat anlägg.n.tillg UB	0,2				
Summa	15,5	24,5	Summa	400,2	354,8
Not 13 Mark, byggnader, tekn. anläggningar			Not 14 Maskiner och inventarier		
Allmän markreserv IB	3,0	2,5	Maskiner IB	1,1	1,5
nyanskaffning	0,0	0,0	nyanskaffning	0,0	0,0
avskrivning	0,0	0,0	avskrivning	-0,3	-0,4
nedskrivning	0,0	-0,1	Maskiner UB	0,8	1,1
omklassificering	0,0	0,5	Ursprungligt anskaffningsvärde	1,8	
Allmän markreserv UB	3,0	3,0	Ackumulerade avskrivningar	-1,0	
Ursprungligt anskaffningsvärde	3,1		Maskiner UB	0,8	
Ackumulerade avskrivningar	-0,1				
Allmän markreserv UB	3,0		Inventarier IB	47,5	50,0
Verksamhetsfastigheter IB	31,8	24,3	nyanskaffning	4,0	15,0
nyanskaffning	2,5	10,0	avskrivning	-11,3	-18,7
avskrivning	-3,1	-2,2	nedskrivning	0,0	-0,4
nedskrivning	0,0	-0,3	försäljning bokfört värde	0,0	-0,1
Verksamhetsfastigheter UB	31,1	31,8	Inventarier UB	40,2	47,0
Ursprungligt anskaffningsvärde	50,4		Ursprungligt anskaffningsvärde	71,0	
Ackumulerade avskrivningar	-19,3		Ackumulerade avskrivningar	-30,9	
Verksamhetsfastigheter UB	31,1		Inventarier UB	40,2	
Publika fastigheter IB	313,5	293,8	Bilar och övr transportmedel IB	0,1	0,1
nyanskaffning	59,4	29,2	nyanskaffning	0,9	0,1
avskrivning	-13,2	-12,4	avskrivning	-0,1	-0,1
nedskrivning	0,0	-6,7	försäljning bokfört värde	0,0	0,0
omklassificering	0,0	11,5	Bilar och övr transportmedel UB	0,8	0,1
försäljning bokfört värde	0,0	-1,8	Ursprungligt anskaffningsvärde	0,9	
Publika fastigheter UB	359,7	313,6	Ackumulerade avskrivningar	-0,1	
			Bilar och övr transportmedel UB	0,8	

(mkr)	2011	2010		2011	2010
Konst IB	0,6	0,6	Enl KF §147-09 är 130,0 mkr av eget kapital reserverat för framtida pensionskostnader. 2010 reserverades ytterligare 111,8 mkr i samma syfte, i enlighet med KF §150-10. Av 2011 års resultat föreslås ytterligare 116,9 mkr att reserveras, vilket skulle ge en total reserv om 358,7 mkr.		
nyanskaffning	0,0	0,0			
avskrivning	0,0	0,0			
Konst UB	0,6	0,6			
Ursprungligt anskaffningsvärde	0,6				
Ackumulerade avskrivningar	0,0				
Konst UB	0,6				
Summa	42,4	49,2	Not 20 Avsättningar för pensioner		
Not 15 Värdepapper och andelar			Visstidspension avser 2 personer 2011		
Kommentus	0,0	0,0	Aktualiseringsgraden uppgår till 84,0%		
BRÅAB	0,1	0,1	Avsättning för pensioner	71,1	56,5
Vårlyjus AB	0,4	0,4	Avsättning för visstidspensioner	1,6	0,6
Stockholmsregionens Försäkring	3,8	3,8	Löneskatt på ovan	17,6	13,8
Visit Roslagen AB	0,1	0,0	Summa	90,3	70,9
Summa	4,3	4,2	IB	70,9	66,5
Not 16 Aktier i koncernföretag			ökning löneskatt	3,8	0,9
Roslagsvatten AB	2,3	2,3	räntjustering	1,9	1,0
Armada Fastighets AB	42,6	42,6	nyintjänad pension	17,8	5,1
Summa	44,9	44,9	utbetalningar	-4,1	-2,6
Not 17 Fordringar			UB	90,3	70,9
Kundfordringar	12,8	9,8	Not 21 Långfristiga skulder		
Löneskatt	2,8	4,0	Säkerhet hos Fortum	0,0	0,8
Skattekonto	3,3	1,6	Balanserade investeringsbidrag	15,2	10,7
Momsfordran	37,7	21,5	Summa	15,2	11,5
Interimsfordringar	93,4	104,7	Not 22 Kortfristiga skulder		
Fordran FORA	0,0	1,3	Leverantörsskulder	69,9	93,3
Uppl skatteintäkt	52,2	17,8	Momsskuld	0,9	0,5
Fordran Svenska ESF-rådet	3,6	4,3	Personalens källskatt	11,4	11,1
Övrigt	0,1	0,1	Arbetsgivaravgift mm	13,5	13,4
Summa	205,7	165,2	Periodiserade timlöner	6,8	6,9
Not 18 Eget kapital			Semesterlöneskuld	47,3	46,9
Under 2010 har byte av redovisningsprincip skett genom att den del av eget kapital som tillhör Avfallskollektivet omklassats som kortfristig skuld till kollektivet. Därefter har reglering av skulden skett gentemot Roslagsvatten som en direkt följd av verksamhetsövergången till Roslagsvatten. Utbetalningen omfattade 3,4 mkr.			Upplupen löneskatt	6,2	6,2
Not 19 Eget kapital			Uppl pensioner ind del	25,4	25,5
Ingående värde 1/1 resp år	514,7	395,9	Förutbetalad skatteintäkt	0,0	45,9
Periodens resultat	127,2	122,2	Interimsbokningar	77,5	78,1
Direktbokningar mot eget kap	0,0	-3,4	Övrigt	2,2	0,8
Utgående värde 31/12 resp år	641,9	514,7	Summa	261,1	328,6
			Not 23 Pensionsskuld inom linjen		
			Pension enl prognos från SPP	605,9	544,4
			Löneskatt 24,26%	147,0	132,1
			Summa	752,9	676,4

(mkr)	2011	2010		2011	2010
IB	676,4	703,3	Not 30 Årets resultat		
ökning löneskatt	14,9	-5,2	Österåkers Kommun	127,2	122,2
uppräknig/indexjustering	85,1	-5,9	Armada Fastighets AB	-24,7	16,6
utbetalningar	-23,6	-15,7	Roslagsvatten AB	-1,5	2,3
UB	752,9	676,4	Elimineringar	-0,2	-1,3
			Summa	100,8	139,8
Not 24 Borgensförbindelser			Not 31 Mark, byggnader, tekn. anläggningar		
Armada-koncernen	1 974,1	1 962,5	Österåkers Kommun	400,2	354,8
Roslagsvatten AB	5,0	5,0	Armada Fastighets AB	1 910,8	1 970,3
Österåkersvatten AB	195,2	149,7	Roslagsvatten AB	112,9	96,0
Kommunalt förlustansvar småhus	2,3	3,0	Elimineringar	-17,7	-4,0
Övrigt	3,3	3,7	Summa	2 406,2	2 417,5
Summa	2 180,0	2 123,8			
Not 25 Övriga ansvarförbindelser			Not 32 Maskiner och inventarier		
Posten utgörs av summan av de kommande årens			Österåkers Kommun	42,4	49,0
förfallobelopp enligt kommunens befintliga			Armada Fastighets AB	2,2	3,0
hyreskontrakt som överstiger 3 år			Roslagsvatten AB	313,5	270,5
			Elimineringar	0,0	0,0
upp till 1 år	19,9	19,7	Summa	358,1	322,9
mellan 1 och 5 år	76,5	77,4	Not 33 Övr materiella anläggningstillgångar		
över 5 år	100,6	119,6	Österåkers Kommun	0,0	0,0
Summa	197,0	216,7	Armada Fastighets AB	111,4	7,5
Not 26 Jämförelsestörande intäkt			Roslagsvatten AB	0,0	0,0
Posten utgörs 2010 av Armadas reavinst vid			Elimineringar	0,0	0,0
försäljning av dotterbolag samt fastighet. Posten 2011			Summa	111,4	7,5
utgörs av Armadas reavinst vid såld fastighet.			Not 34 Eget kapital		
Not 27 Summa intäkter			Österåkers Kommun	641,9	514,7
Österåkers Kommun	283,0	274,2	Armada Fastighets AB	93,1	104,5
Armada Fastighets AB	264,2	286,6	Roslagsvatten AB	23,7	25,0
Roslagsvatten AB	142,8	120,2	Elimineringar	-62,7	-49,0
Elimineringar	-171,5	-152,1	Summa	696,0	595,2
Summa	518,5	528,9	Not 35 Långfristiga skulder		
Not 28 Summa kostnader			Österåkers Kommun	15,2	11,0
Österåkers Kommun	-1 823,8	-1 773,8	Armada Fastighets AB	2 047,3	1 995,0
Armada Fastighets AB	-155,5	-179,7	Roslagsvatten AB	401,8	348,8
Roslagsvatten AB	-121,7	-101,0	Elimineringar	0,0	0,0
Elimineringar	171,5	151,0	Summa	2 464,3	2 355,5
Summa	-1 929,4	-1 903,5	Not 36 Borgensåtaganden		
Not 29 Finansiella kostnader			Österåkers Kommun	2 180,0	2 123,8
Österåkers Kommun	-2,6	-2,8	Armada Fastighets AB	0,0	0,0
Armada Fastighets AB	-58,8	-30,3	Roslagsvatten AB	0,0	0,0
Roslagsvatten AB	-9,3	-4,7	Elimineringar	-2 174,3	-2 117,2
Elimineringar	0,0	0,0	Summa	5,7	6,6
Summa	-70,7	-37,8			

Redovisningsprinciper

PENSIONSSKULD

Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden återfinns under raderna avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder och under raden pensionsförpliktelser. Denna rad ligger under ansvarsförbindelse utanför balansräkningen enligt den sk blandmodellen. Samtliga avsatta pensionsmedel är återlånade till verksamheten.

Kommunen har beslutat att från och med 1998 årligen betala hela det årliga intjänandet av pensionen för individuell avsättning. Under ansvarsförbindelser finns de pensionsförpliktelser som har tjänats in av arbetstagare och pensionstagare före 1998. Dessa räknas årligen upp enligt fastställt index och reduceras med årets utbetalningar till pensionstagarna.

Samtliga pensionsskulder är beräknade utifrån RIPS, SKLs beräkningsprinciper för pensioner, och med hänsyn tagen till förändrad diskonteringsränta under 2011. Effekten av den förändrade diskonteringsräntan redovisas i resultaträkningen som jämförelsestörande finansiell kostnad.

SEMESTERLÖNESKULD

De anställdas fordran på kommunen i form av intjänad semester samt ej kompenserad övertid har skuldbokförts som kortfristig skuld. Skulden baseras på konstaterat utfall vid respektive årsskifte för att däremellan skrivas upp med uppskattad årlig ökning fördelat med 1/12-delar. För 2011 konstateras att skulden ökat med 0,5 mkr och uppgick vid årets slut till 47,3 mkr.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Fram till 2009 har anläggningstillgångarna i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde minskat med investeringsbidrag, vilket är lika med nettoanskaffningsvärde. Från 2010 har istället investeringsbidrag av ett större värde balanserats separat och anläggningstillgångarna upptas till bruttoanskaffningsvärde. Som ett större värde har 1,0 mkr använts som riktvärde. Investeringsbidragen periodiseras över anläggningarnas ekonomiska livslängd.

Det bokförda värdet utgörs av anskaffningsvärdet minskat med planmässiga avskrivningar. Kommunen har tidigare inte fullt ut levt upp till Rekommendation nr 11 från Rådet för kommunal redovisning, eftersom vissa anläggningar saknat ursprungligt anskaffningsvärde samt ackumulerade avskrivningar i anläggningsregistret. Dessa är nu framräknade och ursprungligt anskaffningsvärde samt ackumulerade avskrivningar kan anges i not från 2011. Dock saknas jämförelsesiffror för 2010.

Som gränsvärde för att klassas som investering har använts 1 pbb (prisbasbelopp).

EXPLOATERINGSTILLGÅNGAR

Under 2011 har kommunens nya modell för exploateringsredovisning implementerats fullt ut. I bokslutet har bedömning gjorts vilka nedlagda utgifter och inkomster som skall avslutas mot resultatet och vilka som skall balanseras i väntan på ytterligare utgifter och inkomster. Balansering har skett över konto 147. Tabell på sidan 12 visar fördelning mellan balanserade och resultatförda belopp samt fördelning över exploateringsområden.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivning påbörjas kvartalet efter en anläggning tagits i bruk. För anläggningar som anskaffats under 4:e kvartalet påbörjas avskrivning först under nästkommande år.

Avskrivningstider beräknas utifrån den aktuella anläggningstillgångens uppskattade ekonomiska livslängd. Generellt brukar dock följande avskrivningstider tillämpas;

- Gator och vägar 33 år
- Lekplatser mm 10 år
- Inventarier 10 år
- Inventarier i skolmiljö 5 år
- Immateriella tillgångar 3 år
- IT-utrustning 3 år
- Mark och konst skrivs inte av

Rak avskrivning tillämpas.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

I den sammanställda redovisningen ingår för 2011 Österåkers kommun, Armada Fastighets AB (100%) samt Roslagsvatten AB (61,8%). Inga förändringar har skett avseende vilka företag som ingår eller ägarandel jämfört med året innan.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. I enlighet med den proportionella konsolideringen har endast ägda andelar av räkenskapsposterna för de kommunala ej helägda företagen tagits in i koncernredovisningen.

Vid konsolidering har de civilrättsliga underkoncernernas bokslut används enligt alternativregeln i Rekommendationen om sammanställd redovisning.

Inom koncernen förekommer omfattande handel mellan bolagen. Eliminering av intäkter/kostnader samt fordringar/skulder som bygger på inlämnade uppgifter från bolagen har gjorts för att ge en rättvisade bild av koncernens totala ekonomi. Utöver detta har även övriga kända transaktioner såsom utdelningar, innehav av aktier och dylikt eliminerats.

LEASING

Finansiella leasingavtal förekommer inte inom kommunen och inte heller icke-uppsägningsbara operationella avtal överstigande 3 år. Däremot finns ett par hyresavtal med fast avtalstid överstigande 3 år där motparten inte ingår i den kommunala koncernen. Nuvärdet av dessa framtida hyror finns

upptagna som ansvarsförbindelse och är dessutom specificerade i not.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna är periodiserade enligt SKLs decemberprognos.

AVSÄTTNINGAR

I balansräkningen finns två avsättningar upptagna, avsättning för pensioner och avsättning till Kronprinsessan Victorias Fond. Denna instiftades i samband med bröllopet mellan Kronprinsessan och Prins Daniel och annonserades som kommunens officiella bröllopsgåva. Till denna fond görs en årlig avsättning om 100 tkr enligt fullmäktigebeslut och samtliga skolor inom kommunen äger rätt att ansöka om medel från denna fond för aktiviteter för barn med dyslexi och liknande. Eftersom upplägget är fastställt av Kommunfullmäktige klassar kommunen den som legal förpliktelse, varför den ligger kvar som avsättning trots den förändrade definitionen av begreppet avsättning i och med Rekommendation nr 10.2. Om Kommunfullmäktige skulle ändra sitt beslut skulle detta inte påverka redan avsatta medel utan endast framtida avsättningar. Avsättningen uppgår till 63 tkr per 2011-12-31.

AVGÅNGSVEDERLAG

Avtal om avgångsvederlag kostnadsförs vid avtalstillfället oavsett utbetalningstidpunkt förutsatt att ingen annan motprestation krävs av den anställda mer än att anställningen upphör.

Kommunfullmäktige

Nämndens ordförande: Ingela Gardner Sundström

VIKTIGA HÄNDELSE

- Fyra inriktningsmål för Kommunfullmäktige antogs
- Kommunfullmäktiges årliga allmänpolitiska debatt genomfördes den 21 februari
- Överenskommelse träffades med Länsstyrelsen om mottagande av flyktingar och andra skyddsbehövande
- Strategi för de gröna frågorna
- Beslut om ombyggnad av Berga teater
- Policy om rökfri arbetstid antogs
- Kommundirektören utsågs till ny ansvarig utgivare för Tidningen Österåker
- Riktlinjer för sociala medier antogs
- Gemensamt destinationsbolag Roslagen bildades
- Klimat- och energistrategi för Österåkers kommun antogs
- Gemensamt överförmyndarkansli för Österåker, Täby, Norrtälje och Vallentuna kommuner inrättades
- Detaljplaner antogs för:
 - Margretelunds reningsverk
 - Nantesvägen del 2
 - Margretelund (Rödbosundsvägen – Trälhavsvägen etapp 3)
 - Bergavägen – en stadsgata etapp A
 - Svinningeudd
 - Svinningehöjden
 - Östra kanalstaden

EKONOMISK SAMMANFATTNING

(tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Verksamhetens intäkter	120	606	486	589
Verksamhetens kostnader	-8110	-8853	-743	-8659
Summa nettokostnad	-7990	-8247	-257	-8070

Kommunfullmäktige som helhet visar på en negativ avvikelse. Orsaken är att arvodeskostnader för förvaltarskap har ökat hos överförmyndarverksamheten jämfört med tidigare år. Ej budgeterade intäkter har även inkommit till överförmyndaren och syftar till att täcka kostnader för ensamkommande flyktingbarn.

(tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Kommunfullmäktige	-2 395	-2 306	89	-2 115
Valnämnd	-40	-16	24	-499
Partistöd	-1 915	-1 915	0	-1 667
Revision	-1 340	-1 341	-1	-1 296
Överförmyndarverksamhet	-2 300	-2 668	-368	-2 493
Summa nettokostnad	-7 990	-8 247	-257	-8 070

Kommunfullmäktige som helhet visar på en negativ budgetavvikelse om -257 tkr för 2011.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller annars av större vikt. Fullmäktige består av 51 ledamöter. Kommunfullmäktige har förbrukat medel enligt plan.

VALNÄMND

Valnämnden har förbrukat medel enligt plan. Inga val har anordnats under 2011.

REVISION

Revisorerna har enligt kommunallagens lydelse att i den omfattning som följer av god revisionssed, granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna har förbrukat medel enligt plan.

ÖVERFÖRMYNDARVERKSAMHET

Överförmyndaren sörjer för tillsyn och kontroll över gode män, förvaltare och vissa förmyndare. Utöver det arbetar överförmyndaren med rekrytering, information och utbildning av gode män och förvaltare. Arvodeskostnaderna för ställföreträdare har blivit större än förväntat.

FRAMÅTBlick

Den nystartade kommungemensamma överförmyndarorganisationen i Täby fortsätter sitt arbete under 2012. Uppstartsprocessen kommer att fortgå under året.

Kommunstyrelsen

Nämndens ordförande: **Michaela Fletcher Sjöman**
Förvaltningschef: **Karin Proos**

VIKTIGA HÄNDELSE

- Medarbetarundersökning med gott resultat
- Friskvårdsaktivitetsdag för alla medarbetare
- Långsiktig ekonomisk plan (LEP) framtagen
- Ärendehanteringssystemet Public 360 installerat och utrustning har påbörjats
- Deltagit i SCB:s medborgarundersökning och Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK)
- Utveckling av webbplatsen och en webbstrategi
- Populärversion av årsredovisningen har skickats ut till alla invånare och anställda
- Finskt förvaltningsområde från projekt till en fast verksamhet med en samordnare
- Omfattande byte av servrar och ny IT-plattform framtagen
- Fortsatt högt nyföretagande – Österåkers kommun på plats åtta i Sverige
- Utveckling av besöksnäring genom bildandet av Visit Roslagen AB
- Ljusterö Operafestival och SM i golf – ett aktivt sponsorsamarbete

EKONOMISK SAMMANFATTNING

(tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Verksamhetens intäkter	53 799	55 398	1 599	59 509
Verksamhetens kostnader	-115 539	-117 597	-2 058	-116 527
Summa nettokostnad	-61 740	-62 199	-459	-57 018

I ovanstående tabell redovisas kommunstyrelsens utfall år 2011. Avvikelsen är -459 tkr för helåret och beror på att kostnaderna blivit större än budgeterat.

Intäkter och personalkostnader är högre än budgeterat och det beror på att två tjänster har finansierats via intäkter från produktionsförvaltningen. Utöver detta har dubbla lönekostnader under hösten för den avgående och nytillsatta kommundirektören belastat ledningen.

Utgifter för investering uppgår till 3 mkr för IT-enheten. Under året har bl.a. servrar och datorer i verksamheterna bytts ut.

(tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Kommunstyrelse, förtroendev.	-8 150	-8 067	84	-6 563
Ledning	-2 280	-2 794	-514	-1 454
Näringslivsenhet	-3 820	-4 266	-446	-3 618
Kommunkansli	-2 740	-3 002	-262	-3 246
IT-enheten	0	-1 142	-1 142	-198
Kommunikationsenhet	0	296	296	19
Ekonomienhet	0	29	29	532
Personalenhet	0	223	223	402
Brandförsvaret	-24 180	-23 725	455	-23 230
Avifter & bidrag m.m.	-2 060	-1 937	123	-1 883
Facklig verksamhet	-2 500	-2 244	256	-2 357
Behovsstyrd adm. Inom KSK	-16 010	-15 572	438	-15 425
Summa nettokostnad	-61 740	-62 199	-459	-57 018

NÄRINGSLIVSENHET

Näringslivsenheten ska verka för att nya företag etableras, samt att befintliga företag ges möjlighet till utveckling och expansion i Österåkers kommun. Detta ska ske genom information, rådgivning och kontaktförmedling baserat på fastställda strategier och förutsättningar för näringslivsutveckling i kommunen. Budgetavvikelsen beror på att kostnader för feriearbete har blivit mer än budgeterat och ett utökat geografiskt område inom skärgårdsutvecklingen ej rymts inom befintlig budget.

KOMMUNKANSLI

Kansliet ansvarar för rutiner kring kommunövergripande beredningsprocesser samt särskilt för beslutsprocesserna avseende Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Utöver detta har kansliet ett ansvar för kommunövergripande utredningsarbeten samt ett övergripande ansvar i arkivfrågor.

IT-ENHET

IT-enheten tillhandahåller och förvaltar kommunens gemensamma IT-stöd. IT ska bidra till ökad demokrati och service för medborgarna, e-demokrati och e-förvaltning i kommunens organisation enligt

måldokumentet i de av regeringen beslutade mål i e-delegationen. Utfallet visar på en negativ avvikelse mot budget om 1 142 tkr. IT-enheten har under året haft många oförutsedda kostnader samt kostnader kring utrullning av en ny plattform.

KOMMUNIKATIONSENHET

Kommunikationsenheten arbetar för att skapa effektiva kontakter och god kommunikation mellan kommunen och våra externa målgrupper/intressenter samt internt i kommunen. De ansvarar för gemensamma kanaler och kontaktvägar (telefoni, webb, huvudreception, tidning m m) samt internservice i Alceahuset. Enheten samordnar presskontakter och kriskommunikation.

EKONOMIENHET

Ekonomienheten är en central del av administrationen och ansvarar för att kommunen upprätthåller en god ekonomisk hushållning. Enheten svarar för kommunens ekonomistyrning, finansiering, budget och löpande redovisningsfrågor samt upphandlingsfrågor.

PERSONALENHET

Personalenhetens uppdrag är att stödja kommunstyrelsen i dess roll som arbetsgivare. Enhetens uppgift är att ge kommunens chefer stöd i frågor av arbetsgivarpolitisk, personadministrativ och personalsocial karaktär.

FRAMÅTBlick

- Personalenhetens arbete kommer att präglas av aktiviteter som rör det strategiska arbetet kring "Attraktiv arbetsgivare" såsom t ex utveckla chefer i

deras roll som ledare och ta fram kravprofiler för chefer och medarbetare.

- Långtidsplaneringen kommer för första gången bli grundstommen till budgetarbetet. En utvärdering av detta kommer att göras under året. Översyn av internkontrollreglemente och kommunens internkontrollarbete ska utredas.
- Kansliet kommer att genomföra förstudier och utredningar inom områdena: ny teknik/papperslösa sammanträden, övergripande nämndsrutiner och registratorsrutiner.
- Kommunikationsenheten ska slutföra arbetet med webbstrategin och utifrån denna göra en systematisk utveckling av webbplatsen. Den grafiska profilen kommer att "upptraderas" för att bättre signalera attraktiv skärgårdskommun och få fungerande mallar. Ett arbete runt ökad dialog med både medarbetare och medborgare ska göras utifrån resultat i olika undersökningar. Arbetet med finskt förvaltningsområde fortsätter.
- IT-enheten arbetar med fortsatt utrullning av plattformen, byte av lagringsmedia, planering av införandet av ny plattform, Windows7.
- Samarbete inom Stockholm Nordost med en strategisk näringslivsutveckling i syfte att utveckla kluster och branscher, infrastruktur och kompetensutveckling finansierat via EU-medel. Fortsatt arbete för att främja näringslivsutveckling och service till befintliga företag i kommunen med bl.a. utbildning i upphandling, införande av tjänstedeklarationer samt branschmöten.

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämndens ordförande: Elisabeth Gunnars

Förvaltningschef: Elisabeth Johansson

VIKTIGA HÄNDELSE

Gemensamt för förskola, förskoleklass, grundskola, särskola

- Enheten för särskilt stöd, ESU, har avvecklats från 1 juli 2011 och myndighetsbeslut överförs till Kultur – och utbildningsnämnden. Till exempel beslut om mottagande i särskola och beslut om tilläggsbelopp för särskilt stöd.
- Enligt skollagen kan från den 1 juli 2011 fler ärenden överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller t ex ärenden rörande tilläggsbelopp för särskilt stöd hos fristående huvudman.
- Beställningar avseende modersmålsstöd i förskola och förskoleklass samt kommungemensamma undervisningsgrupper har tagits fram.

Förskola

- Tillsyn av samtliga fristående förskolor har utförts under våren 2011.
- Socioekonomisk viktning av resurser för förskolan har införts från 1 juli 2011.
- Höjd peng i form av ett engångsbelopp för 3 – 5 åringar har utgått under ht 2011.
- Ny skollag från och med 1 juli 2011 med bland annat förändringar kring förskolechefs uppdrag, förskollärares uppdrag, systematiska kvalitetsarbetet samt att skolinspektionens och kommunernas tillsyn förstärks.
- Förskolan blev en egen skolform.
- De tre utvecklingsprojekten för förskola, öppen förskola samt fritidshemmen avslutades per 31 december.

Förskoleklass, grundskola, fritidshem

- Fritidshem för barn till föräldralediga i år 1 – 3 har införts från den 1 juli 2011.
- Höjd peng för förskoleklass till och med skolår 9 utgår från den 1 juli 2011. Höjningen motsvarar ca 3 000 kr per elev i förskoleklass och ca 1 500 kr per elev i skolår 1 – 9. De utökade resurserna avser

bland annat att ge ökade förutsättningar till insatser för särskilt stöd.

- 1 mkr satsas på IT i skolan.

Grundsärskola

- Ersättningsnivåerna för grundsärskola har reviderats från och med 1 juli 2011.

Gymnasiet

- Två fristående gymnasieskolor, Didaktus AB och Framtidsgymnasiet har fått tillstånd att starta gymnasieutbildning i kommunen från höstterminen 2011
- RHS-gymnasiet har gått i konkurs.
- Kultur – och utbildningsnämnden har tagit fram en beställning avseende en särskild undervisningsgrupp inom samhällsprogrammet för elever med diagnos inom autismspektrum.

Kultur och fritid

- Kundvals-system för musikskolor startade inför höstterminen 2011 finansierat med peng. Tre nya musikskolor auktoriserades. Idag finns fyra musikskolor med ett varierat utbud att välja bland.
- Kommunen beviljades för läsåret 2011/2012 ett bidrag på 1 150 tkr inom ramen för Kulturrådets utvecklingsprojekt Skapande skola. Temat för skolornas arbete var "Konst".
- Renoveringsarbetet av Berga teater startade i augusti.
- LUPP avslutades och rapporten "De ungas röster" skrevs.

EKONOMISK SAMMANFATTNING

(tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
	2011	2011	2011	2010
Verksamhetens intäkter	60 257	65 831	5 574	62 267
Verksamhetens kostnader	-943 099	-947 125	-4 026	-929 530
Summa nettokostnad	-882 842	-881 293	1 549	-867 262

Nämndens utfall för året uppgår till 881 293 tkr. Jämfört med budget är det en positiv avvikelse med 1 549 tkr. Avvikelsen beror på

volymen som både ökat och minskat inom olika verksamheter.

(tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
	2011	2011	2011	2010
Kultur- och utbildningsnämnd	-994	-835	159	-1 395
Stab	-11 568	-11 301	267	-9 295
Förskola				
Modersmål förskola	-871	-870	1	-1 050
Öppen förskola	-1 369	-1 369	0	-1 252
Familjedaghem	-14 661	-14 444	217	-13 959
Förskola	-187 380	-187 721	-341	-190 696
Stöd i förskola	-5 851	-5 455	396	-11 813
Vårdnadsbidrag	-650	-741	-91	-789
Grundskola				
Förskoleklass	-18 761	-19 812	-1 051	-18 743
Grundskola år 1-9	-289 671	-287 359	2 312	-273 886
Fritidshemsverksamhet	-47 694	-50 019	-2 326	-45 045
Elevstöd i grundskola	-27 080	-26 748	332	-31 400
Modersmål	-6 247	-6 138	109	-6 416
Särskola				
Grundsärskola inkl fritidshem	-24 500	-22 329	2 171	-19 550
Gymnasiesärskola	-12 591	-11 219	1 372	-9 207
Särvtux	-1 157	-1 157	0	-1 140
Gymnasium och vuxenutbildning				
Gymnasieverksamhet	-161 896	-163 483	-1 587	-165 628
Vuxenutbildning och SFI	-11 944	-11 944	0	-11 825
Totalt barn- och utbildning	-812 323	-810 808	1 515	-802 398
Bidrag till föreningsverksamhet				
Bidrag till föreningsverksamhet	-2 533	-2 521	12	-2 479
Kulturverksamhet	-3 375	-3 375	0	-4 366
Sport- och friluft	-28 044	-28 053	-9	-25 419
Fritidsgårdar	-8 357	-8 357	0	-8 373
Bibliotek	-10 160	-10 160	0	-8 989
Musikskola	-5 488	-5 883	-395	-4 547
Totalt kultur- och fritid	-57 957	-58 349	-392	-54 173
Verksamhetens nettokostnader				
Summa nettokostnad	-882 842	-881 293	1 549	-867 262

NÄMND/STAB

Nämnden visar ett överskott med 159 tkr, ett nämndmöte färre har hållits än budgeterats.

Staben visar överskott. Den planerade handläggartjänsten för stöd har ännu inte tillsatts. Staben består av 13,3 årsarbetare.

FÖRSKOLA

Ny skollag 2011 från den 1/7. Förskolan blev en egen skolform. Krav på kvalitetsredovisning togs bort, men det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta dokumenteras. Begreppet förskolechef införs med liknande befogenheter som rektor.

Reviderad läroplan för förskolan från den 1/7 vilket innebär förtydligade målområden inom utveckling och lärande. Förskollärares ansvar förstärks, ett nytt kapitel med riktlinjer för

uppföljning och utvärdering införs. I kommunen implementeras läroplanen via förskoleprojektet. Krav på tillsyn i den nya skollagen. Genomförandet av tillsynen förstärks och det införs sanktionsmöjligheter.

Mål för förskolan 2011

Andelen nöjda föräldrar bibehålls i förhållande till föregående år: 91 % av föräldrarna i förskolan är nöjda, vilket är samma som 2010. Andelen nöjda föräldrar i pedagogisk omsorg är 98 % en ökning med en procentenhet sen 2010. Målet är uppnått. Föräldrarna garanteras förskoleplats för sitt barn inom 4 månader. Målet är uppnått. Antalet barn i förskolegrupperna minskar under mandatperioden. Antalet barn i snitt i förskolegrupperna är konstant 2011 jämfört med 2010 (17,3). Kommunala förskolor (18) ökar sina barngrupper medan de fristående förskolorna (16,2) minskar sina barngrupper i snitt jämfört med 2010. Målet är ej uppnått. Antalet barn per årsarbetare minskar under mandatperioden: Antalet barn per årsarbetare ökar 2011 jämfört med 2010. En ökning sker både i kommunala (6,5) och fristående förskolor (5,6). Antalet barn per årsarbetare var 6,2 totalt i kommunen jämfört med 5,7 2008. Målet är ej uppnått. Andelen förskollärare i förskolan ökar till 50% under mandatperioden: Andelen förskollärare i kommunala förskolor (39%) har ökat marginellt. Andelen förskollärare i fristående förskolor (31%) har minskat med 1 %. Total andel förskollärare i kommunen är 36 % vilket är en minskning med 0,3 %. Målet är ej uppnått.

Volymen i förskolan

2011 fanns i genomsnitt 2 345 barn i förskolan, en minskning med 72 barn. Även 2010 minskade antalet med 64. Nettokostnaden är 80,8 tkr/barn/år.

Det finns 19 kommunala och 19 enskilda förskolor. Andelen barn i enskild regi är 35 % (32 % 2010). 1 % går i förskola utanför kommunen.

Förskoleverksamhet (genomsnitt jan-dec)	Budget	Utfall	Utfall
	2011	2011	2010
Antal barn i förskoleverksamhet	2352	2345	2417
Antal barn i familjedaghem	195	205	204
Antal barn i förskoleverksamhet (genomsnitt jan-dec)	2547	2549	2621

Lokaler

Ersättning till alla enskilda och kommunala förskolor i kommunen har utgått med faktisk

lokalersättning på 2009 års nivå index-uppräknat med maximalt 1,5 %.

Vid nybyggnation/nyetablering finns begränsningsregler. Kommunen ersätter som mest 2060 kr/kvm per år samt som max 8,5 kvm/barn.

Lokalersättning till utförare utanför kommunen har ersatts med kommunens genomsnittskostnad, 12,4 tkr/barn/ år för 2011.

Tillsynsbesök 2011

Under våren 2011 har samtliga fristående förskolor haft tillsyn.

De områden förvaltningen har följt upp:

- Riktlinjer och styrdokument
- Avgifter och öppettider
- Dokumentation
- Rutiner och lagar
- Barnsäkerhetsrutiner
- Förbättringsområden
- Likabehandlingsplaner
- Kvalitetsuppföljning

De fristående förskolorna har väl fungerande verksamheter i stort. Några av förskolorna saknade dokumenterade barnsäkerhetsrutiner, några saknade reviderade likabehandlingsplaner. I dessa fall har uppföljning gjorts för att säkerställa kvaliteten. Ett förbättringsområde är utvärdering och kvalitetsuppföljning. I kommande tillsyn kommer uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet att förstärkas i och med nya skollagens intention som trädde ikraft 1 juli 2011.

Socioekonomisk viktning

Kommunfullmäktige fattade den 11 april 2011 beslut om att fördela resurser genom socioekonomisk viktning. Höstterminen 2011 fördelades 336 tkr till tre förskolor i kommunen med stor andel föräldrar födda utomlands.

Modersmålsstöd

Från och med höstterminen 2011 ges modersmålsstödet som ett konsultativt stöd för personalen i förskolan. Anslag för helår är 871 tkr.

ÖPPEN FÖRSKOLA

Två öppna förskolor finns i kommunen. Ljusterö samt Berga öppna förskola. Totalt 7 586 besökare under 2011.

FAMILJEDAGHEM

Det finns 35 familjedaghem i kommunen med 205 barn i verksamheten. Nettokostnaden per barn är 70 459 kr/år. Nettokostnad totalt för verksamheten är 14 444 tkr.

TILLÄGGSBELOPP OCH KOMMUNÖVERGRIPANDE FÖRSKOLEGRUPP

Stöd i förskola, består av anslag till en kommunövergripande grupp, språkförskolan Penseln, tilläggsbelopp samt externa placeringar. Penseln har 8 barn med grav språkstörning inskrivna. Verksamheten delfinansieras av landstinget och det finns en beställning hos Produktionsstyrelsen gällande driften av verksamheten sedan höstterminen 2011. Nettokostnad blev 5 455 tkr en avvikelse med 396 tkr vilket beror på lägre kostnader för externa placeringar.

VÅRDNADSBIDRAG

Under 2011 har 30 vårdnadsbidrag beviljats. Kostnaden är 741 tkr, 91 tkr mer än vad som budgeterats.

FÖRSKOLEKLASS

Totalt fanns 615 elever i verksamheten, 46 fler än budget. Volymökningen medför att kostnaderna ökar med 1 051 tkr. Nettokostnad per elev för 2011 är 32,2 tkr/år. Pengbeloppet höjdes per 1 juli med 11,6 %

GRUNDSKOLA

4 818 elever fanns i verksamheten 2011. Detta är 72 färre än budget. Volymminskningen ger lägre kostnaderna med 2,3 mkr. Nettokostnad per elev var 59,6 tkr/år. Pengen höjdes per 1 juli med mellan 3 till 4 % i de olika åldrarna. En IT-satsning för alla skolor i kommunen genomfördes. Under fyra år avsätts en miljon årligen.

Genomsnitt (jan-dec)	Budget	Utfall	Utfall
	2011	2011	2010
Antal elever i grundskola år 1-3	1799	1787	1665
Antal elever i grundskola år 4-5	1040	1028	972
Antal elever i grundskola år 6-9	2051	2008	2056
Totalt	4890	4818	4693

Fonden med anledning av Kronprinsessans bröllop 2010.

Beslut om tilldelning till skolor i kommunen har skett för både 2010 och 2011 års avsättningar om 100 tkr/år. Skolor har sökt bidrag bl.a. för olika pedagogiska hjälpmedel för barn med dyslexi.

Mål för grundskolan

Vt 2011 fick 76,6 % av eleverna i grundskolan godkänt i alla ämnen. Målet var 79,5% vilket innebär att målet inte uppnåddes. 87,2 % av eleverna blev behöriga till nationellt program i gymnasieskolan. Målet 91,7 % uppnåddes inte.

Lokalkostnader

Principen är samma som för förskolor förutom att maxtak är 10 m² per elev vid nybyggnation/nyetablering. Lokalersättning till utförare utanför kommunen har ersatts med kommunens genomsnittskostnad, 10 725 kr/ elev/ år för 2011. Fredsborgskolan och Prolympia utökade sina klasser och lokaler höstterminen 2011.

Socioekonomisk viktning/SALSA

Kommunfullmäktige fattade den 11 april 2011 beslut om att medel ska fördelas genom socioekonomisk viktning.

Fördelning till grundskolan görs enligt kriterier som enligt Skolverkets analyser har särskild betydelse för elevers förutsättningar att nå målen (SALSA). Det är andel pojkar, andel utlandsfödda elever och föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Totalt fördelas 864 tkr för ht 2011. 10 % viktas efter andel pojkar, 20 % efter andel utlandsfödda elever och 70 % efter andel föräldrar med högst folk/grundskola.

Ny skollag från 1 juli 2011

innebär förändringar inom skolans område t ex

- De flesta bestämmelser i skollagen avser både kommunala och fristående huvudmän.
- Betyg införs från skolår sex och fler betygssteg införs.
- Högre krav för behörighet till gymnasieskolan.
- Kraven på en kommunal skolplan har tagits bort.
- Kravet på att skicka in en kommunal kvalitetsredovisning till Skolverket har ersatts med bestämmelser om ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannan – och enhetsnivå. Skolinspektionen ansvarar för

uppföljning av huvudmännens kvalitetsarbete och måluppfyllelse och har tillsyn över att skolan bedrivs i enlighet med bestämmelserna i skollagen.

-Rektor har fått tydligare befogenhet och ansvar, t ex åtgärder vid bristande ordning, beslut om ledighet och skyldighet att utreda och fatta beslut om särskilt stöd.

- Fler beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol, vilket innebär att förvaltningsrätten kan ändra ett beslut fattat av kommunen.

FRITIDSHEMSVERKSAMHET

Totalt fanns 2 368 elever i verksamheten, 181 fler elever för helåret. Volymökningen gör att kostnaderna ökar med 2,3 tkr mer än budgeterat. Nettokostnad per elev för 2011 är 21,1 tkr/år.

ELEVSTÖD I GRUNDSKOLA

Elevstödet i skolan omfattar anslag till kommunövergripande grupper, budget för tilläggsbelopp, externa placeringar samt resursfördelning enligt SALSA kriterier (Skolverkets bakgrundsfaktorer för måluppfyllelse). Kostnaden blev 26 748 tkr, en avvikelse med 332 tkr vilket beror på lägre kostnader för externa placeringar. Kommunövergripande grupperna stod för 13 100 tkr ca 95 elever, externa placeringar 6 300 tkr 27 elever samt tilläggsbelopp, salsa fördelning, stab för vårterminen 7 348 tkr.

Det ökade antalet elever med neuropsykiatriska diagnoser t ex autismspektrumtillstånd och ADHD, har inneburit en ökad efterfrågan av stödinsatser både i ordinarie verksamhet och i form av olika speciallösningar.

Beställningar

Kultur – och utbildningsförvaltningen kan enligt reglementet ta fram beställningar avseende verksamhet som inte är lagstadgad, t ex kommunövergripande undervisningsgrupper. I dag finns beställningar till den kommunala produktionen avseende kommunövergripande undervisningsgrupper på grundskolenivå för elever med diagnos inom autismspektrum och tal – och språkstörning.

MODERSMÅL

Från 1 juli reviderades peng och riktlinjer. Pengen sänktes från 7 500 kr/år till 6 000 kr/år för modersmål men höjdes för studiehandledning från 2 600 kr till 9 000 kr/år. I genomsnitt har 560 elever haft modersmålsundervisning, 87 elever har haft studiehandledning på modersmålet. 51 elever har gått i internationella klasser.

SÄRSKOLA

Grundsärskola finns på två skolor i kommunen Sjökarby och Solskiftesskolan. 56 elever mot budgeterat 66, varav 13 % går i skola utanför kommunen. Elevantalet har sjunkit med 10 elever mellan vår- och hösttermin, varav 7 externa placeringar utanför kommunen. Inom grundsärskolan finns en särskild inriktning som benämns träningskola. Träningskolan är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen inom grundsärskolan. Träningskolan år 1- 9 finns på Solskiftesskolan.

Grundsärskolan har från och med ht 2011 nio årskurser, vilket är en förändring från tidigare då grundsärskolan hade tio årskurser. Total kostnad inklusive fritidshem är 22 329 tkr vilket är 2 171 tkr lägre än i budget. Nettokostnad per elev är 398 700 kr.

Skolpengen för grundsärskolan är samma som för motsvarande årskurs i grundskolan. Till detta kommer ett tilläggsbelopp som är schabloniserat i fyra nivåer utifrån elevernas behov av särskilt stöd. Beslut om mottagande i särskolan och vilken nivå eleven ska placeras i fattas av Kultur – och utbildningsnämnden.

Fritidshem för elever i särskolan anordnas i allmänhet inom särskolans organisation. Fritidspeng för särskolan utgår från samma nivåer som för grundskolan med ett tillägg i två nivåer utifrån elevernas stödbehov.

GYMNASIEVERKSAMHET

I Österåkers kommun finns gymnasial utbildning på en kommunal och fyra fristående gymnasieskolor, Österåkers gymnasium, John Bauergymnasiet, IT-gymnasiet, Didaktus och Skärgårdsgymnasiet. RHS gymnasiet med ca 30 elever gick i konkurs i oktober. Flest elever går på Österåkers gymnasium.

Det fanns 1 801 elever, 34 färre än 2010, i genomsnitt för 2011 vilket är samma som budgeterat. Kostnaden blev 163 mkr och en negativ avvikelse med 1 587 tkr mot budget. Kostnaderna för introduktionsprogram ökade med 1 100 jämfört med 2010 vilket är en förklaring.

Andel i introduktionsprogram ökade från 3,9 % 2010 till 4,2 % 2011. Genomsnittspriset per elev blev 90,8 tkr/år jämfört med 90,2 för 2010.

Externa placeringar är inkluderade i denna budget och för höstterminen 2011 fanns åtta elever placerade externt. I kommunen finns även en särskild grupp inom det samhällsvetenskapliga programmet för elever med diagnos inom autismspektrum som finansieras genom programpeng och anslag från Kultur – och utbildningsnämnden. Verksamheten är fyraårig och 2011 fanns 23 elever i genomsnitt i verksamheten. De högre antagningskraven till gymnasieskolan som införts i den nya skollagen kan innebära att fler elever behöver tas emot på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, vilket medför längre utbildningstid och därmed ökade kostnader för kommunen.

Mål för gymnasieskolan

79,5 % av eleverna fick slutbetyg från gymnasieskolan efter fyra år vilket innebar att målet på 72,1 % var uppnått.

Gymnasiet	Budget	Utfall	Utfall
Antal elever (genomsnitt)	2011	2011	2010
Kommunal regi i kommunen	340	345	315
Enskild regi i kommunen	474	462	496
Kommunala utanför kommunen	343	326	376
Enskilda utanför kommunen	643	649	648
Totalt	1800	1801	1835

Gymnasiesärskolan är uppdelad i nationella program och individuella program. De individuella programmen benämns yrkesträning och verksamhetsträning. Inom kommunen finns endast verksamhetsträning inom gymnasiesärskolans individuella program på Österåkers gymnasium "Solskolan" och i Solskiftesskolan. Flertalet elever i dessa verksamheter kommer dock från andra kommuner.

Genomsnittligt antal 2011 var 27 elever. Nettokostnad per elev var för höstterminen 357 tkr/år. Total kostnad 11 219 tkr vilket är 1 372 tkr mindre än budgeterat.

Vuxenutbildningen, Särvox och SFI är en anslagsfinansierad verksamhet. 228 heltidsstuderande fanns totalt i verksamheten varav 43 i grundläggande och 185 i gymnasial utbildning. Särvox har 26 elever. Svenska för invandrare – SFI - 170 elever (101 heltidselever). Totalt är anslaget 13,1 mkr för 2011.

BIDRAG FÖRENINGSVVERKSAMHET

Prioriterade mål 2011

- Kommunens ungdomsföreningar ska årligen ges tillfälle att söka ett kontant verksamhetsstöd i enlighet med de riktlinjer som nämnden beslutat.

Måluppfyllelse: Målet är uppnått

Kommunen stödjer det ideella föreningslivet genom service och bidrag i olika former. Föreningsstödet ska medverka till att skapa förutsättningar för en stimulerande och meningsfull fritid, god hälsa och social tillhörighet. För verksamhetsåret 2011 har 1 300 tkr i bidrag delats ut till 41 ungdomsföreningar.

KULTURVERKSAMHET

Prioriterade mål 2011

- I samverkan med kommunens grundskolor samordnas ansökningar till Kulturrådets projekt Skapande skola.
- Ge barn och unga mellan 3-18 år möjlighet att ta del av minst en professionell scenkonstföreställning eller filmvisning per termin genom barnomsorg eller skola.

Måluppfyllelse: Målet är uppnått

Skapande skola

Kultur- och utbildningsförvaltningen har skrivit ansökan till Kulturrådets kulturprojekt Vi har fördelat projektpengarna och sköter även återrapporteringen till Kulturrådet.

Kulturknuten

Ombyggnationerna av Berga Teater startade i augusti 2011 och ska pågå till i mitten av februari 2012. Vi har till Kulturknuten kopplat Rephuset (gamla Berga idrottshus) och Musikens hus (gamla slöjd- och hemkunskapsalarna). Därigenom finns nu

provisoriska lokaler för att öka antalet kulturarrangemang och till uthyrning. Bland andra är Studieförbundets musikskola och Calle Flygares teaterskola aktiva i lokalerna.

Allmänkultur

Samtliga förskolor, dagbarnvårdare och skolor har erbjudits scenkonst och/eller skolbio. Seniorernas dag firades på Ekbacken 26 maj. Nationaldagen firades på Ekbacken med uppträdande av lokala grupper och artister. De nya musikskolorna presenterade sig genom varsitt uppträdande. Dagen avslutades med en uppskattad föreställning av Lars Vegas Trio. Dansföreställningen Perfect hade urpremiär i Berga Teater.

Ett samverkansprojekt med Täby kommun har möjliggjort att en filmkurs för en grupp pedagoger har genomförts.

Allmänkulturen har fördelat bidrag till och samarbetat med föreningar, studieförbund och andra kulturaktörer.

SPORT- OCH FRILUFT

Inriktningsmål

- Tillhandahålla idrottsanläggningar för olika inom- och utomhussporter.
- Tillgodose behovet av motionsspår, ridstigar, badanläggningar.
- Avseende drift och underhåll samverka med arrendator av friluftsanläggningen Domarudden.
- Öka tillgängligheten för funktionshindrade till kommunens anläggningar och friluftsområden.

Måluppfyllelse: Några uppnående mål är ej fastställda för denna enhet.

Enheten arbetar i enlighet med inriktningsmålen och den beställning som nämnden lagt.

Enheten ikläder sig kommunens roll i det tjänstekoncessionsavtal som finns avseende Domaruddens friluftsanläggning. En åtgärdsplan är upprättad som sträcker sig till halvårsskiftet 2012. Särskilda medel budgeteras för detta ändamål.

Antalet besök i våra simhallar har ökat och har varit ca 90 000.

FRITIDSGÅRDAR

Uppnåendemål

- 85 % av besökarna ska vara nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet.

- 85 % av besökarna ska vara nöjda med fritidsgårdarnas öppethållande.

Måluppfyllelse:

Besökarna är nöjda med verksamheten: 85 % .

Målet är uppnått

Besökarna är nöjda med öppethållande: 82 % .

Målet är inte uppnått

Under november/december 2010 genomfördes för första gången ungdomsenkäten Lupp (Lokal uppföljning av Ungdomspolitiken) i Österåkers kommun. Enkäten, som är en livsstilsundersökning framtagna av Ungdomsstyrelsen, gick ut till åk 8 och år 2 på gymnasiet i samtliga grundskolor och gymnasieskolor i kommunen samt i tre grundskolor i Täby som har stort elevunderlag från Österåker.

Under 2011 analyserades materialet, resultatet presenterades i olika sammanhang och rapporten "De ungas röster" skrevs.

Ungdomslotsen på Kultur- och utbildningsförvaltningen, ansvarade för planering, genomförande och rapportskrivning samt för presentationer om resultatet i olika sammanhang. Lupp-rapporten "De ungas röster" färdigställdes i september och finns nu i både lång och kort version på kommunens externa webbplats.

Särskilt framträdande i 2010/2011 års LUPP är ungas upplevelse av brist på delaktighet och möjligheter att påverka i olika frågor som rör deras dagliga liv. Exempelvis frågor som rör den egna skolan, föreningen eller sådant som rör den egna kommunen. Ungas delaktighet är ett av de, utifrån LUPP, prioriterade områdena att arbeta med under denna mandatperiod.

LUPP är planerad att genomföras i kommunen var tredje år och resultatet ska bland annat fungera som en ständigt uppdaterad kunskapsbank vad gäller ungdomars livsvillkor i Österåker samt ge en fingervisning om vilka "ungdomsfrågor" som bör prioriteras.

BIBLIOTEK

Uppnåendemål

- Öka antalet besökande på biblioteket.
- Öka tillgängligheten, t.ex. genom ökat öppethållande.

Måluppfyllelse: Målet är uppnått

Österåkers bibliotek har ökat öppethållande jämfört med 2010. Tidningar och tidskrifter finns tillgängliga i utrymmet utanför biblioteket. Denna avdelning öppnar redan kl 08.00 varje vardag. Detta har gjort att öppettiderna på biblioteket kan sägas ha ökat. Antalet besök har ökat med ca 20 000 besök som motsvarar en ökning på ca 15 %.

MUSIKSKOLA

Uppnåendemål

- Öka antalet utförare av musikundervisning inom musikskolans uppdrag.
- Införa ett pengssystem för den frivilliga musikundervisningen.

Måluppfyllelse: Målet är uppnått

Kundval Musik startades i juni 2011. Tre nya musikskolor, vid sidan av Österåkers kommunala musikskola, har auktoriserats för att erbjuda inskriven musikundervisning. Verksamheten finansieras via ett prestationsbaserat pengssystem. Starten har varit en succé. Under höstterminen 2011 har 1091 elever i 1 293 olika kurser funnits i verksamheten, En ökning av antal elever med 108 %. Nettoutfallet blev 5 883 tkr. En ökning var budgeterad men avvikelsen blev 395 tkr mer i kostnader.

FRAMÅTBlick

Ett nytt förskoleprojekt startar i januari 2012 som ett led i att utveckla förskolan utifrån målet om länets bästa skola. Projektets syfte är att utveckla och kvalitetssäkra förskola.

Tillsyn av fristående pedagogisk omsorg / familjedaghem kommer att genomföras under vårterminen 2012.

Riktlinjer och nivåer för tilläggsbelopp inom förskola, skola och särskola kommer att revideras. Tilläggsbeloppet avser ett extra bidrag för stödinsatser som inte ingår i grundbeloppet. Tilläggsbelopp kan också utgå för placering i specialanpassade verksamheter utanför kommunen.

Beställningar av kommungemensamma undervisningsgrupper för elever med diagnoser inom autismspektrum och tal – och språkstörning ska revideras avseende t ex antal platser och målgrupper.

Programpenget för de icke sökbara introduktionsprogrammen (yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkin introduktion) i gymnasieskolan ska revideras inom länssamarbetet.

Komvux

Samarbetet inom vuxenutbildningen ökar inom länet bl a genom gemensam upphandling. Vi kan delta i en stor upphandling med minst ca 15-20 andra kommuner i länet när två stora avtal går ut; dvs tidigast om två år. Kultur- och utbildningsnämnden utreder pengfinansiering av delar av vuxenutbildningen under 2012.

Verksamhetsförlagt utbildning (VFU)

Under 2012 ska den första samverkanskonferensen i enlighet med det nya VFU-avtalet hållas och alla nya lärarutbildningar har startat. Svårigheter som måste lösas är bristen på VFU-platser på gymnasiet och hanteringen av introduktionsåret för nyutbildade förskollärare/lärare.

Kulturknuten

I det som vi kallar Musikens hus (Bergaskolans gamla slöjdsalar) kommer inom förskoleprojektets ram att anordna skapande verkstad. Förskoleprojektets Skapande verkstad ska vara en resurs för alla förskolor och förskolebarn i kommunen, oavsett huvudman, där olika workshops kommer att arrangeras. Dessutom kommer andra aktörer att bedriva Skapande verkstad för allmänheten i lokalerna.

Berga teater kommer att invigas den 5 mars, 2012. Ett Öppet Hus med guidad visning kommer att erbjudas allmänheten under en helg i mars.

Bidrag till ungdomsföreningar

Inför 2012 fördubblas föreningsbidraget och nya fördelningsprinciper för bidraget till ungdomsföreningar börjar gälla. Bidraget fördelas beroende av i huvudsak tre faktorer:

- Antal aktiva deltagare i föreningens verksamhet
- Antal aktiviteter som föreningen anordnar
- Anläggningsbidrag som kan sökas av de föreningar som äger eller arrenderar egna anläggningar.

Sport och friluft

Friidrottsanläggningen vid Österåkers sportcentrum ska påbörjas under 2012. Kultur- och utbildningsförvaltningens idrottsstrateg medverkar i den arbetsgrupp som ansvarar för arbetet med anläggningen.

Ungdomsarbete

Vi inrättar en ny funktion med en ungdomslots som ska ansvara för att utveckla möjligheterna till barns och ungdomars inflytande och delaktighet i Österåker, bl.a. genom kommunens ungdomsråd.

Bibliotek och fritidsgårdar

Enligt beslut i Kommunstyrelse 2011-08-15 har Kultur- och utbildningsnämnden fått i uppdrag att utreda om pengfinansiering av biblioteks- och fritidsgårdsverksamhet i Österåker är ett alternativ. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2012.

En ny biblioteksplan kommer att färdigställas under våren 2012.

Vård- och omsorgsnämnden

Nämndens ordförande: Mikael Ottosson

Förvaltningschef: Anne Simmasgård

VIKTIGA HÄNDELSE

- Nytt tidsregistreringssystem för hemtjänst och boendestöd infördes från 1 april.
- Nya riktlinjer för biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen trädde ikraft 1 juli.
- Reviderat ersättningssystem inom hemtjänst infördes från 1 september.
- Avgiften för trygghetslarm avskaffades från 1 december.
- Bo-ihop garanti inom särskilt boende beslutad av Kommunfullmäktige i december.
- Ny verksamhet med korttidsvistelse och korttidstillsyn för ungdomar med Aspergers syndrom, Halo, från augusti.
- Anhörigstödet har utökats med ytterligare en anhängigkonsulent.
- Ny lokal för stöd- och serviceboende togs i bruk under sommaren.
- Beslut fattat att införa LOV inom LSS-insatserna daglig verksamhet, ledsagning och avlösning, samt daglig sysselsättning för psykiskt funktionshindrade.
- Lagändring i SoL och LSS gällande ansvarsfördelning mellan bosättningskommun och vistelsekommun från 1 maj.
- Ansvaret för korttidstillsyn enligt LSS inträder vid 13 års ålder istället för 12 år efter en ändring i skollagen 1 juli.
- Tjänstedeklarationer har tagits fram avseende hemtjänst, särskilt boende och stöd till personer m funktionsnedsättning.
- Beviljats prestationsersättning för att utveckla lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen.
- Projekt för utveckling av verksamheter har drivits med projektmedel från Socialstyrelsen, bl.a. utveckling av vård och omsorg för personer med demenssjukdom.
- Deltagit i EU-projektet Äldrelev med kompetenshöjande insatser.
- Årlig bemötandeundersökning gav ett högt betyg till biståndsenheten.
- Beträffande måluppfyllelsen är bedömningen att så gott som samtliga mål är uppfyllda.

EKONOMISK SAMMANFATTNING

(tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Verksamhetens intäkter	58 032	67 110	8 978	60 874
Verksamhetens kostnader	-493 502	-503 473	-9 971	-477 376
Summa nettokostnad	-435 370	-436 363	-993	-416 502
Summa investeringar	0	0	0	0

Vård- och omsorgsnämndens budgetavvikelse för 2011 visar ett underskott med 993 tkr.

Överskottet av intäkter har ackumulerats under året och uppgår totalt till nära 9 mkr. Det beror dels på högre intäkter i form av avgifter för social omsorg. Den största förklaringen till överskottet beror dock på att Vård- och omsorgsnämnden även tagit över hanteringen av andrahandsuthyrning av lägenheter som används för LSS-boende från januari 2011, vilket lett till drygt 5,5 mkr mer intäkter än budgeterat.

Den negativa budgetavvikelsen beror framförallt på ökade kostnader för köpt verksamhet och det är främst verksamheter för funktionshindrade, inklusive psykiskt funktionshindrade, som uppvisar underskott. Utfallet för dessa verksamheter uppgår vid bokslut till -6 395 tkr och beror på ökade volymer samt högre snittkostnader per vård-dygn. Utfallet för äldreomsorgen visar ett överskott på drygt 5,8 mkr som en följd av lägre volymer än budgeterat.

(tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Nämnd och ledningsstab	-22 403	-21 298	1 305	-18 007
Äldreomsorg	-223 331	-217 480	5 851	-211 035
Omsorgen om personer med funktionshinder	-188 225	-195 374	-8 149	-184 534
Personligt ombud	-12 111	-12 111	0	-10 225
Summa nettokostnad	-435 370	-436 363	-993	-416 501

Vård- och omsorgsnämnden är en så kallad kundvalsnämnd som ansvarar för myndighetsutövning, finansiering av verksamheten och uppföljning av kvaliteten i verksamheten och av de utförda insatserna.

ÄLDREOMSORG

Kommunens äldreomsorg omfattar bl.a. stöd, service och omvårdnad i det egna hemmet för personer oavsett ålder som behöver stöd. Dessutom omfattar verksamheten dagverksamhet och särskilda boendeformer: permanent boende och korttidsvård.

Målsättningen är att äldre och funktionshindrade ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha tillgång till vård och omsorg av god kvalitet. Verksamheten ska präglas av en humanistisk människosyn, en helhetssyn på människan, trygghet och självständighet för den enskilde, ett professionellt förhållningssätt och god kompetens hos personalen och ett effektivt utnyttjande av resurserna.

Verksamheten visar ett sammanlagt överskott med cirka 5,8 mkr. Överskottet är framförallt hänförligt till hemtjänst samt på grund av mer intäkter för sålda platser inom särskilt boende till andra kommuner.

Särskilt boende på entreprenad och i egen regi finansieras genom en differentierad prestationsbaserad ersättning. Totalt ersattes 168 vårdplatser inom ramen för ersättnings-systemet. Utöver dessa platser köptes ytterligare 36 vårdplatser. I genomsnitt kostade ett vårddygn 1 749 kr år 2011.

Särskilt boende	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2011	2011	2010	2009
Invånare > 65 år	6 561	6 543	6 203	5 860
Andel > 65 år i särskilt boende	3,7%	3,7%	3,3%	3,4%
Antal platser i särskilt boende	204	204	203	200
-varav egen regi	36	36	36	36
-varav platser på entreprenad	132	132	132	132
-varav externa platser	36	36	35	32
Brutto kostnad/dygn inkl kost och hyra kr	1593 kr	1749 kr	1693 kr	1671 kr

Hemtjänst i Österåkers kommun utförs enligt kundvalet. Verksamheten finansieras genom en differentierad prestationsbaserad ersättning som utgår till utförarna. I genomsnitt ersattes utförarna med 357 kr per timme. Under 2011 hade de privata utförarna nära 32 % av marknaden vilket är en ökning med cirka sju procentenheter sedan 2010. Det fanns under året tre utförare att välja mellan i Österåker.

Hemtjänst	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2011	2011	2010	2009
Utförda timmar inom kundval *)	84 391	83 527	89 224	83 638
-varav egen regi		68,2%	74,9%	77,0%
-varav extern regi		31,8%	25,1%	23,0%
pris per utförd timme inom kundval	360 kr	357 kr	359 kr	365 kr
*) exkl natt				

OMSORGEN OM PERSONER MED FUNKTIONSHINDER

Omsorgen enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) omfattar anpassad bostad med särskild service för barn och ungdomar samt anpassad bostad med särskild service och daglig verksamhet för vuxna. Övriga insatser som ingår är personlig assistans, ledsagning, kontaktperson, avlösarservice, korttidsvistelse och korttidsstillsyn. Målsättningen är att de barn, ungdomar och vuxna som tillhör LSS personkrets ska ges möjlighet att leva ett värdigt liv.

LSS-verksamheterna uppvisade ett negativt resultat för 2011 på 3 115 tkr trots lägre volymer än förväntat. Det beror dock främst på högre kostnader för LSS-boende och daglig verksamhet till följd av högre kostnader per placering och år än vad som budgeterats.

LSS	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2011	2011	2010	2009
Antal personer i LSS-boende	137	135	137	127
Brutto kostnad per person/år	571453 kr	746 201kr	651639 kr	606 402 kr
Antal personer i daglig verksamhet	152	148	159	159
Brutto kostnad per person/år	116 747 kr	137 781kr	147 634 kr	151985 kr
Korttidsvistelse antal personer		67	70	66
Brutto kostnad per person/år		274 267 kr	250 553 kr	305 766 kr
Korttidsstillsyn antal personer	43	31	35	44
Brutto kostnad per person/år	127 767 kr	158 745 kr	157 334 kr	125 011 kr

Utfallet vid årets slut för personlig assistans enligt LSS visar ett budgetunderskott på 324 tkr vilket beror på större volymer än budgeterat. Antalet personer med beslut om personlig assistans enligt LASS har ökat med två personer sedan föregående år.

Personlig assistans	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2011	2011	2010	2009
Antal personer enligt LASS	69	70	68	65
Antal utförda timmar enligt LSS	30 883	32 824	33 511	28 059
Brutto kostnad per timme kr	252 kr	252 kr	234 kr	235 kr

Verksamheten för personer med psykiska funktionshinder omfattar boende, boendestöd, sysselsättning, träfflokal och kontaktperson. Verksamheten visar under 2011 ett negativt resultat i förhållande till budget uppgående till nästan 3 mkr. Det beror främst på högre volymer för personer med beslut om hem för vård och boende men även på högre genomsnittliga dygnskostnader till följd av större vårdbehov hos dessa personer.

FRAMÅTBlick

Behovet av lägenheter i särskilt boende för äldre är stort. Vård- och omsorgsnämnden har till Kommunstyrelsen redovisat ett behov av 40 nya lägenheter i särskilt boende år 2010 samt ytterligare 40 stycken år 2013. Diskussioner förs med privata entreprenörer om att bygga ett nytt särskilt boende på lämplig tomt. Vård- och omsorgsnämnden vill i sammanhanget framhålla betydelsen av att i planeringen av kommande bostadsområden beakta de framtida behoven av äldreboenden, särskilt vård- och omsorgsboenden och trygghetsboenden, så att de blir integrerade i de nya bostadsområdena och så att de som bor där inte blir isolerade utan kan känna delaktighet i samhällslivet.

När det gäller framtidens äldreomsorg i skärgården ser Vård- och omsorgsnämnden ett behov av ett mindre antal särskilda boendeplatser på Ljusterö. Detta behov skulle kunna tillgodoses genom en ombyggnation av f.d. servicehuset Görjangården till ett kombinerat och flexibelt använt boende med lägenheter både som särskilda boende och som trygghetsboende. Kommunalisering av hemsjukvården ger förutsättningar för att detta ekonomiskt skulle kunna bli försvarbart.

Riksdagen har antagit regeringens proposition Värddigt liv i äldreomsorgen. Tre lagändringar gäller från 2011: nationell värdegrund, ökat inflytande för personer som får hemtjänst samt i kommunallagen en ändring som ger kommuner rätt att lämna kompensation till enskilda om en utfästelse inte hålls. Regeringen har avsatt medel till utvecklingsarbetet om lokala värdighetsgarantier i kommunernas äldreomsorg. Med en lokal garanti kan kommunen förtydliga kvalitets- eller servicenivåer. Dessa förändringar stämmer väl överens med Vård- och omsorgsnämndens fortsatta arbete med Vision Österåker 2020 och kommunens kvalitetspolicy, med förtydligande av målen och framtagande av tjänstegarantier.

Kommunen och landstinget har tilldelats stimulansmedel från Socialstyrelsen för ett gemensamt projekt kring utveckling av vård och omsorg för personer med kognitiv svikt eller demenssjukdom. Detta innebär en fortsättning på det redan påbörjade utvecklingsprojektet.

Under det gångna året har en analys av data-material gjorts gällande akuta sjukhusinläggningar för personer över 65 år. Både personer med ordinärt boende, med eller utan hemtjänstinsatser, och boende på särskilt boende ingick. Resultatet innebar identifiering av förbättringspotentialer och ett utvecklingsarbete skulle troligtvis ge vinster för både berörda personer samt kommun och landsting.

Vård- och omsorgsnämnden utreder ständigt nya områden möjliga för valfrihet. Under det kommande året kommer daglig verksamhet enligt LSS, sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning, och ledsagning och avlösning enligt LSS att upphandlas enligt LOV. Detta kommer förhoppningsvis att medföra en mångfald av utförare och verksamheter mellan vilka kunderna kan välja. Nämnden har under 2011 gjort ytterligare satsningar på anhörigstödet, med bland annat en utökning av tjänsten anhörigkonsulent som ska rikta sig speciellt till anhöriga till personer med funktionsnedsättning. Satsningarna kommer att fortsätta under 2012. Ett IT-stöd för anhöriga kommer att upphandlas.

I samband med att Sverige får ett samhälle som är alltmer mångkulturellt kommer antalet äldre med utländsk kulturell eller språklig bakgrund som behöver omsorg och stöd att öka under åren framöver. Den service och omsorg som ges av Österåkers kommun ska vara utformad så att den kan erbjudas alla som är i behov. Krav på detta vävs bland annat in i upphandlingar. Socialförvaltningen har också tagit fram skriftlig information på flera språk om hur stöd till äldre kan utformas.

Tillsammans med fyra andra nordostkommuner pågår ett arbete runt upphandlingar inom LSS-området. Arbetet ska resultera i vissa gemensamma avtal och en vidareutveckling av möjligheterna att välja utförare.

En ny verksamhet riktad till ungdomar med Aspergers syndrom startade under 2011. Nämnden har nu möjlighet att erbjuda korttidsvistelse och korttidstillsyn till ungdomarna inom kommunen istället för att de som tidigare är hänvisade till verksamheter i andra kommuner. Nämnden ser också ytterligare behov av utveckling av stödet som ges till vuxna personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bland annat genom boendestöd.

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens ordförande: J O Sundström
Förvaltningschef: Kristina Gewers

VIKTIGA HÄNDELSER

- Byggnation av ett nytt handelsområde har påbörjats (Pilstugetomten)
- Ombyggnaden av Bergavägen till en stadsgata har fortsatt
- Ny plan- och bygglag gäller från 2011-05-02 och ny bygglovtaxa från 2011-08-01
- Nya riktlinjer för skolskjuts antogs av KF 2011-06-20
- Ny gästbrygga vid Österskärs havsbad har invigts
- Effektbelysning har installerats i och i omgivningarna runt två gångtunnlar under Tråsättravägen.
- En risk- och sårbarhetsanalys är framtagen och fastställd i KS
- En miljöstrateg har anställts

EKONOMISK SAMMANFATTNING

(kr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Verksamhetens intäkter	25 749	26 017	268	30 409
Verksamhetens kostnader	-144 820	-140 432	4 388	-142 540
Summa nettokostnad	-118 871	-114 415	4 456	-112 131
Summa investeringar	-52 790	-63 851	-11 061	-51 088

Nämnden redovisar ett överskott på 4,4 mkr. Överskottet beror på högre bygglov- och kartintäkter då det inkommit fler och större ärenden. Kostnaderna blev lägre beroende på översyn och åtgärder kring samhällsbetalda resor samt vakanta tjänster, vilket även har inneburit att arbeten inte har kunnat utföras i den takt som planerats. Total budgetavvikelse på investeringar uppgår till ca -11 mkr där den främsta orsaken är förseningar i tid och ökade kostnader i Åkersberga centrum projektet.

(kr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Nämnd	-1 547	-1 488	59	-958
Förvaltningsledning/stab	-2 300	-1 838	462	-7 117
Bygglov	-161	458	619	977
Förmedlingsorgan	-141	-136	5	-105
Bostadsanpassningsbidrag inkl administration	-3 901	-4 488	-587	-2 951
Väg och trafik	-57 538	-56 972	567	-53 103
Samhällsbetalda resor	-20 924	-19 338	1 587	-20 989
Kartor, mätning och GIS	-8 363	-7 801	562	-7 250
Plan och exploatering	-19 998	-18 654	1 344	-19 582
Miljö och hälsa	-3 998	-4 159	-161	-3 105
Hälsa särskilda poster 2010				3 050
Summa nettokostnad	-118 871	-114 415	4 456	-112 131

NÄMND

Samhällsbyggnadsnämnden omfattar tidigare miljö- och hälsoskyddsnämnd, byggnadsnämnd samt en del av kommunstyrelsens verksamhet. Nämndens mål redovisas under respektive verksamhet.

FÖRVALTNINGSLEDNING

Budgeten omfattar kostnader för utredningsuppdrag och översiktliga planer, den positiva avvikelsen på 0,5 mkr beror främst på förseningar i uppdragen.

BYGGLOV

Under året har bygglov lämnats för bl.a. ett fjärrvärmeverk, 14 flerbostadshus med sammanlagt ca 125 lägenheter, 80 parhus/radhus, nära 100 enbostadshus och ca 45 fritidshus.

Verksamheten redovisar en positiv avvikelse på 0,6 mkr som beror på fler och större bygglovärenden. Målet har varit att hålla en god servicenivå med en snabb och korrekt handläggning

Målsättningen att fatta nämndbeslut inom två månader vid en komplett ansökan har uppfyllts i drygt 78 % av ärendena.

För delegationsärenden är målsättningen beslut inom en månad vid en komplett ansökan och det har uppfyllts i 59 % av ärendena.

STYRTAL	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
Bygglov	2011	2011	2010	2009
Antal inkomna ärenden	1 075	1 146	1 240	1 086
Bruttokostnad per ärende, kr	6 661	6 490	4 745	5 613
Måluppf. handl.tid nämndären.	96%	78,5%	80,5%	82%
Måluppf. handl.tid deleg.ären.	85%	59%	71,5%	83,5%
Kundnöjdhet	80%	51%	61,0%	x

Drygt hälften av tillfrågade kunder anser sig vara nöjda eller mycket nöjda med bygglov-handläggningen i sin helhet. Förändringar med anledning av den nya plan- och bygglagen samt vakanta tjänster har dock påverkat måluppfyllnad och tillgänglighet negativt.

FÖRMEDLINGSORGAN

Ajourhållning av byggnadsregister och rapportering av bostadsbyggnadsstatistik har genomförts. Verksamheten redovisar ingen avvikelse.

BOSTADSANPASSNING

Omfattar handläggning av ansökningar om bostadsanpassningsbidrag till funktionshindrade. Målet är att ärendena ska handläggas så att den mest funktionella, kvalitativa och ekonomiska lösningen väljs. Storleken på bidraget varierar väsentligt från fall till fall och den årliga kostnaden varierar också. Verksamheten redovisar en negativ avvikelse på 0,6 mkr.

STYRTAL	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
Bostadsanpassningsbidrag	2011	2011	2010	2009
Antal inkomna ärenden	226	274	250	253
Bruttokostnad bidrag, tkr	3 000	3 600	2 273	3 389
Bruttokostnad per ärende, kr	13,2	13,1	9	13,4

VÄG OCH TRAFIK

En beställarorganisation med verksamhetsområdena trafik, park och naturvård, drift av gator, vägar, broar, tunnlar, belysning, säkerhet och krisberedskap. Verksamheten redovisar en positiv avvikelse på 0,6 mkr som förklaras med försenade arbeten samt att medel i riskhanteringsfonden inte har behövt utnyttjas. Verksamheten ansvarar även för kommunens investeringsprojekt där bl a kan nämnas nyanlagd bussgata samt gång- och cykelväg ca

2 km i Svinninge, utbyte till miljövänligare gatubelysning samt ökad tillgänglighet för funktionshindrade genom tillgänglighetsanpassade busshållplatser. Den första etappen av arbetet med att bredda och anlägga gång- och cykelväg längs Margretelundsvägen (Trälhavsvägen-Lerviksvägen) har startat. Förberedande markarbeten för muddring i Åsättra hamn är påbörjade. En gästbrygga vid Österskår har invigts. Kvarngärdesvägens sättningskador har åtgärdats. Effektbelysning har installerats i och i omgivningarna runt två gångtunnlar under Träsättravägen. Åkersberga Centrumprojektet har inte kunnat färdigställas under året, det kvarstår arbeten kring fontän, markvärme samt sluttning upp från stationen.

SAMHÄLLSBETALDA RESOR

Verksamheten redovisar en positiv avvikelse på 1,5 mkr som förklaras med översyn av avtal och förändringar i antal resande från taxi till buss.

KARTOR, MÄTNING OCH GIS

Verksamheten redovisar en positiv avvikelse på 0,5 mkr som förklaras med ökade intäkter för kartor. Konjunkturläget lockar till nybyggnation för både stora byggföretag och privatpersoner. Målet att lämna god service och leverera produkter och tjänster inom utsatta leveranstider är uppfyllt.

PLAN OCH EXPLOATERING

164 bostäder har tillkommit i lagakraftvunna detaljplaner vilket innebär att målet för året är uppfyllt.

Detaljplaner	Antal bostäder
Bergavägen 35-37	40
Bergavägen stadsgata etapp A	80
Rydbo Station västra	16
Österskärs handel	16
Trädgårdsmästeriet	12
Summa	164

Byggnation påbörjades för Bergavägen 35-37, för ca hälften av Bergavägen stadsgata etapp A och för Rydbo Station västra under året.

Planläggning av förnyelseområdet Svinninge utgör en stor del av verksamheten, men planläggning pågår även i centrala Åkersberga (Kanalstaden och Bergavägen) i Täljöviken, Fredsberg samt på Ljusterö.

Verksamheten redovisar en positiv avvikelse på 1,3 mkr som förklaras med ett flertal vakanta tjänster.

MILJÖ OCH HÄLSA

Verksamheten redovisar en negativ avvikelse på 0,2 mkr beroende på lägre tillsynsintäkter än beräknat samt färre avloppsansökningar.

Målet att medverka till ett långsiktigt hållbart samhälle mäts genom följande styrtaal:

Miljö- och hälsoskydd	Budget 2011	Utfall 2011	Utfall 2010	Utfall 2009
Antal inventerade/uppfoljda fastigheter med enskilt avlopp	400	383	326	323
Antal ansökningar om enskilt avlopp	190	153	199	208
Antal radonundersökta fastigheter (juli 2010-juni 2011)	200	92	125	236
Antal inspekterade livsmedelsobjekt	157	120	118	139

I Österåker finns ett stort antal enskilda avlopp och målsättningen är att fosforutsläppen från dessa ska minska. 383 fastigheter av 400 planerade har inventerats eller följts upp efter tidigare inventering. Inventering leder till förbättringar eller krav på helt ny anläggning, på drygt hälften av kontrollerade fastigheter behöver avloppet förbättras. På nya avloppsanläggningar ställs höga krav på fosforrening, ca 90 % av fosfor tas omhand på olika sätt vilket gör att belastningen på sjö och hav minskar. Anslutning av enskilda avlopp till Margretelunds reningsverk sker nu i Svinninge-Svartgarn, under året har 105 fastigheter erbjudits anslutning till det allmänna nätet.

Antalet ansökningar om nya avloppstillstånd ligger under budgeterad nivå vilket delvis antas beror på att utbyggnaden av allmänna va-ledningar pågår i Svinningeområdet.

Radonmätningar görs under uppvärmningssäsong 1/10-30/4. Information har gått ut till kommunmedborgare om att

mätningar enkelt kan göras till låg kostnad. Totalt är drygt 4 000 bostäder i kommunen kontrollerade.

Tillsynen av livsmedelsobjekt sker genom anmälda respektive oanmälda besök. 65 % av tillsynsbesöken har varit oanmälda.

I Österåker finns 27 större vattentäkter som försörjer många personer eller används i livsmedelsverksamhet och målsättningen är att de ska vara fria från bekämpningsmedel och organiska miljögifter. Hittills har 13 (48 %) av dessa undersökts med godkänt resultat.

FRAMÅTBlick

Österåkers kommun är en utvecklingskommun i Stockholmsregionen och efterfrågan på framför allt bostäder men även verksamhetsområden är hög. Förvaltningen strävar efter att ha en god planberedskap och skapa en mångfald i bostadsutbudet, t ex genom planläggning vid Täljöviken, Kanalstaden, nya småhusområden liksom i förnyelseområden. Utbyggnaden innebär en stadsmässig utveckling där den attraktiva skärgårdsmiljön lyfts fram.

Förvaltningen kommer att förbättra kommunikationen med samt omhändertagandet av synpunkter från medborgarna genom att anställa en koordinator och utveckla ett webbaserat system för felanmälan inom gata, park och belysning. Under 2012 kommer en trygghetssamordnare som ska arbeta för ett tryggare Österåker att anställas.

Våren 2013 kommer kommunen, tillsammans med övriga kommuner i länet, att byta höjdsystem för kartor till RH2000. Under 2012 kommer det att ske förberedelser inför det bytet, framförallt i form av informationsinsatser till interna och externa användare av kommunens höjdnät.

Under senare delen av 2011 beslöt Kommunfullmäktige att omorganisera nämnden. Från 2012 hanteras verksamheten i Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och delar av Kommunstyrelsen.

Socialnämnden

Nämndens ordförande: Helena Jungenstam

Förvaltningschef: Anne Simmasgård

VIKTIGA HÄNDELSE

- Ungdomstjänst har kunnat verkställas för fler ungdomar i och med att nya platser tillkommit under sommaren.
- Elva ensamkommande barn har tagits emot under året. Fem erhöll sommarjobb.
- Arbetat för att få en permanent boendelösning för de ensamkommande barnen har pågått under hela året. Hyreskontrakt tecknades på Bergavägen med inflyttning i början av 2012.
- Specialpedagog har använts för att belysa familjehemsplacerade barns skolsituation.
- Sex olika utförare finns inom familjerådgivning att välja mellan enligt LOV.
- Stöd har erbjudits till barn med skilda föräldrar, samarbetsamtal till föräldrar och gruppverksamhet för barnen
- Gruppen äldre över 60 år har visat ha ett ökat behov av missbruksvård.
- Budget- och skuldrådgivningen har haft fortsatt hög besöksfrekvens.
- Behovet av försörjningsstöd har varit på fortsatt hög nivå.
- Behovet av stöd att förmedla och hantera personens egna ekonomiska medel har ökat.
- Föräldrastödjarna har erbjudit föräldrakurs och stödsamtal till föräldrar med barn mellan 12-16 år.
- Beroendemottagningen har startat uppsökande verksamhet bland kroniska missbrukare.
- Tjänstedeklarationer har tagits fram avseende familjebehandling, familjerådgivning och försörjningsstöd.
- Samverkan och samarbetet med andra nordostkommuner har lett till ett avtal om en gemensam socialjour som planeras starta under våren 2012.
- All personal har utbildats i Lean.
- Inför nya mandatperioden har nämnden fått utbildning och information om verksamheten och aktuell lagstiftning med bred medverkan av samtliga personal.
- Beträffande måluppfyllelsen har nämndens mål så gott som uppfyllts i och med att 86 % av de mål som fastställts i internbudgeten är uppfyllda.

EKONOMISK SAMMANFATTNING

(kr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Verksamhetens intäkter	15 956	18 549	2 587	10 530
Verksamhetens kostnader	-102 858	-101 031	1 827	-91 550
Summa nettokostnad	-86 900	-82 480	4 414	-81 020
Summa investeringar	0	0	0	0

Socialnämndens resultat för 2011 visar ett budgetöverskott på 4 414 tkr. Detta beror framförallt på stor avvikelse gentemot budget för personalkostnader som uppgår till +5 563 tkr, till följd av sjukfrånvaro, hög föräldraledighet samt av frånvaro för vård av sjukt barn. Ytterligare en orsak till det stora överskottet är att interna familjehemsplaceringar minskat kraftigt vilket då minskat arvoderingen till dessa.

Nämndens intäkter visar ett överskott på 2 587 tkr. Det största överskottet återfinns för statsbidrag från Migrationsverket för ensamkommande barn, uppgående till nära 1,3 mkr respektive 900 tkr för försörjningsstöd till flyktingar.

Samtidigt som nämnden visar en positiv budgetavvikelse har kostnaderna för försörjningsstöd varit höga under året och visar ett underskott på nära 2 mkr

(kr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Nämnd och ledningstab	-3 648	-2 679	973	-5 684
Familjestödenheten	-49 761	-41 749	8 012	-39 699
Vuxenstödshelén	-33 491	-36 062	-4 571	-35 637
Summa nettokostnad	-86 900	-82 480	4 414	-81 020

FAMILJESTÖDSENHETEN

Verksamheten omfattar utredning av barn och ungdomar, familjehemsvård, familjerådgivning och öppenvård.

Familjestödsenheten	Budget 2011	Utfall 2011	Utfall 2010	Utfall 2009
Antal aktiveringar	1 261	1 048	1 061	1048
Antal vårdögn HVB	3 243	3 811	3 060	4891
Snittkostnad/ögn kr HVB	3 096 kr	3 459 kr	2 901 kr	2 711 kr
Antal vårdögn familjehem	14 620	11 401	15 564	16009
Snittkostnad/ögn kr familjehem	843 kr	608 kr	792 kr	999 kr

Enheten visar ett stort överskott med 8 012 tkr. Det beror framförallt på stor budgetavvikelse för personalkostnader under året. Även minskade volymer samt lägre snittkostnader för familjehemsplasseringar bidrar till det stora överskottet. Antalet årsplaceringar i familjehem har minskat jämfört med 2010 från 42,6 till 31,2 stycken.

Volymerna och därmed kostnaderna för hem för vård och boende (HVB) har däremot ökat under året med nästan 20 procent mer än budgeterat. Resultatet för dessa placeringar visar därför ett underskott uppgående till 3 141 tkr.

VUXENSTÖDSENHETEN

Verksamheten omfattar försörjningsstöd, budget- och skuldrådgivning, stöd till missbrukare, familjerätt, fältverksamhet och ungdomsmottagning.

Vuxenstödsenheten	Budget 2011	Utfall 2011	Utfall 2010	Utfall 2009
Antal vårdögn HVB	2 903	3 124	4 183	5 688
Snittkostnad/ögn kr	1 227 kr	2 323 kr	1 213 kr	1 187 kr
Antal biståndshushåll	610	530	518	412

Verksamheten visar ett stort underskott med 4 571 tkr. Avvikelsen beror på de ökade kostnaderna för försörjningsstöd samt för stor avvikelse avseende placeringskostnader för HVB. Trots att det bara är en knapp ökning av volymerna inom denna verksamhet så uppgår underskottet för HVB till drygt 2 mkr på grund av nästan dubbelt så höga snittkostnader som budgeterat. Anledningen till detta är ett större vårdbehov hos brukarna än förväntat och att tvångsvården ökat. Även öppenvården uppvisar för året en negativ budgetavvikelse som uppgår till 1 039 tkr.

Ekonomiskt bistånd påverkas starkt av utvecklingen på arbetsmarknaden och antalet

försörjningsstödstagare ökade under året med 12 hushåll. Totalt erhöll 530 hushåll ekonomiskt bistånd under 2011. 231 hushåll var arbetsökande och 121 hushåll var sjukskrivna.

Efterfrågan på budget- och skuldrådgivning är fortsatt hög.

FRAMÅTBlick

Socialtjänstens klienter har rätt att få veta på vilken grund besluten fattas, dels av etiska skäl, dels av rättssäkerhetsskäl. Beslutsgrunderna ska därför redovisas och kommuniceras. Med anledning av att Socialnämnden fått BBIC-licens (Barns Behov i Centrum) behöver förvaltningen säkerställa att de ställda kraven följs. Socialförvaltningen kommer därför att arbeta med att genomförandeplaner görs i samråd med den enskilde, socialsekreteraren och uppdragstagaren.

Ibland kan barn ha behov som ligger utanför socialtjänstens område varför förvaltningen arbetar med att etablera goda kontakter med andra instanser för att tillgodose behoven.

Familjestödsenheten fortsätter utveckla en modell för utredning av familjehem, kontaktfamiljer och kontaktpersoner som matchar tankarna bakom BBIC. Det är viktigt att fokusera på familjehemsföräldrarnas förmåga och miljö. Uppdraget som familjehem ställer höga krav på tålmod, uthållighet och empati varför förvaltningen behöver organisera adekvat stöd och utbildning riktad till familjehemmen.

Familjestödsenhetens öppenvård i egen regi bör i huvudsak arbeta utifrån evidens. Den behandlingsinriktning som konsekvent visat sig minska bl.a. fortsatt kriminalitet är familjebaserade insatser som primärt fokuserar på att bygga upp föräldrars föräldraförmåga. Öppenvården i egen regi ska därför arbeta utifrån fokus på föräldraförmågan vilket kräver arbete på hemmaplan.

Det finns en politisk vilja att LOV, lagen om valfrihetssystem, ska användas i Österåkers kommun. Lagen är avsedd att fungera som ett frivilligt verktyg för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva verksamhet genom att överlåta valet av

utförare till brukaren/invånaren. Familjerådgivning är en verksamhet som är upphandlad enligt LOV. Frågor som bör belysas är om det finns andra insatser eller verksamheter som kan och bör konkurreras ut på liknande sätt.

Familjestödsenheten står inför utmaningen att erbjuda service (icke biståndsbedömd verksamhet) och en ökad tillgänglighet till kommuninvånarna. Utredningar ska genomföras med hög kvalitet och enheten ska finna kostnadseffektiva och evidensbaserade insatser till dem som har behov. Familjestödsenheten bör därför under nästkommande verksamhetsår fokusera på att utvärdera de insatser och service som ges i dag.

Flera hushåll ansöker om försörjningsstöd och varaktigheten av behovet har förlängts. Konjunkturutvecklingen är dock avgörande för möjligheter till arbete och självförsörjning. Under de kommande åren förutspås en konjunkturedgång och företag har börjat varsla personal. Det är högst troligt att arbetslösheten kommer att öka, det är dock svårt att bedöma vilka grupper som kommer att påverkas. Normalt sett är det de som inte har fått fotfäste på arbetsmarknaden som påverkas direkt. Ungdomar och flyktingar kan komma att ha det besvärligt även framöver. Socialförvaltningen utvecklar arbetssökarverksamhet i samarbete med Arbetsförmedlingen för att ge arbetslösa försörjningsstödstagare mer stöd att finna arbete. Kommunen som arbetsgivare är en viktig möjlighet för att skapa arbetspraktik och referenser med hopp om att finna anställning.

För personer med funktionshinder påbörjas samverkansprojekt Ungas mobilisering i arbetslivet (UMIA) inriktat på personer i åldern 19-29 och som har eller skulle kunna ha aktivitetsersättning. Försäkringskassan är huvudman för projektet som omfattar kommunerna i nordvästra och nordöstra Stockholm.

Efterfrågan av budget- och skuldrådgivning är fortsatt hög och flera är i besvärliga situationer. En förväntad ökande arbetslöshet, färre som erhåller skuldsanering och fler som har psykiska begränsningar förväntas påverka behovet av konkret budgetvägledning i en större omfattning.

Bruket av alkohol och droger kan förväntas vara ökande och fler kommer vara i behov av stöd och behandling för sitt missbruk. Ökningen i framförallt de äldre åldersgrupperna, över 60 år bedöms fortsätta. Även yngre med neuropsykiatriska funktionshinder bedöms vara en ökande grupp. Fortsatt utveckling av öppenvård på hemmaplan kan möta delar av det ökande behovet och ge anhöriga ett bättre stöd. För de yngre och äldre grupperna måste både behandling och det förebyggande arbetet vidareutvecklas.

Ungdomsmottagningen kan förvänta sig en ökning av ungdomar som mår dåligt och behöver stöd av kurator och barnmorska. Det kan många gånger vara ungdomar som lyckas prestera i skolan men som inte klarar av att hantera prestationskraven.

Föräldrastöd fortsätter att bidra till att ge föräldrar stöd och alternativa handlingsmönster som stärker dem i föräldra- och vuxenrollen i förhållande till sina barn. Genom att förstärka föräldragrupper och deras direkta påverkan på barn ökar insyn och tillsyn för barn och begränsar att barn utsätter sig för risker. Samverkan med skolornas elevhälsoteam och pedagoger förväntas ge föräldrar och barn ett bra stöd.

Barn till missbrukande föräldrar är barn som bedöms behöva stöd, men det är mycket svårt att komma i kontakt med dessa barn och att motivera till stödinsatser. Lejdarens verksamhet kommer under 2012 att utvecklas från gruppverksamhet till enskilt stöd och förväntas ge förutsättningar för att föräldrar och barn vågar/vill ta emot stöd.

Flyktingmottagandet har överfört till socialförvaltningen och handläggs av försörjningsstödsgruppen. 30 flyktingar skall årligen tas emot enligt avtal med Migrationsverket. Lokalt samarbete med Arbetsförmedling, SFI skolan kan bidra till en god introduktion och att fler kommer i arbete och sysselsättning. Flyktingmottagandet kan komma att medföra att ett ökat antal bostäder påverkar hyresvärdskostnaderna.

Produktionsstyrelsen

Nämndens ordförande: Kenneth Netterström
Förvaltningschef: Cecilia Vikström

VIKTIGA HÄNDELSER

- Vakant produktionschef under våren och ny produktionschef fr.o.m. 15 augusti
- Ny skollag och läroplan för förskola och skola fr.o.m. 1 juli vilket har inneburit kompetensutveckling för medarbetare.
- Nytt kundvalssystem, finansieringsmodell samt ökad konkurrens inom musikskolan
- Förändring för modersmålsstödet för förskola och förskoleklass fr.o.m. ht 2011
- En tvåspråkig (svensk/finsk) avdelning invigdes på Luffarbacken
- Olika projekt med Skapande skola med bland annat berättarrazza, författar – och konstnårsbesök
- Rektor på Österåkersgymnasium tilldelades andrapriset i ”Sveriges mest innovativa skolledare”
- Måltidsenheten började servera ekologisk mjölk på samtliga skolor till en merkostnad på 200 tkr.
- Beställningar från Vård- och omsorgsnämnden har under hösten inkommit avseende Korttidstillsyn och korttidsvistelse LSS, Träffpunkt Fyren, Anhörigstöd, Syn- och hörselkonsulent. Uppdragsbeskrivning av Solskiftets äldreboende har besvarats.
- Nytt system – Intraphone - för registrering av utförd tid inom hemtjänst och boendestöd
- Enheten för stöd och utveckling avvecklades under året.
- Medarbetarenkät genomfördes under hösten med 81 % svarsfrekvens.

EKONOMISK SAMMANFATTNING

Enheterna har gjort betydande insatser 2011 för att nå budget i balans. Förskolorna i centrala Åkersberga genomförde åtgärder 2011 för att anpassa organisationen till den minskning av volym som skedde i samband med avvecklingen av paviljongerna.

(tkr)	Utfall 2010	Budget 2011	Utfall 2011	Budget-avvikelse
Verk. intäkter	973 518	971 490	920 863	-50 627
Verk. kostnader	-986 475	-971 490	-932 450	39 040
Summa nettokostnad	-12 957	0	-11 587	-11 587
Summa investering	-13 120	3 000	1 687	-1 313

Vård och Omsorgsintäkter har minskat, varav ca 9,5 mkr relaterar till att lokalkostnadsansvaret inom funktionshindersonrådet har övertagits av beställarsidan sedan 1/1-2011. De största underskotten finns inom hemtjänst, äldreboende och LSS-gruppboendestad. Kultur och fritid lämnar ett underskott på -345 tkr. Underskottet beror uteslutande på att biblioteket belastats med två fakturor på totalt 406 tkr som hör hemma i projektet kring byggandet av nya biblioteket 2010. Med detta korrigerat gör kultur och fritid ett överskott på 61 tkr. Av utfallet 2011 gällande investeringar på 1 687 tkr står Sport och Friluft för den största delen (857 tkr) som avser köp av en traktor.

(tkr)	Utfall 2010	Budget 2011	Utfall 2011	Budget-avvikelse
Förskola inkl. fdh	-4 518	1 447	-397	-1 844
Grundskola inkl.	-4 934	-1 037	-3 362	-2 325
Fskklass och fritids				
ESU	-2 232	0	-1 339	-1 339
Gymnasium	-1 844	0	-1 543	-1 543
Komvux	494	0	387	387
Kultur & Fritid	-700	0	-345	-345
Vård & Omsorg	777	720	-7 448	-8 168
Måltid	0	0	-756	-756
Centrala poster och fond	0	-1 130	3 216	4 346
Summa	-12 957	0	-11 587	-11 587

FÖRSKOLA

Verksamheterna har under året fokuserat på de nya styrdokumenterna, skollagen och läroplanen. Läroplansförändringen syftar till att ytterligare stärka förskolans pedagogiska uppdrag som det första steget i skolväsendet och utbildningssystemet. En omfattande kompetensutveckling har genomförts genom förskoleprojektet som har erbjudit insatser för att stärka förskole-

personalen kompetens genom exempelvis föreläsningar, pedagogiska nätverk, handledning och mentorskap. Syftet har även varit att stärka förskolläraernas roll och pedagogiska ansvar i arbetslaget. All personal har fått en heldag i föreläsningen "Fånga lärprocesserna", förskolechefer tillsammans med förskollärare har dessutom erbjudits "Formulera och utvärdera mål". Föreläsningen "Upptäcka, utforska och utmana" hade inriktning på naturvetenskap och teknik. Den reviderade läroplanen innehåller en skrivning om förskollärarens ansvar för att utmana barnen i sin matematiska utveckling och sitt intresse för naturvetenskap och teknik. En workshop i matematik avslutade projektet och där gavs förskolor möjlighet att under en dag visa upp sitt eget arbete kring matematik och dessutom ta del av andra förskolors arbeten kring detta.

Ett minskat barnunderlag i kombination med att hyreskontrakt avslutades innebar att fem avdelningar avvecklades inför ht -11 och ytterligare två avdelningar lades i "malpåse". Detta medförde en övertalighet inom förskolan och ett intensivt arbete skedde under våren för att anpassa verksamheterna utifrån dessa förutsättningar.

Nyckeltal Förskola	2010	2011
Antal barn	1 496	1 430
Antal årsarbetare	268,4	242,9
Varav pedagogisk personal årsarbetare	239,1	217,1
Personaltäthet	6,3	6,6

FÖRSKOLEKLASS, GRUNDSKOLA OCH FRITIDSHEM

Verksamheterna har under året fokuserat på de nya styrdokument, skollagen och läroplanen. Omfattande kompetensutveckling har genomförts. Ett kommunövergripande fritidshemsprojekt har pågått under året. Projektet har haft i uppgift att förankra de dokument som reglerar verksamheten på fritidshemmen samt att skapa förståelse för det nationella uppdrag som fritidshemmen har. Arbetet har varit organiserat i nätverksträffar. I utvärdering av projektet framgår att det har bidragit till en ökad yrkes stolthet bland våra medarbetare. Ett omfattande arbete har pågått under året med att införa lärplattformen Fronter som ett led i ett ökat IKT användande. Skolorna har i olika omfattning köpt in smartboards och datorer som pedagogiska

verktyg i undervisningen. Med bidrag från Skolverket har några skolor byggt upp matteverkstäder tillsammans med särskilt utvalda mattepedagoger. Vi har även fått bidrag från skolverket genom den nationella satsningen på läsa-skriva-räkna och där enheterna har gjort olika insatser på bland annat personalförstärkning och inköp av specialpedagogiskt läromedel.

Nyckeltal	Förskoleklass		Fritidshem	
	2010	2011	2010	2011
Antal elever	528	477	1 885	2 096
Antal årsarbetare	27,28	23,68	78,38	83,79
Varav ped. personal årsarbetare	20,68	17,7	27,69	31,67
Personaltäthet	3,92	3,71	68,08	66

Nyckeltal År 1-9	1-3	1-3	4-5	4-5	6-9	6-9
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Antal elever	1 433	1 497	791	755	1 181	1
Antal årsarbetare	88,72	95,41	57	53,53	95,66	81,02
Varav pedagogisk personal årsarbetare	82,34	84,76	52,55	48,32	86,86	77,79
Personaltäthet	5,75	5,66	6,64	6,40	7,35	7,08

ESU

Myndighetsutövningen som bedrivits av Enheten för stöd och utveckling flyttades från 1 juli till Kultur- och utbildningsförvaltningen.

GYMNASIUM

Gymnasiets siffror för slutbetyg efter tre år är fortsatt bra. Skolan har bra samarbete med elevkåren och de arbetar med IT i undervisningen på ett bra sätt. Det är också en viktig del i utvecklingsarbetet och skolan har fått ett par utmärkelser för det och deltog i konferensen Global forum i Washington där 700 representanter deltog från 70 länder. Ett samarbete med andra länder pågår bland annat genom vänskolan i Spanien och genom uppdraget som samordnare för Comeniusprojektet med Holland, Frankrike och Spanien. Skolan har också arbetat med implementeringen av Gy2011 och den nya skollagen. Golfprofilen på Österåkers gymnasium blev under året godkänd som en nationell idrottsutbildning. Ekonomin är inte i balans och en översyn av organisationen planeras under våren när intaget till gymnasiet är klart. Andelen behöriga lärare har ökat enligt Skolverkets databas och andelen

sökande till NA-programmet har ökat. Den Prova på dag som arrangerats inger hopp om att antalet sökande till skolan kommer att fortsätta öka.

Nyckeltal Gymnasium	2010 (VT/HT)	2011 (VT/HT)
Antal elever	307/382	388/381
Antal årsarbetare	38,9/41,4	45,23/43,69
Varav pedagogisk personal årsarbetare	26,8/29,4	32,6/32,1
Personaltäthet	8,7/7,7	8,4/8,4

KOMVUX

Vuxenutbildningen har i uppdrag att erbjuda utbildning utifrån sökandes behov och önskemål och de behov som arbetsmarknaden har. Skolan har ett väl utvecklat samarbete med arbetsförmedlingen. Utbildning har bedrivits både som när- och distansutbildning. Sfi ska erbjudas senast tre månader från anmälningsdatum och när det gäller etablering helst inom en månad. Detta har uppfyllts och sfi har erbjudits både på dag- och kvällstid. Tildelning av statsbidrag för yrkesvux har motsvarat 31 heltidsplatser.

KULTUR OCH FRITID

Biblioteket har under 2011 ökat sin besöksfrekvens med 20 tusen besökare. De främsta orsakerna till det är naturligtvis flytten av biblioteket till nya delen av Åkersberga centrum. Ett bättre läge i kombination med ökat öppethållande, den lättillgängliga "tidningshyllan", ökat utbud för skolklasser och barnfamiljer har bidragit till det ökade besöksantalet.

Musikskolan fick ett pengsystem vid halvårsskiftet vilket resulterade i en ökning av andelen inskrivna elever. I och med pengsystemet fick ca 600 barn och ungdomar chansen att börja spela musik under 2011. Av dessa ungdomar valde hälften att börja spela musik i Österåkers musikskola, ett tydligt tecken att musikskolan står sig väl i konkurrensen.

En ungdomsundersökning, LUPP, genomfördes i fritidsgårdarnas regi. LUPP, beskriver ungdomars situation i Österåkers kommun, bland annat i skolan och på fritiden och möjligheten att komma i kontakt med kommunens tjänstemän och politiker. LUPP kommer att bli ett bra redskap för kultur och fritids verksamheter i det framtida arbetet med trygghet, tillgänglighet, utbud och service.

Sport och friluft har under året bl.a. arbetat fram en ny skatepark i betong. Parken ligger vid Österåkers sportcentrum och är ett välkommet tillskott för skatande ungdomar i kommunen

VÅRD OCH OMSORG

Omfattande effektiviseringsåtgärder har genomförts inom flera verksamhetsområden. Trots detta uppvisar verksamhetsområdet som helhet ett stort underskott. En stor justering, - 3,4 mkr, gjordes i oktober av Vård och omsorgsnämnden med anledning av att ersättning utbetalades som inte motsvarade registrerade insatser i ärendesystemet Procapita. Flera felaktigheter uppdagades och den totala justeringen blev ca -2 mkr.

Konsekvenser av åtgärderna är minskad personaltäthet avseende vårdpersonal och legitimerad personal såsom sjuksköterskor och sjukgymnaster. Inom hemtjänsten är målet med effektivisering att höja graden av utförd tid hos kund. Anledningen till att utförandegraden är 5% lägre 2011 än för 2010 beror på ledningsproblematik där vi haft för få chefer som kunnat lägga optimala scheman.

Nyckeltal	2010	2011
Hemtjänst dag och kväll	369	365
Antal hemtjänstkunder (ej trygghetslarm)	140 758	131 942
Antal utförda hemtjänsttimmar	201 994	201 839
Utförandegrad (utförda/personaltimmar) i %	70 %	65 %
Antal årsarbetare totalt (åa)	103,4	95,3

Nya verksamheter har startat under året till följd av nya beställningar från Vård- och omsorgsnämnden: en ny korttids- och fritidsverksamhet för barn och unga med Aspergers syndrom har öppnat och Anhörigstödet har utökats. Till följd av nya kundbehov har dels en ny daglig verksamhet, dels ett nytt boendestöd för vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder utvecklats. Omfattande kompetensutveckling har genomförts, framförallt inom de två EU-projekten Äldreliv respektive Carpe (inom funktionshindersonrådet).

Nyckeltal Dagverksamhet för äldre	2010	2011
Antal besök	1 928	1 604
Antal kunder totalt	76	59
Antal årsarbetare totalt (åa)	3,59	2,59

MÅLTIDSENHET

Måltidsenheten började servera ekologisk mjölk på samtliga skolor under året till en ökad kostnad av 200 tkr.

Kökscheferna har lanserat en köttfärsbiff tillsammans med Lantmännen som saluförs. Alla kökschefer har gått en ledarskapsutbildning och all personal har genomgått utbildningar i disk, ergonomi, service och bemötande samt specialkost.

CENTRALA POSTER/VERKSAMHETSFOND

Vårt arbete har utgått ifrån det övergripande målet *Produktionen – Det medvetna valet* och utifrån det målen att vara en Attraktiv utförare och en Attraktiv arbetsgivare. Dessa mål har

tydliggjorts inför 2012 och tydliga aktiviteter har tillkommit.

Ekonomi i balans har varit den prioriterade frågan under året och kommer så även att vara under 2012. Tyvärr blir det på bekostnad av verksamhetsutveckling inom Produktionen. Den verksamhetsfond som avsattes har använts för att täcka underskott i verksamheterna.

FRAMÅTBlick

Utifrån Österåkers kommuns vision och inriktningsmål har Produktionsförvaltningen tagit fram en strategisk plan för att tydliggöra aktiviteter som Produktionen övergripande ska arbeta med under 2012-13. Vårt arbete fokuseras på dessa aktiviteter och samarbete med övriga förvaltningar kommer att ske inom flera av aktiviteterna.

Inom grundskolan kommer IT att ha en central roll utifrån det extra anslag som kommer skolorna till del från kultur- och utbildningsnämnden. Alla lärare kommer att få kompetensutbildning och en bärbar dator för att möjliggöra datorn som ett pedagogiskt verktyg i vardagen. I takt med fler datorer måste de trådlösa nätverken på skolorna utökas. Förhoppningen är sedan att skolorna ökar med fler bärbara datorer till eleverna. Under 2012 kommer ett förslag om alternativ finansiering av fritidsgårdar och bibliotek att läggas fram av kultur- och utbildningsnämnden samt att Söra Simhall och Solskiftesbadet ska konkurrensutsättas.

Armada Fastighets AB

Ordförande: Lars Österlind
Verkställande direktör: Leif Blomquist

VIKTIGA HÄNDELSER

- Fastigheterna Tuna 4:2, Tuna 4:141, Tuna 4:142, Tuna 4:91 och Tuna 4:44 sålda till Österåkers kommun. Fastigheterna skall ingå i den planerade utbyggnaden av Kanalstaden
- Investerat i helägt vindkraftverk
- Nyproduktion av 38 st lägenheter på fastigheten Hacksta 1:79 färdigställd.
- Nyproduktion av 48 st lägenheter på fastigheten Berga 11:72 pågår med beräknad inflyttning våren-sommaren 2012
- ROT renovering av lägenheterna på fastigheten Berga 11:72 påbörjad
- På fastigheten Rydbo 2:18 har bergvärmepump installerats
- Fortsatt installation av takfotslarm på utsatta skolor och förskolor
- Värmepump installerad i förskolan på Mellansjö 3:2
- Fortsatt arbete i samarbete med kommunen gällande brandsäkerhet kring skolor och förskolor
- Ombyggnad av Berga Teater – Kulturknuten pågår
- Ombyggnad av träfflokal i Solhälla
- Arbetet med prognosstyrning i lägenheterna fortsätter, ca 80 % är avslutat
- Fem hissar i bostadsfastigheterna har byggts om
- Ny trapphusbelysning i ett flertal trapphus, nya armaturer med microvågsensorer
- Installation av RCO kortläsare i tvättstugor för ökad trygghet och säkerhet

EKONOMISK SAMMANFATTNING

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår till en förlust på 25,7 mkr. Restvärdeavskrivningarna efter rivningarna av Bergsätterskolan och Röllingby Gymnasium påverkar resultatet negativt med 13,2 mkr. Dessutom har 5 mkr av kostnaden för ROT-renovering belastat resultatet.

Räntenettet är kraftigt försämrat p g a dels ökad upplåning för nyproduktion men framförallt p g a betydligt högre marknadsräntor.

Intäkter	Budget 2011	Utfall 2011	Utfall 2010
Rörelsens intäkter	262500	260907	258491
Övriga intäkter	0	746	773
Jämförelsestörande poster	10000	2557	27325
Totala intäkter	272500	264210	286589

Kostnader	Budget 2011	Utfall 2011	Utfall 2010
Driftskostnader	-105500	-103523	-121519
Underhållskostnader	-26000	-28926	-41532
Fastighetsskatt	-4200	-4133	-4338
Avskrivningar	-63000	-78643	-62466
Administration o gemensamt	-17800	-19942	-15814
Finansnetto	-50000	-54710	-27842
Skatt	0	1014	3526
Totala kostnader	-266500	-288863	-269985

(tkr)	Budget 2011	Utfall 2011	Avvikelse 2011	Utfall 2010
Verksamhetens intäkter	272500	264210	-8290	286589
Verksamhetens kostnader	-266500	-288863	-22363	-269985
Vinst / Förlust	6000	-24653	-30653	16604
Summa investeringar		138825		182701

UPPDRAG

Armada Fastighets AB (tidigare AB Åkers Kanal) äger samtliga aktier i fyra dotterbolag, av vilka två bildades vid den partiella fission som genomfördes i Armada Fastighets AB (numera Armada Bostäder AB) 2009.10.16.

Dotterbolaget Armada Bostäder AB äger och förvaltar bostadsfastigheter, Armada Kommunfastigheter AB äger och förvaltar fastigheter för kommunal verksamhet samt Österåkers Exploateringsfastigheter AB som äger och förvaltar exploateringsfastigheter. Österåkers Stadsnät bygger och äger den kommunala IT-infrastrukturen i kommunen.

Armada Bostäder AB äger samtliga aktier i Armada Projektfastigheter AB och Österåkers Exploateringsfastigheter AB äger samtliga aktier i AB Åkers Kanal samt 25 % av aktierna i Åkersberga Centrum AB. AB Åkers Kanal äger samtliga aktier i Armada Kanalfastigheter AB och Tunadotter AB.

NYCKELTAL

Fastighetsförvaltningen är den huvudsakliga verksamheten i koncernen. Nedanstående nyckeltal har valts utifrån detta.

Nyckeltal		Utfall 2011	Utfall 2010
Vägd uthyrningsbar yta 2011	M2	242050	256046
Bokfört fastighetsvärde 31 dec	Kr / m2	7894	8199
Driftkostnader inkl administration	Kr / m2	527	475
Underhållskostnader	Kr / m2	120	162
Direktavkastning på bokfört värde	%	5,5	4,7
Avkastning på totalt kapital	%	1,4	0,8
Synlig soliditet	%	4,2	4,9
Uthyrningsbar yta 31 dec	m2	238579	243011

Definitioner

Direktavkastning: Rörelseresultat före avskrivningar i % av fastigheternas bokförda värde vid utgången av året. Jämförelsestörande poster ingår inte.

Avkastning på totalt kapital: Rörelseresultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i % av

balansomslutningen. Jämförelsestörande poster ingår inte.

Synlig soliditet: Synligt eget kapital i % av balansomslutningen.

FRAMÅTBlick

Genom det 25%-iga ägandet i Åkersberga Centrum AB har Armada genom en plats i styrelsen fortsatt insyn i bolagets verksamhet. Invigningen av den nybyggda delen av Åkersberga Centrum ägde rum hösten 2010 och därefter påbörjades upprustningen av den äldre delen.

Planerna på utbyggnaden av Kanalstaden fortskrider och Armada har sålt samtliga fastigheter i området till Österåkers kommun.

Långsiktig planering för att ta fram planer för nyproduktion av hyresrätter pågår.

Utredning över underhållsbehovet i skolor och förskolor.

Energieffektivisering i syfte att minska värmekostnaderna.

Miljöcertifiering enligt ISO14001.

Räntenivå

Med en lånevolym på 2 mdr är räntekostnaderna och förändringen av ränteläget oerhört väsentliga för koncernens resultat. En ränteförändring på 1,0 % innebär en resultatpåverkan med 20 mkr på årsbasis. På bokslutsdagen var den genomsnittliga räntesatsen på hela låneportföljen 2,83 % (2,20 %).

Den annalkande lågkonjunkturen torde innebära att räntenivåerna inte stiger under 2012 utan borde kunna sjunka något, om inte bankernas marginaler ökar ytterligare.

Roslagsvatten AB

Styrelseordförande: Börje Löfvén
VD: Mikael Medelberg

VIKTIGA HÄNDELSER

Under 2011 har Roslagsvattens avfallsverksamhet utökats genom att ansvaret för hushållsavfall i Vaxholms kommun överlätits på Roslagsvatten från 1 januari. Ansvaret för hushållsavfall i Österåkers kommun har Roslagsvatten ansvarat för sedan 2010 och sedan tidigare även för omhändertagande av slam från enskilda avloppsanläggningar i både Vaxholm och Österåker. Affärsområde Avfall står för 27 % av koncernens omsättning år 2011.

Roslagsvatten påbörjade 2011 byggandet av en modern Återvinningscentral med lokal för återbruk på Brännbacken i Österåker.

En ny renhållningsordning antogs i Österåker liksom en ny avfallstaxa.

Vallentuna kommun beviljade Vallentunavatten AB ett räntefritt lån för anläggning av en huvudavloppsledning som kan samförläggas med Norrvattens dricksvattenledning till Norrtälje. Lånet på maximalt 80 mkr som kan nyttjas under 20 år beviljades eftersom nyanläggningen är en framtidsinvestering som inte kommer nuvarande VA-abonnenter till nytta men möjliggör utveckling av kommunen.

Roslagsvatten har på uppdrag av Knivsta och Vaxholms kommuner i samverkan med kommunerna utarbetat kommunala VA-strategier och VA-översiktsplaner som fastställer riktlinjer för och geografisk planering av framtida VA-utbyggnad.

Roslagsvatten erhöll 2011 LOVA-bidrag (från länsstyrelsen) för att tillsammans med Vaxholms kommun erbjuda VA-rådgivning till fastigheter som inte är anslutna till kommunalt VA. Verksamheten startar våren 2012.

Roslagsvatten har sedan 2008 varit projektledare för den partnering-organisation som bygger ut VA och kommunala gång- och cykelvägar i Svinninge i Österåker. Uppdraget är att VA och vägar ska vara utbyggda 2014. Roslagsvatten i partnerskap med kommunen och NCC genomför uppdraget som omfattar 1200 fastigheter och investeringar om cirka 300 mkr. Hittills har cirka 300 fastigheter i Svinninge anslutits till Roslagsvattens dricksvattenförsörjning och avloppsrening.

Roslagsvatten och Käppalaförbundet påbörjade under 2007 en gemensam utredning för att utvärdera möjligheten att ansluta Österåkers och Vaxholms avloppsrening till Käppalas reningsverk. I utredningen ingår att föreslå en finansieringslösning som möjliggör projektet jämfört investeringen att utöka kapaciteten i Margretelund och Blynäs. Utredningens förslag presenterades våren 2009. Käppala sökte under 2010 miljötillstånd att ansluta fler kommuner. I februari 2012 meddelade länsstyrelsen tillstånd för Käppalaförbundet att ansluta Vaxholm och Österåker till Käppala reningsverk. Återstår dock beslut i Käppalaförbundets kommunalförbundsfullmäktige, respektive kommunalfullmäktige samt överenskommelse om finansiering innan projektet kan igångsättas.

EKONOMISK SAMMANFATTNING

(kr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
	2011	2011	2011	2010
Verksamhetens intäkter	197 750	231 007	33 257	194 455
Verksamhetens kostnader	-207 593	-233 468	-25 876	-190 718
Summa nettokostnad	-9 843	-2 462	7 381	3 736
Summa investeringar	-143 443	-117 136	26 307	-101 988

Intäkterna i koncernen uppgick under 2011 till 231,0 (194,5) mkr varav 115,6 mkr utgjorde bruksavgifter. Vattenkonsumtionen per abonnent har under året varit 268 m³ (247) m³, vilket är 8,5 % högre än år 2010.

Intäkter från avfallsverksamheten i Österåker står för 21,0 % och Vaxholm för 6,0 % av koncernens omsättning år 2011.

Brukningstaxorna i Österåker och Vaxholm höjdes med 5,0 % från 1/1-2011. I Knivsta sänktes taxorna med 5,0 % och i Vallentuna har brukningstaxan varit oförändrad.

Anläggningsavgiften har varit oförändrad under året, men en höjning av taxan under 2012 har beslutats. Sannolikt kommer taxan att behöva öka i takt med fler ofinansierade investeringar och fler omvandlingsområden.

Taxan för avfall var oförändrad i Österåker och sänktes i Vaxholm med 3,3 % under 2011.

Investeringarna i koncernen under året har uppgått till 117,1 (102,0) mkr. Investeringarna består av nya anläggningar och upprustning av pumpstationer, reningsverk och ledningsnät, samt datorer och kontorsinventarier.

FRAMÅTBlick

Försäljningen i koncernen beräknas bli 207,6 mkr år 2012.

Under året införs matavfallsinsamling i Österåkers kommun och förutsättningarna för när i tiden matavfallsinsamling kan införas i Vaxholm kommer att utredas.

Österåkers nya återvinningscentral väntas stå klar kring halvårsskiftet.

Arbetet med en ny renhållningsordning påbörjas i Vaxholm.

Samtliga kommuner inom Roslagsvatten tillhör landets mest expanderande varför investeringar

i infrastruktur för vatten, avlopp och vägar inför förväntad framtida befolkningsökning kommer att fortsätta. För 2012 planeras investeringar om 185,3 mkr, återigen den högsta nivån någonsin för Roslagsvatten AB.

Omvandlingsområden som Skarpö, Rindö, Svinninge, Ljusterö, Uthamra, Upprättalingsberg, Sågen, Alsike, Nor etc. blir i allt högre grad föremål för permanent boende med krav på investeringar i dricksvatten- och avloppsförsörjning.

Intresset från omvärlden för Roslagsvattens verksamhet och bolagsmodell ökar ständigt. En strukturerad och välplanerad utvidgning av verksamheten är möjlig i de fall det gynnar vattenbrukarna inom Roslagsvattens nuvarande verksamhetsområden. Positiva effekter är minskade kostnader på grund av skalfördelar samt säkerställande av kompetens och beredskapsorganisation.

Den regionala samordningen av VA-verksamheten fortsätter att utvecklas. Roslagsvatten deltar aktivt i samverkansprojekt med Norrvatten och Käppala, i Teknisk Delegation och Regional beredskap för VA, samt inom VAS-rådet med VA-försörjningsfrågor som berör hela Stockholmsregionen.

Roslagsvatten samverkar med "syskonbolagen" Gästrikevatten och Mitt-Sverige Vatten i ett gemensamt IT-utvecklingsprojekt av administrativa rutiner och kundhantering. Projektet innefattar gemensam upphandling av IT-system samt integrerad utveckling/utbildning av företagens medarbetare.

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2011

Österåker kommun

*Åsa Sandgren
Samir Sandberg
Martin Andersson*

Mars 2012

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Revisionsfråga och metod	3
3	Granskningsresultat	5
3.1	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
3.1.1.2	Investeringsredovisning	6
3.1.1.3	Driftredovisning	7
3.1.2	Balanskrav	8
3.1.3	God ekonomisk hushållning	8
3.1.3.1	Finansiella mål	9
3.1.4	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	9
3.2	Rättvisande räkenskaper	10
3.2.1	Resultaträkning	10
3.2.2	Balansräkning	11
3.2.3	Finansieringsanalys/Kassaflödesanalys	11
3.2.4	Sammanställd redovisning	12
3.2.5	Tilläggsupplysningar	12

1 Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Kommunen redovisar ett resultat för 2011 om 127,2 mnkr, vilket jämfört med föregående år är en förbättring med 5 mnkr. Resultatet är 69,2 mnkr bättre än budgeterat resultat. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott mot budget om 2,9 mnkr.

Ökningen av verksamhetens nettokostnad har för 2009 och 2010 legat på en mycket låg nivå, 0,4 respektive 0,8 procent. För 2011 har verksamhetens nettokostnader ökat med 2,5 procent. Verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick till 90,2 procent (90 procent 2010). Den redovisade soliditeten har ökat från 55,6 till 63,6 procent. Soliditeten inkl. de pensionsåtaganden som redovisas inom linjen för balansräkningen uppgick till minus 11,0 procent. Kommunens soliditet har stärkts i jämförelse med andra kommuner i länet¹.

Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation och utveckling är god. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Vi bedömer att resultatet är förenligt med de finansiella mål om god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Samtliga finansiella mål är uppfyllda.

I förvaltningsberättelsen anges att kommunens verksamhetsmål i huvudsak har uppfyllts. En utförligare beskrivning uppges finnas i respektive nämnds verksamhetsberättelse. Det saknas dock redovisning av mål och måluppfyllelse för vissa nämnder i årsredovisningen.

Vår bedömning är att redovisningen av mål och måluppfyllelse i årsredovisningen inte håller en sådan kvalitet att uttalandet i förvaltningsberättelsen kan styrkas. Bedömningen kvarstår från föregående år.

Sedan föregående år har kommunen anpassat sig till följande normgivning:

- RKR:s rekommendationer nr 11.1 och 12.1 avseende upplysningar om anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar

Kommunen avviker från god redovisningssed vad beträffar tilläggsupplysningar enligt följande:

¹ Enligt SCB's preliminära bokslutsstatistik för 2011 uppgick soliditeten enligt balansräkningen i genomsnitt till 47 procent för kommunerna i Stockholms län.

- RKR:s rekommendation nummer 8.2. Avvikelsen redovisas inte i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".

Nämnderna redovisar en negativ budgetavvikelse om -2,9 mnkr (-8,3 mnkr 2010) vilket är 5,4 mnkr bättre än förra året. I relation till prognosen per den 31 augusti, som redovisade en positiv avvikelse på 340 tkr, har nämndernas resultat försämrats netto med 2,9 mnkr. Brutto har större förändringar skett jämfört med lämnade prognoser under året. Prognossäkerheten under året bör förbättras för att prognoserna i högre grad skall vara ett stöd för Kommunstyrelsen och nämnderna i styrningen under året.

Den enskilt största budgetavvikelsen återfinns inom Produktionsstyrelsen och uppgår till 11,6 mnkr. Både kostnader och intäkter har lägre utfall än budget. Styrelsen hade störst avvikelse även förra året. De största underskotten redovisas inom hemtjänst, äldreboende och LSS-gruppboende. Redovisning av åtgärder för ekonomisk balans saknas. Det framgår av redovisningen att ekonomi i balans har varit den prioriterade frågan under året. Detta anges ha skett på bekostnad av verksamhetsutveckling bl.a. genom att verksamhetsfonden fått användas för att täcka underskott.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnad av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

3 Granskningsresultat

3.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1 Förvaltningsberättelse

3.1.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL.

Områden som med fördel kan utvecklas ytterligare är omvärldsanalysen, redovisning av väsentliga händelser samt den ekonomiska analysen vilket påtalades även förra året.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning.

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Kommunen bygger sin finansiella analys i förvaltningsberättelsen på den s.k. RK-modellen. Modellen analyserar kommunens ekonomi med utgångspunkt i begreppet god ekonomisk hushållning. Nyckeltalen redovisas för de senaste fem åren. Användningen av modellen för finansiell analys medför en tydlig och öppen analys av kommunens ekonomi och ställning och utgör en god grund för framtida ställningstaganden. Analysen är dock tämligen kortfattad inom flera områden och kan med fördel utvecklas ytterligare.

Ökningen av verksamhetens nettokostnad har för 2009 och 2010 legat på en mycket låg nivå, 0,4 respektive 0,8 procent. För 2011 har verksamhetens nettokostnader ökat med 2,5 procent. Verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick till 90,2 procent (90 procent 2010). Den redovisade soliditeten har ökat från 55,6 till 63,6 procent. Soliditeten inkl. de pensionsåtaganden som redovisas inom linjen för balansräkningen uppgick till minus 11,0 procent. Kommunens soliditet har stärkts i jämförelse med andra kommuner i länet².

Händelser av väsentlig betydelse

Av förvaltningsberättelsen framgår ej på ett tydligt sätt om väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Viktiga händelser inom respektive nämnd redovisas i verksamhetsberättelserna.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. I respektive verksamhetsberättelse finns ett avsnitt som är framåtblickande. Där redogör nämnderna för kommande satsningar. I förvaltningsberättelsen saknas en sammanfattning för kommunen som helhet.

² Enligt SCB's preliminära bokslutsstatistik för 2011 uppgick soliditeten enligt balansräkningen i genomsnitt till 47 procent för kommunerna i Stockholms län.

Väsentliga personalförhållanden

Avsnittet avseende personalredovisning ger en överskådlig bild av personalförhållanden. Avsnittet innehåller en statistikredovisning av bland annat personalstruktur, arbetstid, rehabilitering. Av redovisningen framgår bland annat att antalet årsarbetare har fortsatt att minska, jämfört med 2010 är det 51 färre.

En redovisning av sjukfrånvaron i enlighet med kraven i KRL finns i förvaltningsberättelsen. Den totala sjukfrånvaron i förhållande till arbetstid uppgår till 5,8 procent, vilket är marginellt lägre än förra året.

Personalomsättningen, som har ökat med 3,3 procentenheter, uppgick till 13,8 procent. Under året har 107 anmälningar (104 under 2010) avseende arbetsskador inkommit varav 69 stycken (61 st.) avser tillbud. En analys avseende orsaker och åtgärder saknas dock.

Områden att utveckla i redovisningen enligt vår mening är kompetensförsörjning, pensionsavgångar och framtida rekryteringsbehov. Detta har även påpekats i tidigare rapporter.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av koncernens organisation och vissa upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen. Avseende uppgifter om uppdragsföretag anges att viss kommunal verksamhet bedrivs av externa entreprenörer samt att kundvals nämnderna har ansvar att följa upp verksamheten oavsett driftsform.

För att få en mer komplett redovisning av hela den samlade kommunala verksamheten bör förvaltningen kompletteras enligt våra kommentarer under avsnitt 3.2.5.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Detta område avser exempelvis information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Redovisning av verksamheten utifrån prestationer och kvalitet saknas i förvaltningsberättelsen.

Redovisning av nämndernas och de kommunala företagens åtaganden avseende de prioriterade miljömålen, begränsad klimatpåverkan, ingen övergödning, samt giftfri miljö sker under avsnittet miljöredovisning samt i redovisningarna för vissa av nämnderna.

3.1.1.2 Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Jämförelser sker mot budget i löpande text samt budget och utfall 2010 i tabell.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 68,6 mnkr vilket är i samma nivå som 2010 men 9,8 mnkr mer än investeringsbudgeten. Orsaken till underskottet avser precis som tidigare år förskjutningar i tid och omprioriteringar samt högre kostnader för

nya byggnationer. Av årsredovisningen framgår inte vilka projekt som överskridit budget. De största investeringarna under året utgörs av investeringar i samband med nya Åkersberga centrum samt utbyggnad av gator och vägar vilka motsvarar sammantaget cirka 22 mnkr.

3.1.1.3 Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Driftredovisningen överensstämmer med årets bokföring.

Nämndernas och fullmäktiges budgetavvikelse redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, tkr	Budget	Utfall	Budget- avvikelse
Kommunfullmäktige	-7 990	-8 247	-257
Kommunstyrelse	-61 740	-62 199	-459
Produktionsstyrelsen	0	-11 587	-11 587
Kultur- och utbildningsnämnd	-882 842	-881 293	1 549
Vård- och omsorgsnämnd	-435 370	-436 363	-993
Samhällsbyggnadsnämnd	-118 871	-114 415	4 456
Socialnämnd	-86 900	-82 486	4 414
Summa nämnderna	-1 593 713	-1 596 590	-2 877

Under året har en omorganisation skett av kommunens nämnder och styrelser. Denna förändring kommenteras endast under driftredovisningen i förvaltningsberättelsen.

Analys av budgetavvikelse sker på en övergripande nivå i förvaltningsberättelsen. För detaljerad information per nämnd hänvisas till respektive verksamhetsberättelse.

Nämnderna redovisar en negativ budgetavvikelse om -2,9 mnkr (-8,3 mnkr 2010) vilket är 5,4 mnkr bättre än förra året. I relation till prognosen per den 31 augusti, som redovisade en positiv avvikelse på 340 tkr, har nämndernas resultat försämrats netto med 2,9 mnkr. Brutto har större förändringar skett jämfört med lämnade prognoser under året. Prognossäkerheten under året bör förbättras för att prognoserna i högre grad skall vara ett stöd för Kommunstyrelsen och nämnderna i styrningen under året.

Den enskilt största budgetavvikelsen återfinns inom Produktionsstyrelsen och uppgår till 11,6 mnkr. Både kostnader och intäkter har lägre utfall än budget. Styrelsen hade störst avvikelse även förra året. De största underskotten redovisas inom hemtjänst, äldreboende och LSS-gruppboende. Redovisning av åtgärder för ekonomisk balans saknas. Det framgår av redovisningen att ekonomi i balans har varit den prioriterade frågan under året. Detta anges ha skett på bekostnad av verksamhetsutveckling bl.a. genom att verksamhetsfonden fått användas för att täcka underskott.

Övriga nämnder har positiva avvikelser eller mindre underskott.

3.1.2 Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts. Kommunen gör en avsättning ("öronmärkning" av eget kapital) till reserv för pensionskostnader i enlighet med sitt finansiella mål. Kommunens resultat mot balanskravet redovisas nedan (mnkr)

Årets resultat	127,2
Reavinst/-förlust	-1
Reserv för pensionskostnader	-116,9
Resultat mot balanskravet	10,3

3.1.3 God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i Kommunstyrelsen bedömning att de finansiella målen har uppnåtts.

Beträffande kommunens verksamhetsmål anges i förvaltningsberättelsen att dessa i huvudsak har uppfyllts samt att en utförligare beskrivning finns under respektive nämnd. I verksamhetsberättelserna saknas en tydlig struktur för måluppföljningen. För vissa nämnder saknas till och med redovisning av mål och måluppfyllelse. För att få en likformighet i måluppföljningen bör anvisningarna tydliggöras på den punkten.

Vår bedömning är att redovisningen av mål och måluppfyllelse i årsredovisningen inte håller en sådan kvalitet att uttalandet i förvaltningsberättelsen kan styrkas. För de nämnder där mål och måluppfyllelse redovisas finns exempel på bristande måluppfyllelse på flera håll inom nämnderna liksom avsaknad av tydliga och uppföljningsbara mål. Flera av nämnderna kommenterar måluppfyllelsen i löpande text där det lämnas åt läsaren att avgöra huruvida målen har uppnåtts eller inte. Bedömningen kvarstår från tidigare år.

Mot bakgrund av intentionerna i lagstiftningen med avseende på god ekonomisk hushållning finns skäl att ånyo påtala behovet av att i årsredovisningen framdeles utveckla en tydlig redovisning av mål och måluppfyllelse både sammanfattande i förvaltningsberättelsen och i respektive verksamhetsberättelse. I årsredovisningen för 2010 framgick att Kommunstyrelsen avsåg att utveckla ett system för ledning, styrning och uppföljning av nämndernas mål och verksamhet under 2011. Några tydliga spår av detta arbete syns inte i årsredovisningen för 2011.

3.1.3.1 Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2011.

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2011	Utfall 2011	Måluppfyllelse
Nettokostnadsandelen ska motsvara 98 % av skatt och bidrag.	Nettokostnaden är 92,6 % av skatter och bidrag.	Resultatet visar att målet är uppfyllt.
Utdebitering ska hållas så låg som möjligt under mandatperioden, 2010-2014.	Kommunen har sänkt skatten med 33 öre 2011.	Målet är uppfyllt.
Investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar ska finansieras med årets resultat. Kommunen har investerat för 68,6 mnkr under året.	Avskrivningarna är 41,5 mnkr och resterande del ryms inom resultatet.	Målet är uppfyllt.
Kontrollen över kommunens kostnader ska vara fortsatt stark. Kostnadsutvecklingen per invånare ska inte överstiga 3,0 % i snitt under mandatperioden.	Kostnadsutvecklingen 2010-2011 var 2,5 %.	Målet är uppfyllt utifrån 2010 och 2011 års bokslut.
Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för skuld-pension i balansräkningen under eget kapital.	Utrymme finns att reservera medel utifrån 2011 års resultat.	Målet är uppfyllt.

3.1.4 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag, samt att fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Enligt bokslutsanvisningarna ska nämnderna redovisa; viktiga händelser, ekonomi, investeringsredogörelse, verksamhetsbeskrivning inklusive måluppföljning samt framåtblick. Nämndernas verksamhetsberättelser följer i stort de anvisningar som ekonomienheten skickat ut. Redovisning av investeringsutfall och orsaker till differenser sker dock endast i förvaltningsberättelsen.

En mer utförlig information om nämndernas utfall och måluppfyllelse ges i bilaga till "Kommunstyrelsen och nämndernas övergripande ansvarsutövande".

3.2 Rättvisande räkenskaper

3.2.1 Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år:

Resultaträkning 2011-12-31	Utfall 2010	Utfall 2011	Ökning/ Minsk. %
Verksamhetens intäkter	274,2	283,0	3,2 %
Verksamhetens kostnader	-1 773,8	-1 823,8	2,8 %
Avskrivningar	-44,6	-41,5	-7,0 %
Verksamhetens nettokostnader	-1 544,2	-1 582,2	2,5 %
Skatteintäkter	1 519,3	1 558,7	2,6 %
Generella statsbidrag	147,3	150,3	2,0 %
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>1 666,6</i>	<i>1 709,0</i>	<i>2,5 %</i>
Finansiella intäkter	2,5	10,9	336 %
Finansiella kostnader	-2,8	-10,6	279 %
Årets resultat	122,2	127,2	4,1 %

Kommunen redovisar ett resultat för 2011 om 127,2 mnkr, vilket jämfört med föregående år är en förbättring med 5 mnkr. Resultatet är 69,2 mnkr bättre än budgeterat resultat. Poster som budgeteras centralt t.ex. särskilda insatser, oförutsedd verksamhet och exploateringsintäkter avviker positivt mot budget med 37 mnkr. Även skatteintäkterna har en positiv avvikelse om 32 mnkr. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott mot budget med 2,9 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 2,5 procent samtidigt har de samlade skatteintäkterna inkl. bidrag och utjämning ökat lika mycket.

Resultatförändringen förklaras bland annat av följande poster:

- Endast mindre förändringar har skett avseende verksamhetens intäkter och kostnader jämfört med föregående år.
- Årets avskrivningar har minskat med 3,1 mnkr jämfört mot föregående år.
- Skatteintäkterna har ökat med 39,4 mnkr och generella statsbidrag och utjämning har ökat med 3 mnkr.
- Finansiella intäkter har ökat med 8,4 mnkr vilket beror på ökad ränta samt borgensavgifter. De finansiella kostnader har ökat med 7,8 mnkr vilket främst beror på ökad räntekostnaden i pensionsskulden p.g.a. sänkt diskonteringsränta.

3.2.2 Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar noter i tillräcklig omfattning. Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Nedan följer de väsentligaste iakttagelserna som gjorts i samband med granskning av balansräkningen:

- Anläggningstillgångarna har sammantaget ökat med 29,3 mnkr. De största nyanskaffningarna avser publika fastigheter med 59,4 mnkr.
- Kommunens anläggningsregister förs fortfarande i ett Excel ark vilket bevakas manuellt. Vår bedömning är att anläggningsregistret bör hanteras i ett för ändamålet avsett IT-system kvarstår.
- Kortfristiga fordringar har ökat med 40,5 mnkr vilket i huvudsak beror på ökad momsfordran samt årets skattefordran. Momsfordran avser augusti t.o.m. december p.g.a. sena ansökningar. Vi har påtalat vikten av att söka moms varje månad.
- I enlighet med RKR's rekommendation nr 18 redovisas balanserade investeringsbidrag som långfristiga skulder. Dessa uppgår till 15,2 mnkr.
- Kortfristiga skulder har minskat med 67,5 mnkr vilket i första hand beror på en minskning av leverantörsskulder samt att förra årets kommunal-skatteskuld nu är reglerad.
- Delfinansiering av cirkulationsplats om 4,9 mnkr som ligger som kortfristig skuld bör ev. klassificeras om till långfristig skuld. Skulden var upptagen redan i 2010 års bokslut.
- Kommunens borgensförbindelser uppgår till 2 180,0 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 56,2 mnkr som främst kopplat till Österåkersvatten AB.

3.2.3 Finansieringsanalys/Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att finansieringsanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Kommunen redovisar en kassaflödesanalys enligt rekommendation från Rådet för kommunal redovisning. Kassaflödesanalysen utmynnar i förändringen av likvida medel. Årets kassaflöde uppgår till -24,4 mnkr, vilket ger ett utgående saldo i likvida medel på 247,7 mnkr. Kommunen har ännu inte placerat de medel som frigjordes vid lösen av tidigare revers mot f.d. AB Åkers Kanal.

3.2.4 Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts vid upprättandet av den sammanställda redovisningen.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen, Armada Fastighets AB med 100 % samt Roslagsvatten AB med 61,8 %.

Årets resultat uppgår till 100,8 mnkr jämfört med 139,8 mnkr för 2011. Både Armada Fastighets AB och Roslagsvatten AB redovisar negativa resultat, -25,7 mnkr respektive -2,5 mnkr.

Avstämning har skett av de poster som eliminerats i balans- och resultaträkningen.

3.2.5 Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt har lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Sammantaget bedömer vi att årsredovisningen i huvudsak lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

Nedan kommenteras de iakttagelser som gjorts under granskningen avseende följsamheten mot Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Vi anser att kommunen till kommande år bör utveckla sin redovisning med avseende på efterlevnad av rekommendation 8.2.

Rekommendation	Följs	Kommentar
RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	Förvaltningsberättelsen ska innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens samlade verksamhet inte kommunen och koncernen var för sig. Noter till koncernen ska redovisas parallellt med kommunens. Dessutom saknas en översikt över de ekonomiska engagemangen i koncernen samt väsentliga personalförhållanden för koncernen. Se bilaga till RKR 8.2.
RKR 11.1 Redovisning av materiella anläggningstillgångar	Ja	Fr.o.m. 2011 anges uppgift om anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar.
RKR 12.1 Redovisning av immateriella tillgångar	Ja	Fr.o.m. 2011 anges uppgift om anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar.

2012-03-27

Åsa Sandgren
Projektledare

Anders Hägg
Uppdragsledare

Nedan kommenteras de iakttagelser som gjorts under granskningen avseende följsamheten mot Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Vi anser att kommunen till kommande år bör utveckla sin redovisning med avseende på efterlevnad av rekommendation 8.2.

Rekommendation	Följs	Kommentar
RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	Förvaltningsberättelsen ska innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens samlade verksamhet inte kommunen och koncernen var för sig. Noter till koncernen ska redovisas parallellt med kommunens. Dessutom saknas en översikt över de ekonomiska engagemangen i koncernen samt väsentliga personalförhållanden för koncernen. Se bilaga till RKR 8.2.
RKR 11.1 Redovisning av materiella anläggningstillgångar	Ja	Fr.o.m. 2011 anges uppgift om anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar.
RKR 12.1 Redovisning av immateriella tillgångar	Ja	Fr.o.m. 2011 anges uppgift om anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar.

2012-03-27

Åsa Sandgren
Projektledare

Anders Hägg
Uppdragsledare

Bilaga till granskning av årsredovisning 2011

Övergripande granskning av
Kommunstyrelsens och nämndernas
ansvarsutövande 2011

*Anders Hägg
Lotta Ricklander*

22 mars 2012

Österåkers kommun

2012-03-27

Anders Hägg
Uppdragsansvarig

Innehållsförteckning

Sammanfattande bedömning	4
1 Bakgrund och uppdrag	5
1.1 Revisionsfråga	5
1.2 Metod	5
2 Budget 2011	6
3 Uppföljning av verksamhet och ekonomi	6
3.1 Kommunstyrelsen	6
3.2 Samhällsbyggnadsnämnden	8
3.3 Kultur- och utbildningsnämnden	9
3.4 Socialnämnden	9
3.5 Vård- och omsorgsnämnden	11
3.6 Produktionsstyrelsen	12

Sammanfattande bedömning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Österåkers kommun har PwC översiktligt granskat Kommunstyrelsen och nämndernas ansvarsutövande avseende år 2011.

En sammanfattande redovisning och bedömning per nämnd sker i revisorernas redogörelse för 2011. Granskningen bygger på följande revisionsfråga:

Har Kommunstyrelsen och nämnderna under året arbetat med styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet på ett tillfredställande sätt?

Följande kontrollmål har ställts upp:

- En löpande redovisning sker och denna är jämförbar mot budget, prognos och jämförelseperiod
- Redovisningen/rapporteringen avspeglar verksamheten på ett relevant sätt
- Redovisningen/rapporteringen ger uttryck för verksamhetens prestationer och kvalitet

Trots att det finns anvisningar att följa för både verksamhetsplan och verksamhetsberättelse varierar nämndernas redovisningar innehållsmässigt tämligen stort, liksom år 2010. Detta gäller även redovisningen av de miljömål Kommunfullmäktige har gett nämnderna i uppdrag att utarbeta med utgångspunkt i kommunens tre prioriterade miljömål.

Sammantaget bedöms nämnderna kunna bli bättre avseende prognossäkerhet och analys för sina olika verksamheter. I flera fall är budgetavvikelsen på total nivå liten men vid en närmare analys av respektive verksamhetsområde kan avvikelserna vara stora.

Arbetet med mål och redovisning av måluppfyllelse bedöms ha förbättrats jämfört med 2010. Det finns dock fortfarande nämnder som behöver utveckla arbetet med mål och måluppfyllelse. Det är viktigt att målen är tydligt kopplade till verksamheten och länkar till insatta resurser och utförda prestationer samt att de är mätbara över tiden.

1 Bakgrund och uppdrag

De förtroendevalda revisorerna i Österåkers kommun har gett PwC i uppdrag att granska Kommunstyrelsens, nämndernas samt Produktionsstyrelsens ansvarsutövande 2011.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma huruvida Kommunstyrelsen, nämnderna och Produktionsstyrelsen under året har arbetat på ett tillfredsställande sätt med styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet.

Revisorerna skall i revisionsberättelsen varje år särskilt uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i sådana organ. I kommunallagen anges att all verksamhet som bedrivs av nämnderna årligen skall granskas så att revisionella bedömningar möjliggörs och ett tillräckligt underlag för revisorernas ställningstaganden skapas. En del av uppdraget är att pröva hur nämnderna applicerar och tolkar uppdraget, men även att bedöma hur de omvandlar detta till något genomförbart och uppföljningsbart så att verksamheten kan uppnå de politiska målen.

I granskningen definierar vi ansvarsutövande som de aktiva åtgärder Kommunstyrelsen och nämnderna vidtar för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten.

1.1 Revisionsfråga

Granskningen avser att besvara följande revisionsfråga:

Har Kommunstyrelsen och nämnderna under året arbetat med styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet på ett tillfredsställande sätt?

Följande kontrollmål gäller:

- En löpande redovisning sker och denna är jämförbar mot budget, prognos och jämförelseperiod
- Redovisningen/rapporteringen avspeglar verksamheten på ett relevant sätt
- Redovisningen/rapporteringen ger uttryck för verksamhetens prestationer och kvalitet

1.2 Metod

Granskningen har genomförts via studier av budget 2011, delårsrapportering samt styrelser och nämnders verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. En genomgång har skett av Kommunstyrelsens, nämndernas och Produktionsstyrelsens protokoll samt vissa övriga handlingar.

2 Budget 2011

I budget 2011 anges följande övergripande finansiella mål:

- Nettokostnadsandelen ska motsvara högst 98 % av skatter och bidrag.
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2011-2014.
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,5 % i snitt under mandatperioden.
- Investeringsvolymerna som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat.
- Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för skuldpenning i balansräkningen under posten eget kapital.

Måluppfyllelsen avseende ovanstående mål kommenteras i granskningsrapporten avseende årsredovisning 2011.

3 Uppföljning av verksamhet och ekonomi

3.1 Kommunstyrelsen

3.1.1 Kommunstyrelsens ledande och samordnande roll

Enligt delårsbokslut per den 30 augusti 2011 uppgick kommunens prognostiserade resultat till 115 mnkr. I bokslut 2011 uppgår kommunens resultat till 127,2 mnkr vilket är 69,2 mnkr högre än budgeterat resultat.

Kommunstyrelsen har under året löpande behandlat månadsuppföljningar med helårsprognoser. Kommunstyrelsen har även utifrån sin uppsiktsplikt vid ett flertal tillfällen under året uppmanat nämnder som prognostiserat underskott att vidta åtgärder och återredovisa dessa vid kommande uppföljningar. Vi har dock inte noterat någon återrapportering vid Kommunstyrelsens påföljande möten.

Från och med 2011 upprättas delårsrapporten per den 31 augusti (2010 per den 30 juni).

En långsiktig ekonomisk plan (LEP) för kommunen har tagits fram under året.

AB Åkers Kanal beslutade 2009 att återbetala det lån om 240 mnkr som uppstod i samband med försäljningen av Österåker kommuns aktier i Armada Fastighets AB

som skedde under 2002. Mot bakgrund av det kapital som frigjordes vid återbetalningen beslutade Kommunfullmäktige i november 2009 att amortera kommunens låneskuld med 130 mnkr samt att ge ekonomienheten i uppdrag att placera återstående kapital med hänsyn tagen till kommunens likviditet enligt den finansiella policyn. Fullmäktige fastställde i december 2010¹ en policy för förvaltning av pensionsmedel.

Upphandling av extern pensionsförvaltare har genomförts under 2011 och medel ska placeras och administrativa former för detta ska upprättas i samarbete med förvaltaren. Under året har specialinlåning av 50 mnkr skett i tre olika omgångar. Återstående överskottslikviditet har varit placerad på kommunens ordinarie bankkonto.

3.1.2 Ledning, styrning, uppföljning och kontroll

Ekonomi

Kommunstyrelsen uppvisade i delårsrapporten, januari – augusti 2011 ett resultat om 1 777 tkr bättre än budget. Kommunstyrelsens utfall för år 2011 innebär en negativ avvikelse på -459 tkr för helåret och redovisas bero på att kostnaderna blivit högre än budgeterat.

Intäkter och personalkostnader är högre än budgeterat och förklaras med att två tjänster har finansierats via intäkter från produktionsförvaltningen. Utöver detta har dubbla lönekostnader under hösten för den avgående och nytillsatta kommundirektören belastat ledningen.

I verksamhetsberättelsen redovisas kommunens investeringsredovisning i tabellform med kommentarer.

Prestationer och kvalitet

Kommunstyrelsen redovisar i sin verksamhetsplan styrtal. Styrtalen redovisar bruttokostnaden samt bruttokostnad per invånare för respektive enhet samt i vissa fall specifika parametrar relaterade till verksamhetsområdet. I budget 2011 angav styrtalen nettokostnad. Styrtalen kommenteras inte ytterligare. Styrtal som mäter relationen mellan kostnader och prestationer inom styrelsens olika enheter saknas.

I verksamhetsberättelsen redovisas endast styrtal för IT-enheten.

Måluppfyllelse

I Kommunstyrelsens budget 2011 finns 22 mål uppräknade. Alla mål är fördelade på kommunstyrelsens olika verksamheter.

I verksamhetsberättelsen redovisas mål och utförd verksamhet för kommunstyrelsens samtliga verksamheter. Målen kommenteras genom en beskrivning av det arbete som har ägt rum under året. Det anges vidare i vilken utsträckning målen anses vara uppfyllda. Måluppfyllelsen beskrivs olika inom verksamheterna. Fyra mål anges vara uppfyllda, fem mål delvis uppnådda och två mål anges ej vara uppnådda. Övriga mål kommenteras på annat sätt.

¹ Kommunfullmäktige 2010-12-13, § 191

3.1.3 Bedömning

Sammantaget bedömer vi att Kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt och ledande roll agerat tidigt för att motverka befarade underskott.

Vår bedömning är att Kommunstyrelsens styrning och uppföljning av ekonomi och prestationer i den egna verksamheten i huvudsak är tillfredsställande. Avvikelsen mot budget för verksamhetens kostnader är dock bristfälligt kommenterad i verksamhetsberättelsen. I verksamhetsberättelsen saknas nyckeltal för alla enheter. Detta är en försämring jämfört med föregående år då vi kunde konstatera en märkbar förbättring jämfört med tidigare år.

Vi anser att Kommunstyrelsen har utvecklat sin bedömning av verksamheternas måluppfyllelse. Mycket återstår dock då det fortfarande lämnas till läsaren att bedöma enheternas måluppfyllelse utifrån den redovisning av aktiviteter som sker.

Kommunstyrelsen har ännu inte under 2011 fullt ut genomfört det uppdrag som fullmäktige lämnade i december 2009 kring att placera återstående kapital vid lösen av AB Åkers Kanal revers. Vi bedömer att en tidsperiod på över två år för att fullgöra detta uppdrag inte kan anses vara tillfredsställande.

3.2 Samhällsbyggnadsnämnden

Från och med 2011 har Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och delar av Kommunstyrelsens verksamheter lagts samman i den nya Samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning såsom bygglovshantering, frågor som rör miljö- och hälsoskyddsverksamhet, kommunens fysiska planering av mark och byggnader samt olika trafikfrågor. Nämnden deltar i olika samarbeten med myndigheter, organisationer och enskilda inom ramen för sitt område.

3.2.1 Ledning, styrning, uppföljning och kontroll

Ekonomi

I delårsrapporten redovisas en positiv avvikelse mot budget med 2 313 tkr och en helårsprognos med ett negativt resultat på -2 056 tkr.

Nämnden redovisar ett utfall på -114 415 tkr, detta motsvarar 96 % av årsbudgeten och ger en positiv budgetavvikelse på 4 456 tkr. Den positiva avvikelsen på personalkostnader är störst inom plan och exploatering (drygt 2 200 tkr), men det finns avvikelser inom alla enheter, förutom bygglov och stab. Avvikelsen förklaras med vakanta tjänster.

Prestationer och kvalitet

Totalt har nämnden antagit nio övergripande mål. Styrtal kopplas till de övergripande målen.

Måluppfyllelse

I budget 2011 anges mål för respektive verksamhetsområde. I verksamhetsberättelsen redovisas måluppfyllelse för respektive mål. Måluppfyllelse redovisas på olika sätt för verksamheterna. För ett par mål anges dock inte måluppfyllelse.

Miljömål redovisas i verksamheternas redogörelse. Tre miljömål presenteras varav inget anges vara uppnått.

3.2.2 Bedömning

Vi bedömer att Samhällsbyggnadsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i huvudsak har varit tillfredsställande.

Likt föregående år anser vi att arbetet med målformulering och måluppföljning bör vara ett prioriterat område för verksamheten, bl.a. för att kunna göra en relevant återrapportering till fullmäktige.

3.3 Kultur- och utbildningsnämnden

Från och med 2011 har de verksamhetsansvar som tidigare låg under Kultur- och fritidsnämnden och Förskolenämnden infogats den nybildade Kultur- och utbildningsnämnden.

3.3.1 Ledning, styrning, uppföljning och kontroll

Ekonomi

Kultur- och utbildningsnämnden redovisade i delårsbokslutet en positiv avvikelse i förhållande till budget på 7 647 tkr och en helårsprognos om resultat på 5 200 tkr. I bokslutet visar resultatet ett mindre överskott (1 548 tkr) i förhållande till budget.

Prestationer och kvalitet

I budget och verksamhetsberättelse redovisas nyckeltal.

Måluppfyllelse

I nämndens budget anges ett stort antal prioriterade mål för respektive verksamhetsområde. I verksamhetsberättelsen anges målen och måluppfyllelse. Totalt redovisas 33 mål för nämndens verksamheter. En stor del av målen har uppnåtts eller delvis uppnåtts. För ett fåtal mål redovisas dock inte måluppfyllelse eftersom målformuleringen inte möjliggör uppföljning förrän senare under mandatperioden.

Kultur- och utbildningsnämnden har antagit miljömål för 2011 för de olika verksamheterna. Målen följs upp i verksamhetsberättelsen.

3.3.2 Bedömning

Vi bedömer att Kultur- och utbildningsnämnden i huvudsak har haft en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi. Vi bedömer dock att prognossäkerheten kan förbättras ytterligare.

Vidare anser vi att redovisningen av måluppfyllelsen har förbättrats. Flertalet mål är tydliga och möjliga att följa upp.

3.4 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, flykting- och invandrarfrågor, skuldsanering samt familjerådgivning och ungdomsmottagning.

3.4.1 Ledning, styrning, uppföljning och kontroll

Ekonomi

Vid delårsbokslutet redovisade Socialnämnden en positiv avvikelse i förhållande till budget om 4,5 mnkr och en helårsprognos uppgående till ett positivt resultat på 1,5 mnkr. I bokslut 2011 redovisas ett positivt resultat om 4,4 mnkr. Detta redovisas framförallt bero på stor avvikelse gentemot budget för personalkostnader som uppgår till + 5,6 mnkr, till följd av sjukfrånvaro, hög föräldraledighet samt av frånvaro för vård av sjukt barn. Ytterligare en orsak till det stora överskottet anges vara att interna familjehemsplaceringar minskat kraftigt vilket då minskat lönekostnaderna till dessa.

Nämndens intäkter visar ett överskott på 2,6 mnkr. Detta med anledning av statsbidrag från Migrationsverket för ensamkommande barn, uppgående till nära 1,3 mnkr respektive 900 tkr för försörjningsstöd till flyktingar.

Prestationer och kvalitet

I verksamhetsberättelsen redovisas nyckeltal relaterade till vissa av nämndens verksamhetsområden. Redovisning sker av verksamhetsområdenas olika ansvarsområden och budget och utfall kommenteras för varje område. Redovisning sker även av antal ärenden, besök, antal vårddygn samt snittkostnad per dygn. Avvikelser mot budgeterade värden kommenteras på ett tillfredställande sätt. Nyckeltalen jämförs i de flesta fall med budgeterade värden 2011 samt utfall för åren 2009 och 2010.

Måluppfyllelse

I Budget 2011 presenterar nämnden sin vision ”verka för att alla kommuninvånare skall kunna leva under goda och trygga förhållande. Barnens bästa skall alltid beaktas”. Fem strategiska mål relaterade till respektive verksamhet presenteras i verksamhetsplanen. Varje strategiskt mål efterföljs av ”förvaltningens åtgärder för att nå målet”.

I verksamhetsberättelsen kommenteras det övergripande målet samt de strategiska målen. För de strategiska målen anges att de anses vara uppfyllda genom att de planerade åtgärderna genomförts.

I verksamhetsberättelsen sker uppföljning av de miljömål som återfinns i budget 2011. Beskrivning av arbetet med miljömålen redovisas men kommentar saknas om målen är uppfyllda.

3.4.2 Bedömning

Vi bedömer att Socialnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i huvudsak har varit tillfredsställande. Nämnden redovisar såväl ekonomi som prestationer för varje verksamhetsområde för sig vilket gör det lätt att följa var avvikelser förekommer samt vad de beror på.

Budgetavvikelserna visar stora skillnader mellan verksamheterna, detta bör föranleda Socialnämnden att vidare analysera orsakerna.

En förbättring kan ske genom att nyckeltal anges för alla verksamhetsområden samt att nyckeltal där endast utfall redovisas även har budgeterade värden. Det är positivt att redovisningen för 2011 har ett uttalande om måluppfyllelsen. Vidare kan Socialnämndens målstyrning förbättras genom att målen görs mer mätbara. Redogörelsen i verksamhetsberättelsen är verbalt omfattande och det är svårt att bedöma om förvaltningens åtgärder för att uppnå målet har genomförts som planerat.

3.5 Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden är en kundvalsmyndighet och ansvarar för myndighetsutövning, finansiering av verksamheten och uppföljning av kvaliteten i verksamheten och av de utförda insatserna. Verksamheten är uppdelad i tre huvudområden: ledning och myndighetsutövning, äldreomsorg och omsorgen om personer med funktionshinder.

3.5.1 Ledning, styrning, uppföljning och kontroll

Ekonomi

Vård- och omsorgsnämnden redovisade i delårsbokslutet en negativ avvikelse i förhållande till budget om -3 572 tkr. Helårsprognosen vid delåret var ett negativt resultat på -2 573 tkr.

Vård- och omsorgsnämndens resultat för 2011 visar ett underskott med 993 tkr. Positiv budgetavvikelse finns för personalkostnader, 3 981 tkr, som beror på tillfälliga vakanser till följd av sjukdom och senareläggning av rekrytering. En del av detta överskott återfinns inom verksamheter som finansieras externt, genom statsbidrag eller i samverkan med närliggande kommuner, vilket innebär att intäkterna för att täcka dessa kostnader har justerats med motsvarande belopp.

En större negativ avvikelse finns för lokalkostnader uppgående till 10 569 tkr. Detta beror på att Vård- och omsorgsnämnden i början av 2011 tog över hyrorna och hanteringen av lokaler från Produktionsstyrelsen. Tidigare ersattes de för dessa kostnader och lokalkostnaderna var därmed budgeterade under köp av verksamhet internt.

Prestationer och kvalitet

I budget 2011 anges styrtal för antal invånare och personal samt för verksamheterna hemtjänst, särskilt boende, LSS-verksamhet och personlig assistans.

I verksamhetsberättelsen återfinns styrtal för fler verksamheter än vad som finns i budgeten och det redovisas ofta endast utfall inte något styrtal för budget. I de fall verksamheternas styrtal finns i både budget och verksamhetsberättelse är det ofta olika styrtal. Styrtalen kommenteras inte särskilt.

Måluppfyllelse

I Budget 2011 presenteras ett övergripande mål för nämndens verksamheter samt sex inriktningsmål. Måluppfyllelse redovisas i bilaga till verksamhetsberättelsen. Där anges att stor del av målen (93 %) anses vara uppfyllda.

Utöver detta saknas mål kopplade till nämndens olika verksamheter.

I verksamhetsberättelsen redogörs utförligt för den verksamhet som har bedrivits under året inom samtliga verksamhetsområden samt kommentarer till eventuella pris- och volymförändringar.

Nämndens miljömål redovisas och arbetet för att nå dessa mål. Nämnden uttalar dock inte i vilken utsträckning målen har uppnåtts.

3.5.2 Bedömning

Vi bedömer att Vård- och omsorgsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i huvudsak har varit tillfredsställande.

Vi bedömer att kommentarer till budgetavvikelse har utvecklats positivt jämfört med föregående år.

Vi bedömer att redovisning av mål och måluppfyllelse har förbättrats sedan år 2010. Det är positivt att styrtal redovisas i verksamhetsberättelsen. Kopplingen till budget för dessa styrtal behöver dock förbättras ytterligare.

3.6 Produktionsstyrelsen

Produktionsstyrelsen ansvarar för större delen av kommunens egen regi verksamhet. Uppdrag och beställningar kommer från respektive kundvalsnämnd. Verksamheterna har under året i stor utsträckning fokuserat på att nå en budget i balans

3.6.1 Ledning, styrning, uppföljning och kontroll

Ekonomi

Produktionsstyrelsens budget innebär ett nollresultat, vilket medför att faktiska kostnader för producerade tjänster skall finansieras i första hand av ersättningar från kundvalsnämnderna. Resultatenheterna har bidragit med cirka 1,2 % av sin omsättning till gemensamma kostnader.

Produktionsstyrelsen redovisade vid delårsrapporten ett negativt resultat på -9 105 tkr och ett prognostiserat underskott på -2 056 tkr. Produktionsstyrelsen redovisar ett underskott om -11 587 tkr avseende verksamhetsår 2011. Orsaken till resultatet kommenteras inte i den sammanfattande delen, utan i respektive resultatenhets verksamhetsberättelse.

Produktionsstyrelsens enheters, budget och budgetavvikelse 2011, tkr		
	Budget	Utfall
Förskolor	1 447	-397
Grundskolor	-1 037	-3 362
Gymnasium	0	-1 543
Komvux	0	387
Vård & Omsorg	720	-7 448
Måltid	0	-756
ESU (Enheten för stöd och utveckling)	0	-1 339
Kultur och fritid	0	-345
Centrala poster + fond	-1 130	3 216
	0	-11 587

Avvikelserna mellan budget och utfall är stora för de olika enheterna. Produktionsstyrelsens prognossäkerhet visar på svaghet i arbetet med budget och uppföljning.

Nedan redovisas en sammanställning över antal resultatenheter per verksamhet samt i vilken utsträckning enheterna redovisar underskott.

Verksamhet	Antal enheter	Antal enheter med underskott	Underskott i relation till omsättning, %
Förskolor	10	4	0,3-4,5
Skolor	16	9	0,01-4,5
Vård & omsorg	5	4	2,2-10,7
Funktionshinder	8	4	1,6-9,4
Kultur och fritid	4	2	0,2-4,3
Måltidsenheten	1	1	2,0

Sammantaget är det 24 av totalt 44 resultatenheter som redovisar större eller mindre underskott. Av tio förskolor redovisar fyra enheter underskott i varierande omfattning, vilket är en förbättring från år 2010 (nio med underskott). För kommunens grundskolor och gymnasium är det nio av 16 enheter som redovisar större eller mindre underskott. Även inom övriga verksamhetsområden finns ett flertal enheter som redovisar underskott.

Prestationer och kvalitet

I verksamhetsberättelsen redogörs för prestationer inom samtliga verksamhetsområden. Exempel på nyckeltal som redovisas är antal barn, antal personal, antal elever i grundskola, antal elever på fritidshem, antal vårdtagare samt

antal insatser enligt LSS. Prestationerna jämförs med utfall från 2010 samt mot budget.

Måluppfyllelse

Inom Produktionsstyrelsen finns inga egentliga mål formulerade. Respektive enhet redovisar ekonomisk uppföljning, åtgärder som genomförts samt i ett flertal fall vilka åtgärder man fokuserat på. Det finns dock ingen koppling mellan åtgärder och mål.

En uppföljning av miljömålen sker genom en beskrivning av vad som görs i verksamheten inom miljöområdet. Måluppfyllelse kommenteras dock i mycket liten utsträckning.

3.6.2 Bedömning

Vi bedömer att styrelsens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i vissa delar har förbättrats i jämförelse med år 2010. Styrelsen bör arbeta vidare med att utveckla budget och uppföljning samt även stärka prognossäkerheten. Vi saknar en analys av verksamhetsmässigt och ekonomiskt utfall samt avvikelser på sammanfattande nivå i verksamhetsberättelsen. Då ett stort antal resultatenheter redovisar underskott är det motiverat med en samlad beskrivning och analys av vilka åtgärder som vidtagits under året och vilka slutsatser som dragits för kommande år.

Vi gör bedömningen att Produktionsstyrelsens fortfarande inte har ett ändamålsenligt system för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Framförallt kvarstår enligt vår bedömning brister i Produktionsstyrelsens verksamhetsstyrning. Det finns enligt vår bedömning behov av att tydliggöra hur styrelsen säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges inriktningsmål, kundvalsnämndernas mål för verksamheterna, tecknade överenskommelser (beställningar) med kundvalsnämnderna samt i övrigt utifrån lagstiftning och regelverk. Det ekonomiska resultatet är inte tillfredsställande.

Revisorernas redogörelse för år 2011

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga styrelser och nämnders ansvarsområden enligt särskild granskningsplan. Granskningen har skett utifrån den lagstiftning och det regelverk som reglerar revisorernas uppgift. PwC har biträtt oss vid revisionen. Syftet med granskningarna har varit att säkerställa att verksamheterna bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll har varit tillräcklig.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2011. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom utsänt beslutsunderlag, protokoll och andra handlingar från Kommunstyrelse och nämnder. Revisorerna har även under oktober månad 2011 till Kommunfullmäktige avlämnat ett utlåtande avseende kommunens delårsrapport.

Väsentlighets- och riskanalys

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatser. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömning av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorernas granskning under 2011 baseras på genomförd bedömning av väsentlighet och risk.

Granskning av årsredovisning 2011

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen redovisar ett resultat för 2011 om 127,2 mnkr, vilket jämfört med föregående år är en ökning med 5 mnkr. Resultatet är 69,2 mnkr högre än budgeterat resultat. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott mot budget om 2,9 mnkr. Ökningen av verksamhetens nettokostnad har för 2009 och 2010 legat på en mycket låg nivå, 0,4 respektive 0,8 procent. För 2011 har verksamhetens nettokostnader ökat med 2,5 procent. Verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick till 90,2 procent (90 procent 2010). Den redovisade

soliditeten har ökat från 55,6 till 63,6 procent. Soliditeten inkl. de pensionsåtaganden som redovisas inom linjen för balansräkningen uppgick till minus 11,0 procent.

Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation och utveckling är god. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Vi bedömer vidare att resultatet är förenligt med de finansiella mål om god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Samtliga finansiella mål är uppfyllda.

Beträffande kommunens verksamhetsmål anges i förvaltningsberättelsen att dessa i huvudsak har uppfyllts samt att en utförligare beskrivning finns under respektive nämnd. I verksamhetsberättelserna saknas en tydlig struktur för måluppföljningen. För vissa nämnder saknas till och med redovisning av mål och måluppfyllelse. För att få en likformighet i måluppföljningen bör anvisningarna tydliggöras på den punkten.

Vår bedömning är att redovisningen av mål och måluppfyllelse i årsredovisningen inte håller en sådan kvalitet att uttalandet i förvaltningsberättelsen kan styrkas. För de nämnder där mål och måluppfyllelse redovisas finns exempel på bristande måluppfyllelse på flera håll inom nämnderna liksom avsaknad av tydliga och uppföljningsbara mål. Flera av nämnderna kommenterar måluppfyllelsen i löpande text där det lämnas åt läsaren att avgöra huruvida målen har uppnåtts eller inte. Bedömningen kvarstår från tidigare år.

Mot bakgrund av intentionerna i lagstiftningen med avseende på god ekonomisk hushållning finns skäl att ånyo påtala behovet av att i årsredovisningen framdeles utveckla en tydlig redovisning av mål och måluppfyllelse både sammanfattande i förvaltningsberättelsen och i respektive verksamhetsberättelse. I årsredovisningen för 2010 framgick att Kommunstyrelsen avsåg att utveckla ett system för ledning, styrning och uppföljning av nämndernas mål och verksamhet under 2011. Några tydliga spår av detta arbete syns inte i årsredovisningen för 2011.

Nämnderna redovisar en negativ budgetavvikelse om -2,9 mnkr (-8,3 mnkr 2010) vilket är 5,4 mnkr bättre än förra året. I relation till prognosen per den 31 augusti, som redovisade en positiv avvikelse på 340 tkr, har nämndernas resultat försämrats netto med cirka 3 mnkr. Brutto har större förändringar skett jämfört med lämnade prognoser under året. Prognoserna under året bör förbättras för att dessa i högre grad skall vara ett stöd för Kommunstyrelsen och nämnderna i styrningen under året.

Den enskilt största budgetavvikelsen återfinns inom Produktionsstyrelsen och uppgår till 11,6 mnkr. Både kostnader och intäkter har lägre utfall än budget. Styrelsen hade störst avvikelse även förra året. De största underskotten redovisas inom hemtjänst, äldreboende och LSS-gruppboende. Redovisning av åtgärder för ekonomisk balans saknas. Det framgår av redovisningen att ekonomi i balans har varit den prioriterade frågan under året. Detta anges ha skett på bekostnad av verksamhetsutveckling bl.a. genom att verksamhetsfonden fått användas för att täcka underskott.

Granskning av ansvarsutövande

Granskningen syftar till att bedöma huruvida Kommunstyrelsen och nämnderna under året har arbetat på ett tillfredsställande sätt med styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet samt om följsamhet finns till berörd lagstiftning och andra regelverk. Särskilt fokus har lagts på granskning av om de av Kommunfullmäktige antagna målen avseende verksamhet och ekonomi i Budget 2011 och plan 2012-2013 har uppfyllts. Granskning har genomförts via studier av budget, protokoll och nämndernas respektive Kommunstyrelsens verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser (nämndsversionen) för 2011.

Kommunstyrelsen

Sammantaget bedömer vi att Kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt och ledande roll agerat tidigt för att motverka befarade underskott.

Vår bedömning är att Kommunstyrelsens styrning och uppföljning av ekonomi och prestationer i den egna verksamheten i huvudsak är tillfredsställande. Avvikelsen mot budget för verksamhetens kostnader är dock bristfälligt kommenterad i verksamhetsberättelsen. I verksamhetsberättelsen saknas nyckeltal för alla enheter. Detta är en försämring jämfört med föregående år då vi kunde konstatera en märkbar förbättring jämfört med tidigare år.

Vi anser att Kommunstyrelsen har blivit något bättre i sin bedömning av verksamheternas måluppfyllelse. Mycket återstår dock då det fortfarande lämnas till läsaren att bedöma enheternas måluppfyllelse utifrån den redovisning av aktiviteter som sker.

Kommunstyrelsen har ännu inte under 2011 fullt ut genomfört det uppdrag som fullmäktige lämnade i december 2009 kring att placera återstående kapital vid lösen av AB Åkers Kanal revers. Vi bedömer att en tidsperiod på över två år för att fullgöra detta uppdrag inte kan anses vara tillfredsställande.

Samhällsbyggnadsnämnden

Vi bedömer att Samhällsbyggnadsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i huvudsak har varit tillfredsställande. I särskild granskning har dock vissa brister iakttagits kopplat till inköp och upphandling.

Likt föregående år anser vi att arbetet med målformulering och måluppföljning bör vara ett prioriterat område för verksamheten, bl.a. för att kunna göra en relevant återsrapportering till fullmäktige.

Kultur- och utbildningsnämnden

Vi bedömer att Kultur- och utbildningsnämnden i huvudsak har haft en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi. Vi bedömer dock att prognossäkerheten kan förbättras ytterligare.

Vidare anser vi att redovisningen av måluppfyllelsen har förbättrats. Flertalet mål är tydliga och möjliga att följa upp.

Socialnämnden

Vi bedömer att Socialnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i huvudsak har varit tillfredsställande. Nämnden redovisar såväl ekonomi som prestationer för varje verksamhetsområde för sig vilket gör det lätt att följa var avvikelser förekommer samt vad de beror på.

Budgetavvikelserna visar stora skillnader mellan verksamheterna, detta bör föranleda Socialnämnden att vidare analysera orsakerna.

En förbättring kan ske genom att nyckeltal anges för alla verksamhetsområden samt att nyckeltal där endast utfall redovisas även har budgeterade värden. Det är positivt att redovisningen för 2011 har ett uttalande om måluppfyllelsen. Vidare kan Socialnämndens målstyrning förbättras genom att målen görs mer mätbara. Redogörelsen i verksamhetsberättelsen är verbalt omfattande och det är svårt att bedöma om förvaltningens åtgärder för att uppnå målet har genomförts som planerat.

Vård- och omsorgsnämnden

Vi bedömer att Vård- och omsorgsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i huvudsak har varit tillfredsställande.

Vi bedömer att kommentarer till budgetavvikelser har utvecklats positivt jämfört med föregående år.

Vi bedömer att redovisning av mål och måluppfyllelse har förbättrats sedan år 2010. Det är positivt att styrtal redovisas i verksamhetsberättelsen. Kopplingen till budget för dessa styrtal behöver dock förbättras ytterligare.

Produktionsstyrelsen

Vi bedömer att styrelsens styrning, uppföljning och kontroll av verksamhetens ekonomi och prestationer i vissa delar har förbättrats i jämförelse med år 2010. Styrelsen bör arbeta vidare med att utveckla budget och uppföljning samt även stärka prognossäkerheten. Vi saknar en analys av verksamhetsmässigt och ekonomiskt utfall samt avvikelser på sammanfattande nivå i verksamhetsberättelsen. Då ett stort antal resultatenheter redovisar underskott är det motiverat med en samlad beskrivning och analys av vilka åtgärder som vidtagits under året och vilka slutsatser som dragits för kommande år.

Vi gör bedömningen att Produktionsstyrelsens fortfarande inte har ett ändamålsenligt system för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Framförallt kvarstår enligt vår bedömning brister i Produktionsstyrelsens verksamhetsstyrning. Det finns enligt vår bedömning behov av att tydliggöra hur styrelsen säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges inriktningsmål, kundvalsnämndernas mål för verksamheterna, tecknade överenskommelser (beställningar) med kundvalsnämnderna samt i övrigt utifrån lagstiftning och regelverk. Det ekonomiska resultatet är inte tillfredsställande.

Särskilda granskningsinsatser

De granskningar som redovisas nedan avser år 2011 men har i några fall slutförts under 2012.

Intern kontroll inom förtroendekänsliga områden

Syftet med granskningen har varit att bedöma Kommunstyrelsens arbete med att förebygga förtroendeskadligt beteende samt den interna kontrollen inom området.

Granskningen visar att det inte finns någon kommunövergripande policy för arbetet med att förebygga förtroendeskadligt beteende. Inte heller finns det dokumenterat vilka åtgärder som ska vidtas om någon förtroendeskadlig händelse skulle uppstå. Samtidigt visar granskningen att flera av Kommunstyrelsens styrande dokument, i första hand riktlinjer kring redovisning och upphandling, ger en förhållandevis god grund för arbetet med att förebygga förtroendeskadligt beteende. Vi bedömer dock att riktlinjerna inte efterlevs fullt ut när det gäller redovisning av förtroendekänsliga kostnadsslag och avtalstrohet. Vidare bedömer vi att attestorganisationen måste bli tydligare.

Sammanfattningsvis bedömer vi att den interna kontrollen inte är tillräcklig avseende arbetet med att förebygga oegentligheter och förtroendeskadligt beteende.

Inom ramen för granskningen har revisorerna även uppmärksammat oacceptabla otydligheter kring beslutsfattandet i samband med avtackning av tidigare kommunstyrelseordförande. Revisorerna ser det som nödvändigt att hanteringsordningen vid större uppvaktningar eller representationer i kommunen regleras. Nuvarande riktlinjer och attestregler bedöms inte vara tillfyllest i detta avseende.

Av Kommunstyrelsens svar framgår att attestförteckningen justerats så den följer budget- och resultatansvar. Genomgång och revidering av kommunens internkontrollreglemente ska göras under 2012. I detta sammanhang ska frågan kring förtroendekänsliga risker hanteras. Befintliga rutiner inom området ska nedtecknas och förankras.

Inköps- och upphandlingsverksamhet

En granskning har skett i syfte att kontrollera att upphandlingar genomförs i enlighet med kommunens riktlinjer och följer gällande externt regelverk, lagen om offentlig upphandling (LOU). Granskningen har omfattat upphandlingar inom Samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde samt en upphandling som genomförts inom upphandlingsenheten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar idag med att inrätta sig efter de kommunövergripande rutinerna avseende upphandling, vilket är positivt. Inom förvaltningen finns dock inte utifrån vad vi erfarit särskilda riktlinjer eller rutiner avseende upphandlingsverksamheten. Tanken är dock att all upphandling i dagsläget

ska genomföras av upphandlingsenheten, vilket minskar behovet av egna rutiner. Granskningen visar att upphandlingsenheten inte har full kännedom om de upphandlingsavtal som tecknats inom samhällsbyggnadsförvaltningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen har fortfarande en hel del egna avtal. Dessa kontrolleras eller följs inte upp av upphandlingsenheten, vilket innebär att det fortfarande finns behov inom förvaltningen av rutiner kring uppföljning av avtal m.m.

Granskningen har påvisat ett flertal brister vid upphandling vad gäller efterlevnad av LOU och kommunens regler. Det kan dock noteras att flera av de granskade upphandlingarna har genomförts innan ny upphandlingsorganisation och nya regler införts i kommunen.

Vi kan även konstatera att inköp har skett utan att för perioden giltiga avtal har funnits. Vid granskningen har även iakttagits att fakturerat belopp i flera fall överstiger det belopp som anges i avtalen. Detta förklaras bl a med att tilläggsbeställningar har gjorts. Dokumenterade beslut kring dessa tilläggsbeställningar saknas för flera av de granskade avtalen.

Den granskade larmupphandlingen går inte fullt ut att analysera, då all dokumentation inte har kunnat granskas. Vi bedömer dock att upphandlingen med stor sannolikhet innehåller flera brister, med tanke på att upphandlingen överprövats två gånger. Båda gångerna har förvaltningsdomstol beslutat att utvärderingen måste göras om. Mot bakgrund av dessa brister och otydligheter i tecknat avtal finner revisorerna det motiverat att Kommunstyrelsen överväger huruvida nuvarande avtal bör förlängas när avtalstiden löper ut.

Mot bakgrund av de iakttagelser som gjorts vid granskningen rekommenderar revisorerna Kommunstyrelsen att

- säkerställa att upphandlingsenhetens och samhällsbyggnadsförvaltningens samverkan avseende upphandlingsverksamheten stärks.
- upphandlingsenheten säkerställer att tilläggsbeställningar framöver föregås av dokumenterade beslut.

Rapporten har översänts till Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden för kännedom och åtgärd.

Ekonomi- och verksamhetsstyrning inom Produktionsstyrelsen

Under året har revisorerna granskat ekonomi- och verksamhetsstyrning inom Produktionsstyrelsen. Granskningen är en uppföljning av två tidigare granskningar på området.

Revisorerna gör bedömningen att Produktionsstyrelsens fortfarande inte har ett ändamålsenligt system för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Framförallt kvarstår enligt vår bedömning brister i Produktionsstyrelsens verksamhetsstyrning. Det finns

enligt vår bedömning behov av att tydliggöra hur styrelsen säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges inriktningsmål, kundvalsnämndernas mål för verksamheterna, tecknade överenskommelser (beställningar) med kundvalsnämnderna samt i övrigt utifrån lagstiftning och regelverk.

Revisorerna har översänt rapporten för kännedom och åtgärd. Revisorerna avser att framgent följa upp de iakttagelser och rekommendationer som lämnas i rapporten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Granskningen har genomförts i syfte att bedöma om samhällsbyggnadsförvaltningen har en ändamålsenlig organisation utifrån sitt uppdrag.

Vi uppfattar att förvaltningens organisation och arbetssätt till stora delar fortfarande avspeglar organisation och arbetssätt hos de olika delar som bildade den nya förvaltningen år 2009. Syftet att skapa en mer sammanhängande samhällsbyggnadsprocess har ännu inte givit några påtagliga avtryck i förvaltningens organisation.

Ett betydande problem för flera av enheterna är svårigheten att rekrytera den kompetens som förvaltningen behöver för sitt uppdrag. Kommunen kommer sannolikt enligt vår bedömning att ställas inför flera utmaningar inom samhällsbyggnadsområdet framgent. En strategi synes vara att i vissa delar köpa in extern konsultkompetens. Revisorerna vill i det sammanhanget lyfta fram vikten av att Kommunstyrelsen och nämnderna tryggar överförandet av kompetens från konsulter till den egna organisationen.

Revisorerna har översänt rapporten för kännedom och åtgärd till Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden. Frågan bedöms väsentlig att följa framgent inte minst mot bakgrund av den ändrade politiska organisation som beslutats under året. Vi avser därför följa förvaltningens arbete med implementering, utveckling och uppföljning av den nu införda målstyrningen, samt arbetet med att tydliggöra ansvaret i den politiska ledningsorganisationen för de frågor som förvaltningen har att hantera. Revisorerna ser det som angeläget att ansvar och rollfördelning tydliggörs när återgång sker till tidigare nämndsorganisation, inte minst med avseende på ansvaret för den fortsatta utvecklingen av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Intern kontroll avseende gymnasieverksamheten

Revisorerna har granskat Kultur- och utbildningsnämndens interna kontroll, med inriktning på prognosarbete och utbetalning av ersättningar inom i första hand gymnasieverksamheten.

Kultur- och utbildningsnämnden bedöms ha de verktyg som krävs för att en realistisk budget ska kunna upprättas. Volymprognoserna bedöms hålla god kvalitet. Till och med år 2010 förelåg en viss osäkerhet gällande hur ersättningsnivåerna skulle falla ut. Tack vare att länsprislistan nu är på plats har denna aspekt förenklats och gjorts mer förutsägbar. Förvaltningen behöver hantera långt färre överenskommelser avseende ersättningsnivåer. Det finns tecken på att det några år tillbaka i tiden

budgeterades mindre noggrant och att befintliga beslutsunderlag inte togs tillvara fullt ut när budgetramen skulle beslutas. Så kan inte längre sägas vara fallet.

Nämnden bedöms ha en tillräcklig intern kontroll avseende utbetalningar av ersättning för gymnasieutbildningsplatser. Det saknas dock en internkontrollplan och rutinerna behöver dokumenteras för att säkerställa en korrekt hantering av ersättning för alla elever, oavsett om de administreras i verksamhetssystemet eller manuellt.

Rapporten är översänd till nämnden för kännedom och åtgärd.

Hantering av bygglov

Granskningen har syftat till att bedöma om Samhällsbyggnadsnämndens hantering av bygglovsprocessen är effektiv och ändamålsenlig.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderar revisorerna att:

- En utveckling av uppföljning och analys av ärendebalans och måluppfyllelse under löpande år sker. Detta för att nämnden ska kunna göra en samlad analys av verksamheten under året.
- En analys initieras kring vilka krav och villkor som bör gälla för bygglovsenhetens bemanning och organisering framöver. Analysen bör ske mot bakgrund av tidigare personalomsättning och brist på personal samt utifrån de låga och fallande resultat som undersökningarna avseende kundnöjdhet visar på. I sammanhanget bör även bemanningens koppling till ärendevolyt och nämndens målsättningar kring handläggningstider belysas.

Revisorerna har tillställt rapporten till Byggnadsnämnden och önskar nämndens yttrande över de iakttagelser som redovisas i rapporten.

Övergripande planering av kompetensförsörjning

Revisorerna har genomfört en förstudie utifrån följande revisionsfråga: Har kommunen en ändamålsenlig styrning och uppföljning av kompetensförsörjningen?

Vad revisorerna erfarit har kommunledningen initierat ett arbete under rubriken "Attraktiv arbetsgivare". Revisorerna ser det som naturligt att frågor kring styrning och uppföljning av kompetens- och personalförsörjningen omfattas av detta arbete.

Revisorerna har för avsikt att på olika sätt följa nämndernas arbete med kompetens- och personalförsörjning inom de olika verksamheterna framgent.

Rapporten har skickats till Kommunstyrelsen och Produktionsstyrelsen för kännedom och åtgärd.

Övrigt

Revisorerna har tagit del av Kommunstyrelsens beslut per den 2010-05-03 avseende Ljusteröprojektet samt de avtal som tecknats med Östrasalt AB. Som revisorerna har uppfattat sakläget har förutsättningarna som låg till grund för beslutet och avtalen till

stora delar förändrats. Revisorerna har därför ställt frågan till Kommunstyrelsen om man med hänvisning till § 7 i avtalet begärt omförhandling och vad denna omförhandling i så fall resulterat i. Kommunstyrelsen redovisar i sitt svar att det i lokalerna bedrivs turistverksamhet enligt separat avtal och konstutställningar. Genom att inrymma konstutställningar i lokalerna erhålls ett mycket intressant besöksmål vilket ligger i linje med att utveckla besöksnäringen. Mot den bakgrunden har kommunen ej begärt omförhandling av avtalet. Revisorerna anser inte att anförda skäl för att inte omförhandla avtalet är tillräckliga och vi kommer fortsatt att följa utvecklingen.

Under året har förslag till ny politisk organisation för verksamheter kopplat till samhällsbyggnad m.fl. områden tagits fram för beslut. Förslaget kommer kort efter det att en ny Samhällsbyggnadsnämnd bildades inför 2011 och utan utvärdering och motivering. Så pass omfattande förändringar medför såväl direkta som indirekta kostnader vilka kan vara svåra att överblicka. Revisorerna anser att beredningen inför fullmäktige har brustit i flera avseenden.

Åkersberga den 27 mars 2012

Bengt Olin

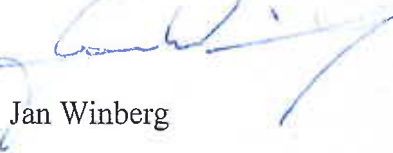

Ann-Katrin Flodén

Birgitta Halling

Sylvester Johnson

Karl-Olov Nilsson

Sören Norrby

Jan Winberg

Kommunfullmäktige i
Österåkers kommun

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2011

Vi har granskat Kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer i Armada Fastighets AB och Roslagsvatten AB och deras dotterbolag och genom särskilt utsedd lekmannarevisor i Brännbackens Återvinning AB, även verksamheten i dessa företag under år 2011. Granskningen har vad avser kommunen och dess koncernroll utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2011". Därtill redovisas de sakkunnigas rapporter i särskild bilaga.

Av årsredovisningen framgår att årets resultat uppgår till 127,2 mnkr, vilket jämfört med föregående år är en ökning med 5 mnkr. Resultatet är 69,2 mnkr högre än budgeterat resultat. Kommunallagens balanskrav är uppfyllt.

Utifrån den redovisning som finns i årsredovisningen bedömer vi att resultatet är förenligt med de finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Beträffande kommunens verksamhetsmål anges i förvaltningsberättelsen att dessa i huvudsak har uppfyllts. Det saknas dock redovisning av mål och måluppfyllelse för vissa nämnder i årsredovisningen. Sammanfattningsvis anser vi inte att redovisningen av mål och måluppfyllelse i årsredovisningen håller en sådan kvalitet att uttalandet i förvaltningsberättelsen kan styrkas. Vi finner skäl att ånyo påtala behovet av att i årsredovisningen framdeles utveckla en tydlig redovisning av mål och måluppfyllelse även för verksamheten.

Nämnderna redovisar en negativ budgetavvikelse om -2,9 mnkr. I relation till prognosen per den 31 augusti har nämndernas resultat försämrats netto med cirka 3 mnkr. Brutto har större förändringar skett jämfört med lämnade prognoser under året. Prognoserna under året bör förbättras för att dessa i högre grad skall vara ett stöd för Kommunstyrelsen och nämnderna i styrningen under året.

Produktionsstyrelsen redovisar även detta år ett större underskott mot budget, 11,6 mnkr. Vi bedömer att styrelsens prognossäkerhet behöver stärkas. Det saknas även en sammanfattande analys i verksamhetsberättelsen kring underskottet samt en beskrivning av vilka åtgärder som vidtagits. Då ett stort antal resultatenheter redovisar underskott är det motiverat med en samlad beskrivning och analys av vilka åtgärder som vidtagits under året och vilka slutsatser som dragits för kommande år. Revisorerna ser även med oro på att styrelsen i verksamhetsberättelsen anger att arbetet med att åstadkomma en ekonomi i balans skett på bekostnad av utrymmet för verksamhetsutveckling.

Vi saknar vidare en analys av verksamhetsmässigt och ekonomiskt utfall samt avvikelser på sammanfattande nivå i Produktionsstyrelsens verksamhetsberättelse. Produktionsstyrelsen har tidigare redovisat att man avser införa en utvecklad modell för verksamhetsstyrning. Inte heller i 2011 års verksamhetsberättelse har vi kunnat se någon utveckling i detta avseende. Styrelsens redovisning av det verksamhetsmässiga resultatet, bl.a. i relation till det ekonomiska resultatet, är ett angeläget utvecklingsområde enligt vår bedömning.

Kommunstyrelsen har ännu inte under 2011 fullt ut genomfört det uppdrag som fullmäktige lämnade i december 2009 kring att placera återstående kapital vid lösen av AB Åkers Kanals revers. Vi bedömer att en tidsperiod på över två år för att fullgöra detta uppdrag inte kan anses vara tillfredsställande.

Vi har noterat ett flertal brister vid upphandling vad gäller efterlevnad av LOU och kommunens regler samt i viss mån avsaknad av rutiner för avtalsuppföljning inom delar av verksamheten. Det kan dock noteras att flera av de granskade upphandlingarna har genomförts innan ny upphandlingsorganisation och nya regler införts i kommunen. Området är strategiskt viktigt för kommunen och åtgärder bör vidtas för att säkerställa följsamhet mot fastställda regler inom kommunen som helhet.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att den interna kontrollen inte är tillräcklig avseende Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med att förebygga oegentligheter och förtroendeskadligt beteende. Inom ramen för granskningen har revisorerna även uppmärksammat oacceptabla otydligheter kring beslutsfattandet i samband med avtackning av tidigare kommunstyrelseordförande. Revisorerna ser det som nödvändigt att hanteringsordningen vid större uppvaktningar eller representationer i kommunen regleras. Nuvarande riktlinjer och attestregler bedöms inte vara tillfyllest i detta avseende.

Under året har förslag till ny politisk organisation för verksamheter kopplat till samhällsbyggnad m.fl. områden tagits fram för beslut. Förslaget kommer kort efter det att en ny Samhällsbyggnadsnämnd bildades inför 2011 och utan utvärdering och motivering. Så pass omfattande förändringar medför såväl direkta som indirekta kostnader vilka kan vara svåra att överblicka. Revisorerna anser att beredningen inför fullmäktige har brustit i flera avseenden.

Vi **tillstyrker** trots redovisade brister att Kommunstyrelsen och nämnderna och de förtroendevalda i dessa organ **beviljas ansvarsfrihet**.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Åkersberga den 27 mars 2012

Bengt Olin

Ann-Katrin Flodén

Birgitta Halling

Sylvester Johnson

Karl-Olov Nilsson

Sören Norrby

Jan Winberg

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse för år 2011

De sakkunnigas rapporter i olika granskningar

Granskning av årsredovisning 2011 inkl övergripande ansvarsutövande

Granskning av delårsrapport 2011

Intern kontroll inom förtroendekänsliga områden

Inköp och upphandling

Ekonomi- och verksamhetsstyrning inom Produktionsstyrelsen

Samhällsbyggnadsförvaltningens organisation

Kultur- och utbildningsnämndens interna kontroll avseende gymnasieskolan

Hantering av bygglov

Förstudie – övergripande planering av kompetensförsörjning

Granskningsrapporter från lekmanarevisorerna i bolagen

Revisionsberättelse för Storstockholms brandförsvaret

Revisionsberättelse för Kommunalförbundet Norrvatten

